

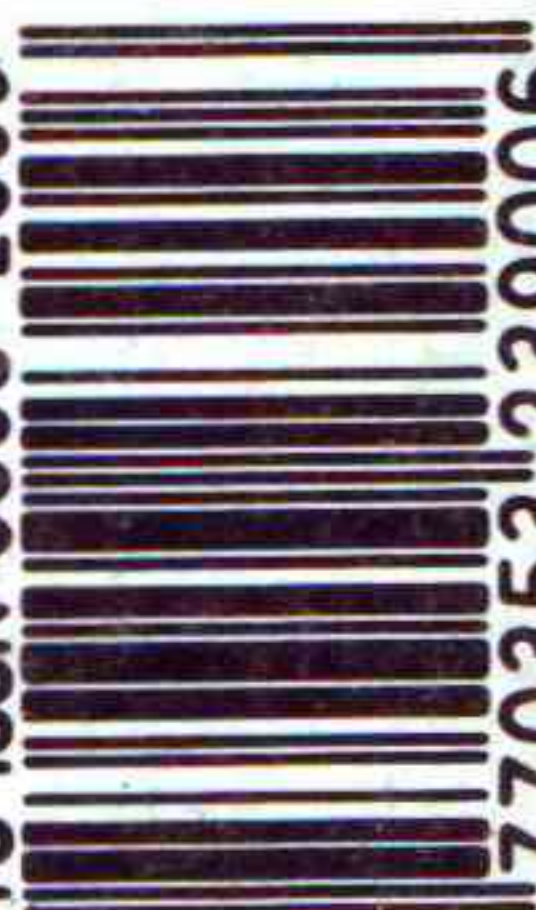
WESTERN ROMAN

LASO

cijena 6000 d broj 823

YU ISSN 0353-2399

9 770353 239006

Marshall Grover

RASKRINKANI

Marshall Grover

RASKRINKANI

I

U gradiću Keafer's s Butteu u arizonskoj zabiti, negdje bogu iza leda, nije bilo ničega što bi moglo dulje od jednog dana zadržati kauboje, litalice iz Teksasa.

S prozora svoje hotelske sobe promatrali su osunčanu ulicu u rano poslijepodne i zaključili da je došlo vrijeme da napuste grad.

— Samo jedna smrdljiva krčma s vinom i tekilom. Viski im je najobičnija splaćina — potužio se Stretch Emerson koji je bio oko šest centimetara viši od svog druga Larrya Valentinea.

Larry, dugonja od metar i osamdeset i tri centimetra, žućkastoride kose na ružnoj četvrtastoj glavi...nehajnji član tog dueta, bio je odjeven slično kao i njegov drug Stretcha nosio je samo jedan kolt.

— Arizona mi se smučila. Idemo u Novi Meksiko — predložio je Larry.

— Slažem se, Larry. Gibajmo odavde! — složio se Stretch.

Još od Appomattoxa nikako nisu mogli odoljeti proklesnoj želji za osvajanjem dalekih obzorja. I,

premda su tvrdili da su alergični na sukobe krajišnika, neutralnost im je često bila uskraćena. Jedva da bi prošao i mjesec dana, a da nisu sudjelovali u nekom krvavom okršaju, prisiljeni svojom savješću da stanu na stranu slabijih, u njihovu boju za svoja prava, i pri tom bi se obično zamjerili onima koji su bili dužni da brane zakon.

S razbojnicima svih boja imali su samo jednu dodirnu i zajedničku crtu: oružje. Kradljivci stoke, pljačkaši banaka i vlakova, lopovi i prevaranti koji nisu prezali ni od ubojstava...bijahu njihovi neprijatelji.

Mišićav, tamnocos i uvijek budna oka Larry Valentine nasjeo se na prozorsku dasku i pomno motrio pet jahača koji su kaskali niz ulicu. Larry nije bio podjednako vješt u baratanju oružjem lijevom i desnom rukom, pa je bio naoružan samo jednim koltom uz desni bok.

— Kupili smo zalihe, istimarili konje i propisno smo se naspavali. Mogli bismo uzeti put pod noge i...

— Zašutio je i namrštio se. Kad je to opazio Stretch. — Ako si kojim slu-

čajem opazio nešto što ti se čini sumnjivim, zaboravi to! To se nas više ne tiče.

— Pogledaj i sam — pozvao ga je Larry.

Poslije kraćeg nećkanja i Stretch je provirio kroz prozor. Točno nasuprot hotelu, preko puta ulice, bio je ured šerifa s gradskim zatvorom iza njega. Pet jahača zloćudna izgleda zaustavilo se ispred šerifova ureda. Dva su sjahala a tri su odjahala lijenim koracima prema željezničkoj postaji, grubo sklepanoj dašćari uz prugu.

— Došli su u posjetu šerifu. Pa što? — Stretch je ravnodušno slegnuo ramenima.

— Ma što ne prestanu već jednom zavijati? Idu mi na živce — srdito će Larry.

— Tko? — zažmirkao je Stretch u svog prijatelja.

— Zar si gluh? Zar ih ne čuješ? — izazovno će Larry.

Dva mjesna pijanca, očito Meksikanca, sjedili su na trijemu hotela u hladovini. Onako nakresani, jedan je trzao bez veze žicama gitare, dok je drugi bez sluha pjevušio neki meksikanski napjev. Povremeno su potezali iz zajedničke boce.

— Zaboravi i njih — nagovarao ga je Stretch.

Larry se kiselo nacerio. Nije skidao pogled s vrata koja su vodila u ured gradskog šerifa, Arnolda Elliota. Uto su se vrata ponovo otvorila. Iz šerifova ureda izašla su ona dva zloćudna jahača. Jedan je, pošto je bacio pogled lijevo—desno, hitro zaključao vrata i bacio ključ na prašnjavu cestu. Larry je upamtio mjesto gdje je ključ pao.

— Zar da i to zaboravimo? — zagundao je Larry.

E, to ne možemo zaboraviti — uzdahnuo je Stretch i dohvatio svoj stenson s klinčanice.

Sišli su. Na trijemu su se gotovo spotaknuli o onu dvojicu Meksikanaca s gitarom i bocom. Sjedili su prekrivenih nogu pokriti sombrerima i pončima jarkih boja, pa kako im se lica nisu vidjela, doimali su se kao dva šarena šatora.

— Ostavi ih, molim te, na miru. Oni nisu nikome ništa nažao učinili — napomenuo je Stretch.

Bacili su hitar pogled za jahačima koji su već bili stigli do pruge. Larry je brže—bolje pokupio ključ iz prašine na cesti.

Otključali su vrata i ušli u smrdljiv i neuredan ured gradskog šerifa. Zjapio je prazan. Samo je jedna ćelija iza njega, u dugom hodniku bila puna. S drvene klupe, začepjenih usta i zavezanih ruku zrikao je u njih krhak starčić sijede kose.

— Nije vrag da ste vi gradski šerif. Podsjećate me na mog djedicu — izlanuo se Stretch kome je bilo na jeziku što i na srcu.

— Slušajte starkeljo — u žurbi će Larry. — Nemamo vremena da tražimo ključ od vaše ćelije. Dodite do rešetaka da vas razvežemo i čujemo što nam imate kazati.

— Ne snebivajte se. Nemamo mi ništa s onima što su vas zaskocili — objasnio mu je Stretch, jer ih je šerif nekako sumnjivo gledao.

Šerif je zatim doskakutao do vrata. Larry mu je kroz rešetke ispruženih ruku otčepio usta i razvezao ruke.

— Zašto su vas zatvorili i zavezali?

— Nisu mi rekli ni riječi — začudeno će šerif.

— Nemojte se zbog toga zabrinjavati.

– Kako da ne brinem! – planuo je šerif.

Dobro, dobro – pomirljivo će Larry. – Odjahali su na prugu. Pljačkaši vlaka?

– Kavog vlaka! Vlak uopće ne staje u Keefer's Butteu. Čak i ne uspori dok izbacuje vreću s poštom. Ako otpremnik, Cyrus Hale, ne pogodi ubaciti vreću kroz otvorena vrata poštanskog vagona... vreća čeka idući vlak.

– A kad vlak prolazi ovuda? – upita ga Stretch.

– U dva i pet. Ali kako mogu opljačkati vlak koji se ovdje uopće ne zaustavlja – pitao je šerif.

– Djedice, zar vi nikada niste čuli za puške i revolvere? – podsjeti ga Stretch na što je šerif Elliot samo uzdahnio kao da se sjetio neke davne uspomene.

– Vi zacijelo mislite da sam ja prestar za svoj posao?

– Ma kakvi! Svi smo stariji svaki dan – tješio ga je Larry i dobacio mu s praga. – Vratit ćemo se mi, ako bog da.

Teksašani su se žustrim koracima vratili na trijem ispred hotela. Pograbili su za ovratnike ona dva nakresana i raspjevana Meksikanca i ugurali ih u predvorje zajedno s gitarom i bocom. Koju minutu iza toga Larry Valentine i Stretch Emerson izašli su iz hotela prerušeni u Meksikance, s bocom i gitarom.

Pet jahača zloćudna izgleda što su se vrzmali oko željezničke postaje nisu u prvi tren ni opazili dolazak prerušenih vinopija. Dva su jahača držala na nišanu otpremnika vlakova, čovječuljka upalih obraza koji se od straha ukipio.

– Slušaj dobro – prijetio je jedan jahač Cyrusu Haleu. – Čim se vlak pojavi iza okuke, iskoči nasred

pruge i maši tom tvojom crvenom zastavicom da mašinovoda ovde zaustavi vlak.

– Zašto? U njem nema novaca ni zlata? – izustio je Hale.

– Ne tražimo mi ni zlato, ni novce, budalo! – nacerio mu se razbojnik.

Pet osedlanih konja čekalo je iza dašćare. S mjesta gdje su se šćućurili nedaleko od dašćare, dva Teksašana su jasno vidjeli što se događa na pruzi. Stretch je počeo udarati po žicama na gitari, a Larry je najprije potegnuo gutljaj iz boce i počeo pjevushiti. Kad su ih čuli, razbojnici su im dobacili letimičan pogled.

– U ovoj selendri ima više protuha nego kusah pasa – napomenuo je razbojnik koga su svi zvali Mike.

– Hej ti, sroljo! Prestani zavijati! – dreknuo je na njih Mike, a zatim se više nisu na njih osvrćali, jer im je razbojnik koji je držao uperen revolver u otpremnika vlakova doviknuo:

– Dolazi vlak! Pripremite se!

– Nisu se samo oni pripremili za doček vlaka – promrmljao je Stretch.

– Meni se jako sviđa onaj s polucilindrom koji je moje pjevanje nazvao zavijanjem – reče Larry.

– Pa, nije baš ni pretjerao.

– Slušaj, idući put ću ja udarati po gitari, a ti ćeš zavijati i gutati ovaj kiseliš iz boce.

Mašinovoda je prasnuo gnjevom kad je ugledao na tračnicama sićušnog otpremnika sa crvenom zastavicom.

– Nikad ovdje ne stajemo. Što je tom patuljku Haleu?

– Moraš stati. Nešto se dogodilo – odgovorio mu je ložać.

Kotači lokomotive zacviljeli su pod kočnicama. Ispod njih poskaki-vale su varnice. Vlak se zaustavio desetak metara ispred Halea i njegove crvene zastavice. Iz kotla lokomotive zašišala je bijela para. Prtljažni vagon zaustavio se točno ispred tri razbojnika koji su istrčali iz dašćare. Znatizeljni vlakovoda otvorio je vrata. Tog trena razbojnicima su ga pograbili za noge i bacili na zemlju.

Razbojnik koji se zvao Mike povikao je glasno da su ga svi u vlaku mogli čuti: – U vlaku je savezni šerif... Neka izade... Inače će vlakovoda i otpremnik vlakova dobiti metak u čelo!

S mjesta na kojem su čučali, Teksašani su vidjeli usplahirena lica putnika na prozorima putničkog vagona. Zatim se na platformi vagona pojavio i savezni šerif. Larry je procijenio, sudeći po njegovu brku i kosi prošaranim sjedinama, da je davno navršio četrdesetu. Smiren i hladnim prezirom u očima savezni je šerif promatrao trenutak razbojnika.

– Ja sam savezni šerif Guthridge – prozborio je zvonkim i dubokim glasom. – Naredujem vam da odmah spremite koltove u korice, da pustite taoce i otidete odakle ste i došli!

– Ne seri! – odbrusio mu je Mike. – Pusti odmah zatvorenika Dacey Ambrosea inače će biti krvi!

Guthridge je zaškiljio. On se trenutak krzmao, ali nisu Teksašani. Sa svojih mjesta uhvatili su na nišan razbojnike.

– Sada! – izlanuo je Stretch.

– Može! – promrmljao je Larry.

Zapucali su, a zatim skočili na noge. Dva su se pucnja slila u jedan. Dva su se razbojnika zavrtila uz

glasani jauk. Larry i Stretch odskočili su ustranu. Njihovi koltovi rigali su ubojitu vatru po razbojničkoj družini.

Na platformi putničkog vagona savezni je šerif također potegnuo revolver, ali mogao ga je mirne duše i ostaviti u koricama. Samo su dva razbojnika dospjeli zapucati. Peti je razbojnik naciljao u vlakovodu, ali zadnje zrno iz Larryeva kolta pokosilo ga je na mjestu.

U grobnoj tišini poslije zaglušne pucnjave otpremnik vlakova i vlakovoda podigli su se iz prašine u koju su se bacili čim su zazviždali prvi meci. Teksašani su spremili koltove i skinuli sombrero s glave. Guthridge ih je šibnuo pronicavim očima, pa naredio putnicima da ne izlaze iz vagona.

– U drugom vagonu je liječnik. Pozovite ga – predložio mu je vlakovoda. – Trojica su ranjena, dva mrtva. Hej... pazi dovraga! Pa vi niste Meksikanci – rekao je i zablenuo se u Teksašane.

– Samo smo posudili njihovo ruho – objasni mu Larry.

– Odlično ste to izveli. Čestitam i hvala vam. Zovem se John Heinz. Spasili ste mi život.

Riječi zahvalnosti vlakovode i otpremnika vlakova zbunile su skromne Teksašane.

– A gdje je naš šerif? – odjednom se sjetio otpremnik vlakova Hale.

– U bajbuku. Ovi su ga razbojnici zaključali u ćeliju – izvijestio ga je Larry.

– Idemo ga otključati i presvući se u svoju odjeću – reče im Stretch.

– Čekajte, gospodo! – reče nato vlakovoda Heinz. – Ima samo jedan način na koji vam se ja mogu odužiti...

– Nije potrebno, gospodine – odbio ga je pristojno Larryi koji je podigao ruku kao da se brani.

– Čujte, ja vam nudim besplatan prijevoz vlakom u znak zahvalnosti. Ta, vi mi ne sličite na ljude koji žive u ovoj zabiti.

– Mi smo ovdje samo u prolazu, ali vi ipak ne morate zato da... – kimnuo je glavom Larry.

– A kamo biste željeli otputovati? – nije se dao smesti vlakovoda Heinz.

– Na istok. U Novi Meksiko – dobacio je Stretch kome se svidjela ideja da se vozi udobno u vlaku.

– Odlično. Dovedite konje u vagon za stoku, ionako je poluprazan. A i u putničkim vagonima ima praznih mjesta napretek.

– Što ti veliš? – upita Stretch Larrya.

– Može – slegnuo je ramenima Larry.

– U Baker City u Novom Meksiku stižemo sutra ujutro oko deset sati. Brže nego na konju i mnogo udobnije – dodao je Heinz zažarenih obraza od oduševljenja što ih je ipak nagovorio da mu budu gosti.

Pošto su ranjeni i mrtvi razbojnici bili uklonjeni s pruge, savezni šerif Guthridge pozvao je sve putnike u svoj vagon.

– Bit ću kratak, dame i gospodo. Bili ste očevici neuspjela pokušaja razbojnika da oslobode mog zatvorenika... hm... zahvaljujući pomoći dvojice kauboja iz Teksasa koji su državnim vlastima vrlo dobro poznati.

– Znači li to da su oni otpušteni čuvari zakona ili bivši robijaši... koji su se pokajali i popravili – zanimalo je jednog odebljeg putnika u gospodskom odijelu i zlatnim lancem preko trbuha.

– To sada nije važno, gospodine Baisley – namrštio se šerif Guthridge.

– Oprostite na pitanju – tobože se ispričao Baisley i zamahnuo rukom u kojoj je držao debelu cigaru.

– Zadržat ćemo se ovdje... jer ovaj je napad bio nepredviden, dakako. Kako to već obično biva.

– Koliko dugo? – upitao ga je neki trgovački putnik.

– Sat vremena najviše – odvratio mu je šerif. – Kauboji Valentine i Emerson putuju s nama do Baker Citya kao gosti našeg vlakovode.

– Meni, dovraga, željeznica nikad nije ponudila besplatan prijevoz – zajedljivo se javio neki supijani glas.

– Pa, spasili su živote vlakovodi i otpremniku vlakova – rekao je ponovo Baisley. – Ja to mogu posvjedočiti. Vidio sam svojim očima.

– To se više neće ponoviti – obećao im je svečano Guthridge, a zatim je namršten pogledao u svog zatvorenika, mršava čovjeka uskalica koji je sjedio uz prozor nasuprot Baisleyu i njegovoj prekrasnoj suputnici. Ruke su mu bile u lisičicama, a noge u lancima.

– Svih njih pet, Ambrose: tvoj brat, tvoja dva bratića i tvoji drugovi Millard i Chadwick... svi su oni ološ kome je mjesto iza rešetaka kao i tebi. Osim onih, dakako, koje će danas pokopati na groblju u Kefer's Butteu. Kad je Ambrose zaustio da mu nešto odgovori, šerif ga je prostrijelio pogledom. – Nemoj me izazivati – zarežao je.

Baisley mu je ponudio, a šerif je žustro prihvatio da sjedne nasuprot čovjeku iz Los Angelesa i najljepšoj ženi koju je ikada u životu vidio.

U posljednjih godinu dana mnogo je slušao i čitao o talentiranoj i

proslavljenoj sopranistici koja je bila poznatija pod svojim umjetničkim imenom, Oregon Belle. Vidio je i njezine fotografije u novinama. Ali sve što je dotada vidio i čuo bila je blijeda slika u usporedbi s ljepotom originala.

Iz te je prekrasne žene zračila veličanstvena vedrina kad ga je Baisley predstavio nadarenoj pjevačici, Ruby Martell, koja je bila na svojoj drugoj trijumfalnoj turneji. Odjevena s ukusom, ta mu se žena besprijekorne puti i crne vrane kose, dostojanstveno naklonila.

– Jamačno ste se veoma uplašili maloprije, gospodice Martell? A zato se ja osjećam odgovornim – napomenuo je vrlo uljudno šerif, očaran njenom ljupkošću.

– Oh, nemojte, molim vas – promrsila je.

– Ne može čovjek sve predvidjeti – dodao je Baisley.

– Ali ja sam s time računao – umetnuo je samouvjereno Guthridge. – Ja sam htio sprovesti zatvorenika iz Ball Rocka u Harriburg na konju, ali moji pretpostavljeni mi to nisu dopustili. Njima je važno da što prije isporučim Ambrosea. U Harrisburgu ga čeka oružana pratnja do državnog zatvora u Arcaru.

– A sada možete odahnuti i pričati o nečem drugom – reče mu Baisley.

– Baš mi je to bilo i na umu – reče Guthridge – a k tome vi ljudi iz svijeta kazališta mnogo ste zanimljiviji od mog zatvorenika. Kažite mi, molim vas, hoću li imati priliku da vidim nastup gospodice Martell u Harrisburgu?

– Nažalost, nećete – nasmiješio mu se Baisley. Naš idući angažman je u Baker Cityu, tri večeri zaredom u kazalištu gospodina Cambo-

urnea. A, poznajete li vi, možda, Baker City? Rudarski grad, zar ne?

– Stočarski, uglavnom – ispravi ga Guthridge. – Okružno sjedište, podosta velik grad u procvatu kao Santa Fe – reče šerif, pa se obrati lijepoj pjevačici: – Umaraju li vas ova putovanja?

– Već sam navikla – odgovorila mu je uz smiješak.

– A ja pazim na nju. Mora se odmarati – izjavio je ponosno Baisley. – Uložio sam mnogo u ovu mladu damu. Uz to što sam joj prijatelj i pratilac, ja sam njezin agent i menedžer. – Baisley se nasmiješio, namignuo i dodao: – Strogo poslovan odnos, razumijete?

Crnokosa se ljepotica na to vedro nasmijala. Njezine pune usne malčice su se razmaknule i pri tom otkrile dva niza blještavo bijelih zubi, a smeđe su joj oči zaiskrile ispod dugih trepavica.

– Mi smo vrlo originalna trojka, šerife – objasnila mu je lijepa pjevačica. – Walterova zaručnica moja je vrlo mila prijateljica. Ona vodi ured u Los Angelesu i brine se za druge klijente dok smo mi na turneji. – Kad je to rekla, njezine su se velike oči zaustavile na prozoru vagona. – Eno ih. Vraćaju se. Vlakovoda, doktor i ona dva visoka kauboja iz Teksasa.

– Baš dobro. Kasnit ćemo samo pola sata do Harrisburga.

Ostali putnici nisu mogli odoljeti radoznalosti, pa su se gurali na prozorima da vide Teksasane odjevene u svoju kaubojsku odjeću. Vodili su konje prema vagonu za stoku. Nakon toga popeli su se u putnički vagon. I dok su ostruge zveckale za njima, oni su očima tražili prazna mjesta gdje bi sjeli što dalje od Guthridgea i njegova zatvorenika.

Za koji trenutak, pošto je Heinz izbacio vreću s poštom, vagoni su ponovo zaškripali, lokomotiva zazviždala i vlak je sve brže i brže odmicao prema Harrisburgu. Žene su se uglavnom hladile lepezama, a muškarci raspredali o neudobnostima i pogibeljima koja prate putovanja krajevima uz granicu s Divljim zapadom.

Walter Baisley na koga su visoki kauboji iz Teksasa ostavili snažan dojam, nije s njih skidao očiju.

– No, šerife, ispunite svoje obećanje i kažite nam što znate o njima: ponukao je Baisley šerifa Guthridgea.

– Ima vremena – namrštio se šerif.

– Smilujte nam se i uslišajte našu molbu – nasmiješio mu se Baisley. – Ruby je također znatizeljna. Mi smo djeca velegrada i za nas je Divlji zapad još nepoznanica. Danas nam se, naprimjer, prvi put u životu ukazala prilika da vidimo prave razbojnice.

– Ja sam radoznala više od Walta – priznala je Ruby.

– Nije valjda, Ruby. Pa ti ih vidiš sa svog mjesta. Čini mi se, po njihovim licima, da im je dosadno.

– Poslije svega što se dogodilo? Nemoguće! – nije mogla vjerovati Ruby.

– Morate shvatiti da su Valentine i Emerson već oguglali na takove krvave obračune s otpadnicima zakona: rekao im je šerif Guthridge i pri tom slegnuo ramenima.

– Oni se tako zovu? – zanosno će lijepa Ruby.

– Zovu se Lawrence Valentine i Woodville Eustace Emerson, ali u ovim su krajevima poznatiji kao Larry i Stretch. O njima često pišu u novinama. Novinari pretjeruju,

dakako, da bi se novine što bolje prodavale. No, ipak, istini za volju, moram kazati da gotovo svaki mjesec upadnu u neki krvavi obračun. Kao da imaju nos za to. Nanjuše je. A, bogami, i sreća ih prati u životu.

– Izgleda da vam baš nisu po volji – napomenula je Ruby, gledajući iskosa u saveznog šerifa.

– Pa, znadete, ja sam vladin službenik, gospodice Martell, profesionalan čuvar reda i zakona koji vjeruje u legalan način dijeljenja pravde – istaknuo je Guthridge.

– Znači, otvoreno govoreći, te Teksasane čuvari zakona baš ne vole, zar ne? – namršteno će Baisley.

– I ne – priznao je Guthridge. – Doduše – nastavio je – oni se bore protiv razbojnika, ali društvo nikome ne može dopustiti da uzme zakon u svoje ruke. Razumijete? Točno, oni su hrabri momci, gospodine Baisley, ali su istodobno i vrlo lakoumni, nedisciplinirani i ne obaziru se mnogo na organe vlasti i zakona.

– Drugim riječima, svojeglavi su – zaključio je Baisley.

– Odveć su nagli. Odveć sigurni sami u sebe i svoj sud o ljudima i događajima. I to bi, jednog dana, mogli skupo platiti – ozbiljnim glasom objašnjavao je šerif Guthridge.

– Jedna nepodopština previše i završit će na robiji? podbo ga je Baisley.

– Kao naprimjer otimanje osuđenika iz zatvora – kimnuo je glavom Guthridge.

– Zar su već nekoga oteli iz zatvora... i još su na slobodi? – začudio se Baisley.

– Sudske vlasti nisu mogle drugačije postupiti, gospodine Baisley – uzdahnio je teško Guthridge. – Valentineu je svaki put uspjelo da

dokaže da su ti ljudi bili nevino osuđeni – rekao je savezni šerif uz grimasu.

– Ali, zapravo, ti ljudi nisu uopće smjeli biti u zatvoru – prekornim će glasom Baisley.

– Pa i nisu, stoga su Larry i Stretch poslije toga uvijek pokupili slavu kao veliki junaci. A zakonske su im vlasti još za to morale biti i zahvalne – dodao je ogorčeno šerif.

U međuvremenu Larry je odjednom počeo pokazivati znakove nelagode, znakove koji su njegovu prijatelju Stretchu bili i te kako poznati. Češao se po uhu, gladio po nosu, trljao bradu... sve dok ga Stretch nije upitao:

– Koji ti je vrag. Smiri se već jednom. Kavga je prošla. Izvukli smo žive glave i sada se besplatno vozimo u Meksiko. Jasno? Što još hoćeš?

– Muči me neki čudan osjećaj : promrmljao je Larry.

– Ti i ti tvoji osjećaji – prekori ga Stretch. Ali koji trenutak kasnije lecnuo se nelagodno i upitao Larrya: – Što osjećaš?

Osjećam da netko priča o nama – reče Larry. – I da onaj savezni zvijezdonosac... tek što nas nije došao zanovijetati.

Siguran si u to? – smrknuto će Stretch.

Dajem mu pet minuta.

II

Sjedne strane, za šerifa Guthridgea, bilo je laskavo što sjedi u društvu s poznatom i lijepom pjevačicom Ruby Martell, a s druge strane, počelo ga je dražiti njezino zanimanje za visoke kauboje iz Teksasa.

– Idem. Moram s njima prozboriti nekoliko riječi – rekao je na poslijetku Guthridge.

– Jesmo li Vas dugo zadržali? – upita ga podsmješljivo Baisley.

– Tko može odoljeti pozivu da se upozna s gospodicom Martell? – polaskao je šerif lijepoj pjevačici.

Teksašani su gurnuli šešire na potiljak kad im je prišao Guthridge.

– Moram vam se zahvaliti na pomoći – rekao je pošto je najprije bacio još jedan pogled na svog zatvorenika.

– Nije vrijedno spomena – rastegnuo je po teksaški Larry.

– Nagonski ne podnosimo zločince i ubojice – dometnuo je Stretch.

– Tko uperi revolver u nevine taoca, nije zaslužio ništa bolje – mudro će Larry.

– Valjda nije bilo pametnijeg načina – namrgodeno im je zamjerio Guthridge.

– Valjda nije kad vi tako kažete – složio se Stretch.

– Ali mogli smo svi nastradati zbog vaše lakomislenosti i prenačljenosti – potresao je šerif prijekorno glavom.

– Imate pravo – reče smješeći se Stretch.

– U Harrisburgu nas čeka oružana straža iz zatvora u Arcaru... prema tome smirite živce – upozorio ih je šerif.

– Dobro. Nećemo se više miješati – obećao je Larry.

– Ukoliko vas vaš zatvorenik ne pokuša zaskočiti – dometnuo je naknadno Stretch.

– To se više neće dogoditi – zagundao je Guthridge.

– Onda, bez brige, šerife. Bit će kako smo se dogovorili – svečanim će glasom Larry.

Guthridge se vratio na svoje mjesto, a Teksašani svom dremuckanju pod širokim obodima svojih šešira. Nakon nekog vremena Stretch je zijevnuo, te promrmljao a da nije ni otvorio oči.

– U Harrisburgu i Baker Cityu odsjest ćemo u najboljim hotelima. Nema više prljavih svratišta dok imamo love.

– Aha. Što je dobro za gospodu, dobro je i za nas – složio se Larry.

Uskoro su putnici ugledali i prva svjetla u Harrisburgu. Čim je vlak stao, prvi su se iz njega iskricali šerif Guthridge i njegov zatvorenik Dacey Ambrose koga je šerif odmah predao stražarima iz zatvora Arcaro. Tek kad se Guthridge upustio u razgovor s mjesnim šerifom, dopuštno je putnicima da i oni sidu s vlaka.

– Depot Hotel! Navali narode, samo preko ceste! Hrana dobra, postelje meke... – pozivao je putnike nosač prtljage.

Baisley, izmičući se ljudima u prolazu, poveo je Ruby preko kolosijeka.

– Možda ima i neki bolji hotel – promrmljao je Baisley.

– Ako je Depot Hotel najbliži smjestimo se tamo – nagovarala ga je Ruby koja je jedva čekala da se presvuče i okupa.

– Umorna si? Naknadna reakcija, vjerojatno.

– Možda. Ali, ne tari glave time, Walte. Začas ću se ja oporaviti čim se okupam u toploj vodi. Prije večere.

Pošto su odveli konje u gradsku konjušnicu, Teksašani su se, također, zaputili u hotel Depot. Premda su stigli među posljednjim putnicima, ipak su dobili dvokrevetnu so-

bu, jer je hotel zjapio prazan do dolaska njihova vlaka.

Izgledali su mnogo bolje kada su nakon sat vremena, pošto su se umili i obrijali, sišli u blagovaonicu. John T. Heinz, vlakovoda kome su spasili glavu, srdačno ih je pozvao za svoj stol.

– Ja častim, gospodo! Šampanjac i sve – prsio se vlakovoda.

– Slušajte, mi ćemo platiti svoju, a vi svoju večeru. Već ste se vi nama odužili. Dosta je bilo – usprotivio se Stretch, razvlačeći samoglasnike po teksaški.

Uto je i Ruby Martell ušla u blagovaonicu u društvu Baisleya, odmjena i nasmiješena. Ozarena u haljini od tamnoplavog satena sjela je za susjedni stol, dok su oči svih muškaraca u blagovaonici zadivljeno promatrale svaki njezin korak, svaku njezinu kretnju.

– Ja sam je odmah prepoznao po slikama iz novina – pohvalio se Heinz. Izvadio je iz džepa novine i prostro ih pod nos Larryu i Stretchu. – Plakati su naljepljeni po cijelom Baker Cityu. Vidio sam prekjucher prije polaska vlaka. I novine sam kupio u Baker Cityu. Kako vam se svida njezina fotografija?

– Vrlo joj je nalik – rekao je Larry.

– Doista je prava krasotica – zaključio je Heinz, pa podigao pred sobom novine kako bi i Ruby mogla vidjeti svoju sliku na naslovnoj stranici.

– Ruby se ogledavala po blagovaonici dok joj je Baisley glasno čitao jelovnik. Odjednom je Baisley osjetio da ga ona ne sluša.

– Što ti je? – zapitao je zabrinuto. – Zar ti je ovdje zagušljivo. Blijeda si, Ruby.

– Oh, one novine! – izlanula je bez daha Ruby.

Baisley je pogledao za susjedni stol.

– Vidiš onu sliku? – izustila je drhtavim glasom. – To je Max!

– Zar ga još nisi zaboravila ni poslije osamnaest mjeseci – promrmljao je smrknuto Baisley.

– Moram znati je li to doista Max – usplahireno će Ruby.

– Zamolit ću ih da nam pozajme novine. – slegnuo je Baisley ramenima i ustao. Prišao je stolu za kojim su sjedili Teksašani i John T. Heinz. Predstavio im se. Teksašanima je čestitao na hrabrosti i snalažljivosti.

– Nadam se da se gospoda nije odveć uplašila – rekao je iz pristojnosti Larry dok je Stretch očarano piljio u tamnokosu ljepoticu za susjednim stolom.

– Oprostite mi, zablenuo sam se – Stretch se ispričao Baisleyu.

– Nitko vam to ne može zamjeriti – dometnu Hanz i slatko se nasmije.

– ... Ruby Martell bi željela pogledati novine – objasnio im je Baisley.

– Ja joj ih poklanjam – rekao je važno Heinz. Složio je novine, a Ruby mu se zahvalno nasmiješila i kinnula mu glavom. Bio je to Baker City Beacon, jer Harrisburg nije imao svoj list.

– Najljepša vam hvala – rekao je Baisley i vratio se za svoj stol.

– Zadovoljna? – upitao je. – Je li to doista Max?

– Gospode bože! – zavapila je Ruby.

– Što je sad opet? – zaprepasteno će Baisley.

– Oprosti... moram ovo pročitati nasamo – prošaptala je i ustala od stola.

– A večera? – razočarano će Baisley.

– Nije mi više do večere. Izgubila sam tek. Ne, Walte, ne moraš me pratiti. Dodi gore čim večeraš, molim te.

– Slušaj, mogu ja i poslije... – prosvjedovao je Baisley kad je odmaknuo stolicu i pomogao joj da ustane.

– Prvo jedi, poslije ćemo razgovarati – naredila mu je. Stisnula je novine na prsa i žurnim koracima krenula iz blagovaonice.

Baisley je nabrzinu progutao večeru, zatim užurbano krenuo hodnikom. Čim je pokucao na vrata, Ruby ga je pustila u sobu.

Zastao je na pragu. Promatrao ju je zabrinutim očima. Promjena koju je uočio, zaprepastila ga je. Njezino lice bijaše nasmrt blijedo, oči pune suza, a ona je drhtala kao prut na vodi kad se iznemoglo bacila na sofu.

– Možda sam odveć sebičan, ali sada mi je žao što sam ti uopće donio te novine – rekao je Baisley, uzdahnuo i sjeo se pokraj nje.

– Jadni moj Max – počela je jadicovati tihim glasom Ruby. – Nisam čula za nj od onog dana kada me je ostavio.

– Nikada ti nije pisao?

– Samo ono oproštajno pismo. Valjda znaš kakav je čovjek. Pričala sam ti o njemu.

– Rekla si mi, koliko se sjećam – počeo je Baisley – da je stariji od tebe godinu dana i da je vrstan glazbenik. Kad sam te prvi put čuo pjevati, dok te je Max pratio na glasoviru u Fircou, poželio sam odmah da vas oboje imam na popisu svojih umjetnika... na samom vrhu.

– Nisam računala na njegov ponos. Pogriješila sam. Svaki moj uspjeh bio je poniženje za njegovu

taštinu. Bojao se da će morati živjeti u sjeni moje slave. Siroti moj Max. Barem da mi se povjerio što ga izjeda – govorila je plačljivim glasom.

– Svi su umjetnici u duši vrlo tankočutni – kimnuo je glavom Baisley i namrštio se. – Max je sanjalica, ali nesebičan čovjek. Bila si s njim u braku manje od godine dana kad te je napustio, zar ne?

– I bila sam s njim sretna – priznala je Ruby.

– Ti si osoba koja ga najbolje poznaje, pa ćeš se zacijelo i složiti s mojim mišljenjem o njemu – izjavio je Baisley.

– Kaži... – rekla je oprezno.

– Naočit i uljudan muškarac, vrstan i nadaren glazbenik – počeo je Baisley – ali s jednom ozbiljnom manom. Sklon je nesebičnosti i stoga pati od kompleksa manje vrijednosti. Varam li se?

Ruby je otresla glavom.

– Dobro, Ruby – nastavio je Baisley – dopusti mi onda da i ja pročitam što pišu o njemu u novinama.

– Max je osuđen na smrt i bit će obješen zbog umorstva – uzdahnula je u suzama Ruby – četrnaestog ovog mjeseca... što je točno dva dana poslije mog posljednjeg nastupa u Cambourneovu kazalištu. Dvanaestog bih morala otputovati u Santa Fe. Ali, dakako, ja se ne mičem odavde!

Baisley se tjeskobno skutrio. Pogladio se po trbuhu. Izvukao je rupčić iz džepa i obrisao je oznojeno čelo.

– Zaboga! – zavapio je glasno.

– Tvoj Max... tvoj dobroćudni Max. Ne, to ne može biti. To je jamačno... suluda greška. Tu nema pravde!

Ruby mu se umorno i kiselo osmjehnula i pomilovala ga po ruci.

– Hvala ti, Walte. Hvala ti na utješnim riječima.

– Moraš ostati prisebna, sabrana, molim te. Ne smiješ klonuti duhom. Ne smiješ pokleknuti. Za mene postoji samo jedna Oregon Belle, samo jedna Ruby Martell!

– I za mene postoji samo jedan Max Fitch – prošaputala je Ruby.

– Zapamti, ja ga nikad nisam prestala voljeti!

– Znam – kimnuo je glavom Baisley. – Bojao sam se samo da me ne ostaviš na cjedilu kad te je Max napustio.

– Ne bih nikada – priznala mu je Ruby. – Ti si mi osigurao uspjeh i slavu, ja ne mogu zaboraviti naš ugovor.

– Godinu i pol dana borila si se da stekneš ugled s ranjenim srcem. Divim se tvojoj odvažnosti, Ruby. Hoćeš li da sam pročitam što o Maxu piše ili ćeš mi radije ti ispriповjedati? – upitao ju je pokunjeno Baisley.

– Umorena je jedna žena popriлично sumnjive prošlosti... što još više potvrđuje da Max nije mogao počiniti taj zločin. Ime joj je Louella Tait. Držala je salun Kraljica srdača u Baker Cityu. Max je kod nje bio zaposlen.

– Kao klavirista? – pogodio je Baisley.

– Max nije sposoban da ikoga povrijedi, osobito ne neku ženu – namrštila je čelo Ruby kad je to rekla. – Osuđen je na temelju okolnosti u pomanjkanju dokaza.

– Okolnosti... Koliko valjanih? – upitao je Baisley.

Ruby je spustila skrušeno glavu.

– Naden je u krevetu s njom... mrtvom... u njezinoj sobi... u dubokom snu. I s prstima oko njezina vrata. Bila je zadavljena.

– Jak dokaz, nema šta – rekao je Baisley i iskrivio lice. – Ali, ako je bio mrtav pijan, ubojica mu je mogao podmetnuti umorstvo.

– Urednik novina Dolan tvrdi da je Max imao nesposobna odvjetnika za branioca – reče Ruby.

– I ako je umorena osoba bila omiljena u gradu...

Optuženom je odzvonilo.

Kreposni građani osudili su ga na smrt još prije nego što je izabrana porota – kimnuo je znalački glavom Baisley.

– Ne smijemo im dopustiti da objese Maxa za zločin koji nije počinio, Waltere – zajecala je Ruby.

– Ne... ne smijemo – zamucio je Baisley.

– To bi bila najveća ludost! – Ruby je odjednom živnula. Rumenilo joj se vratilo u obraze. Oči su joj bljesnule. – Čovjek poput mog Maxa, otmjen i mio, obziran prema ženama, pa da bude pogubljen na takav način! Nikada!

Ruby je ustala sa sofe, odbacila novine od sebe i uspravna, uzdignute glave prišla prozoru. On ju je već jednom vidio takvu kad se potištenost u njoj ugnula ispred nepokolebljive odlučnosti, kad je skupivši svu srčanost istupila na pozornicu prvi put pred razularenu svjetinu u nekon rudarskom gradiću na Divljem zapadu. Vidio je kako ih je umirila svojom pojavom, svojom snažnom ličnošću, svojim dostojanstvenim držanjem i vedrinom svog ljupkog osmijeha.

Za tu... i takovu Ruby, on je bio spreman da učini sve na svijetu.

– Walte, ja moram svog muža spasiti od vješala.

– Zatražimo li obnovu procesa, time nećemo ništa postići. Mi smo tuđinci u ovom gradu, a nemamo ni

novih protudokaza. Ako je vješanje zakazano za četrnaestog, sutra je deveti kad ti imaš svoj prvi nastup: zajapureno će Baisley. – Ja bih ti rado pomogao, ali ne znam kako... jer nemamo više vremena.

– Moramo mu pomoći da pobjegne iz zatvora, Walte.

– Da pobjegne iz zatvora – zamirkao je Baisley.

– Ili će pobjeći ili će visiti – odvratila mu je izazovno.

– A kako da ga izbavimo iz zatvora?

– Platit ćemo nekome da to učini umjesto nas. Nekome tko zna kako se to radi i tko se ne boji stražara i zakonskih posljedica...

Baisleyovo se lice izdužilo. Promeškoljio se i zagledao joj se u oči.

– Već si odlučila da to njima povjeriš?

– Kome njima? – podigla je upitno obrve.

– Ne igraj se mačke i miša sa mnom, Ruby – pokudio je Baisley.

– Dobro si čula što je savezni šerif kazao za ona dva visoka kauboja iz Teksasa.

– Za njega su oni obične protuhe, Walte, ali nama to ne smeta. Dapače! Zašto ih ne bismo zamolili da nam pomognu? Walte, molit ću ih na koljenima, bude li trebalo. Ponudit ću im veliku novčanu nagradu koju neće moći odbiti.

Baisley je ponovo obrisao rupčićem znoj sa čela.

– Hhhh – bilo je sve što je izustio.

– Idi, potraži ih, Walte.

– Dobro – pokunjeno će Baisley pošto je slegnuo ramenima i ustao.

Pošto su na jedvite jade uvjerali Johna T. Heinza da pode spavati jer da vlakovode ne smiju doći ujutro mamurni na posao, Teksašani su se

ušli na trijem ispred ulaza u hotel kad je Baisley sišao u hotelsko predvorje. Baš su počeli namatati cigarete kad ih je Baisley oslovio:

– Gospodo, ako imate malo vremena...

– Vremena jedino i imamo na pretek, gospodine Baisley – reče mu Larry. – Naumili smo poći u šetnju gradom da vidimo kakav se viski ovdje prodaje i da možda bacimo koju partiju pokera. Hoćete li s nama?

– Gospodica Martell ima jedan vrlo nezgodan problem. Usudio bih se kazati vrlo osebujan.

– I... – nukao ga je Larry da nastavi.

– Takve je prirode da joj samo... hm... samo vi možete pomoći.

– A što to otmjena dama uopće zna o meni i Larryu? – upita ga Stretch.

– Šerif Guthridge joj je...

– Nas šerifi i šerifići baš odviše ne vole – smrknuo će Larry.

– U ovom trenutku gospoda Martell ne voli baš odviše šerife i šerifiće – odvrati im Baisley.

– Ako je tako, vodite nas k njoj, gospodine Baisley.

Susret Ruby Martell s kaubojima iz Teksasa bio je prizor koga će se Baisley sjećati dok živi premda su mu kazališne predstave bile u krvi.

Pošto su visoki Teksašani ušli u sobu gospode Martell i pošto ih je Baisley predstavio, Ruby ih je najprije zamolila da pročitaju članak na prvoj stranici novina Baker City Beacon i da dobro pogledaju sliku čovjeka koga su u tim krajevima poznavali kao Maxa Smitha.

Sjeli su. Stavili su stensone na koljena i pošto su obojica pročitali članak, pažljivo su pratili svaku njezinu riječ. Naglasila im je čovje-

koljubive kvalitete svoga muža Maxa koji ju je ostavio samo stoga što je sebi bio umislio da joj je na teret, da je običan prirepač bez kojeg će njoj u životu biti lakše i ljepše.

– Ponavljam što vam je već rekla Ruby, nije nam ostalo mnogo vremena – opomenuo ih je Baisley.

– Nije mnogo, ali dosta da iz zatvora išćupamo vašeg muža – kazao je Larry mirnim glasom Ruby.

– Uh... zagundao je Stretch. – Nema smisla da ga ostavimo da čami u rupi. Još bi ga mogli i objesiti točno u zakazano vrijeme.

– Dok će se pravi ubojica valjati od smijeha – promrmljao je Larry.

– Taj je već daleko odmakao – reče Stretch, a zatim se namršti, pa će zamišljeno: – Ili se možda još šeta ulicama u Baker Cityu.

– Vjerojatno i šeta. A zašto bi i bježao ako će Max platiti glavom njegov zločin? – zapitao je Larry.

– Znači li to da vas je Ruby uvjerala da je njen muž nevino osuđen i da vi prihvaćate njenu ponudu? – upitao ih je Baisley.

– I tisuću dolara nagrade, gospodo – dometnula je Ruby.

Larry je zamišljeno zaškiljio, slozio novine i ugurao ih pod košulju.

– Želite li da vam Ruby objasni još neke pojedinosti ove tužne priče? – upitao ih je Baisley.

– Ne, hvala. Ali ipak se moramo nešto dogovoriti.

A što bi to bilo? – zamišljeno će Ruby.

– Vidite, draga gospodo, šerifi se poprilično uspale kad im netko digne zatvorenika iz ćelije. Oni onda pomahnitaju i prisegnu za svoje pomoćnike sve i svakoga i krenu u potjeru – objasnio joj je Stretch.

– Stoga, moramo dogovoriti gdje da sakrijemo Maxa kad ga izvučemo iz zatvora i izbavimo vješala, i

dok ne raskrinkamo pravog ubojicu i uhvatimo ga.

– Raskrinkate pravog ubojicu?

– ponovio je Baisley i zagledao se u Ruby. – Zar se možemo nadati i tome?

– Valjda postoji i za to neki način : odlučno će Ruby.

– Nemoj misliti da te želim obeshrabriti: promrsio je Baisley – ali to bi moglo ujedno biti i kraj tvoje karijere.

– Zar misliš da to i meni nije palo na pamet? – izazovno će Ruby.

– Ruby Martell, glasovita pjevačica umiješana u društveni skandal

– uzdahnio je Baisley. – Ako novine za to doznaju, možeš li zamisliti što će novinari od toga učiniti? Ruby Martell... zapravo Ruby Fitch... žena odbjeglog ubojice osuđenog na vješala.

– Budem li morala birati između Maxa i svoje karijere... – počela je Ruby.

– Nećete morati. Barem dok sve ovo ne završi – upao joj je u riječ Larry.

– Ne budem li morala, bit ću vam do groba zahvalna, gospodine Valentine.

– Sve u svoje vrijeme – odvrati joj Larry. Gurnuo je laktom Stretcha i obojica su ustala, te pošla prema vratima. Kad je stavio ruku na kvaku, upozorio je: – I nikome ni riječi, molim vas. Nitko u Baker Cityu ne zna da je Ruby Martell žena Maxa Fitcha. Nitko osim nas. Tako neka i oстане.

– Na nas se možete osloniti – rekao je Baisley. Kauboji su uljudno kimnuli glavom u znak pozdrava gospodi Martell i izašli. Kad su se vrata za njima zatvorila, Baisley je zbunjeno zanjihao glavom.

– Da se uštupnem?

– Sve ide kao po loju, Walte. Ako ja mogu podnijeti okrutnu stvarnost, možeš je zacijelo i ti – rekla mu je Ruby.

– Nemoj u to biti odveć sigurna. Ukočio sam se od straha, ali ne boj se, ja te nikada neću ostaviti na cjedilu – rekao je Baisley, pa joj postavio presudno pitanje: – Hoćeš li ti moći izdržati da tri večeri zaredom nastupaš u kazalištu pod tolikim psihičkim pritiskom?

– Otkazivanje predstava ne bi nimalo pomoglo Maxu – odlučno će Ruby. – Nemoj se zbog toga brinuti. Gospodin Cambourne i svi koji su kupili karte za kazalište, dobit će vrijednost svog novca.

– Nešto kasnije kauboji iz Teksasa sjeli su za stol u obližnjem salunu ali ne s namjerom da piju ili kartaju. Ostat će tamo tek sat vremena kako bi još jednom pomno razmotrili novinski izvještaj Dolana sa sudenja Maxu Fitchu, alias Maxu Smithu, pod kojim su ga imenom poznavali u Baker Cityu.

III

Poslije druge čašice Stretch je uzdahnio.

– Eto, ponovo idemo grlom u jagode. Uopće ne poznajemo tog Maxa Fitcha.

– Ti doista nisi čuo ni riječi od onoga što nam je govorila gospoda Martell. Samo si buljio u nju kao telac... umjesto da je slušaš – predbacio mu je Larry.

– Možda, ali bilo je to jače od mene. Jesi li ti ikada vidio ljepše žensko stvorenje?

– Nisam. Ta žena ima predivno lice – priznao je Larry.

– I tijelo – zamišljeno će Stretch.

– I srce – izjavio je Larry. – I, bogami, ima soli u glavi. Taj je Max doista najsretniji čovjek na svijetu.

– Ali i najveća budala – dočao je Stretch. – Muž koji ostavi tako divnu i pametnu ženu, zacijelo je udaren u glavu.

– Što potvrđuje da si sjedio na ušima – ogorčeno će Larry. – Ako želiš znati kakav je taj Max, ja ću ti ponoviti što nam je kazala Ruby.

– Zar ga ti tako dobro poznaješ?

– Ne budali s glupim pitanjima. Slušaj što ću ti kazati – odbrusio mu je Larry.

– Kaži. Sav sam se pretvorio u uho.

– Evo, kako ja njega zamišljam – počeo je Larry dok je namatao cigaretu. – Oni su se uzeli iz ljubavi i lijepo su se slagali. Zaradivali su dovoljno za stan i hranu. Ona je pjevala po salunima i priredbama, a on ju je pratio na glasoviru sve dok nisu upoznali Baisleya. Ona je s Baisleyem potpisala ugovor za bolji posao i veću plaću. Max je tada sebi umislio da ga ona više ne treba i da joj je samo na teret.

– Slušaj, taj Baisley valjda nije smislio da je iskoristi...?Ima on svoju žensku s kojom će se oženiti – podsjetio ga je Stretch. – Kako se ono zove?

– Sal Wakefield. Doista, Baisley se prema Ruby korektno ponio. Ali Max ju je ostavio jer je mislio da joj smeta u njezinu usponu do slave, da joj je na teretu, budući da je ona počela zaradivati više od njega. Max je ponosan čovjek. I ja ga razumijem – kimnuo je glavom Larry, kresnuo šibicu i zapalio namotanu cigaretu. – Svatko tko se toliko žrtvuje za voljenu osobu, zaslužuje poštovanje.

– Dobro – slegnuo je ramenima Stretch – budući da ćemo turnuti glavu u torbu kako bismo ga izbavili od vješala, ta je tvoja spoznaja vrlo utješna. Kad smo već obećali da ćemo to učiniti, drago mi je da to činimo za nekoga kome se divimo.

Larry se ponovo dao na pomno proučavanje prve stranice novina i prijaznog, naočitog lica Maxa, osuđenog na smrt vješanjem.

– Sreća što Baker City ima svoj list – napomenuo je. – Sreća je to za gospodu Martell, hoću reći. Kako bi inače doznala za zlu kob svog voljenog muža.

– Jest sreća za nju, ali možda nesreća za nas – reče Stretch i nastavi: – A taj glavni urednik tih novina...

– P. J. Dolan – reče Larry. – Hoćeš li se okladiti da P.J. stoji umjesto Patrick Joseph?

– Ne, neću – odvrati mu Stretch. – A hoćeš li se ti okladiti da će nas prepoznati čim nas vidi?

– Hoće, bogami! – zdvojno će Larry. – Svaki put kad natrčimo na neko novinarsko piskaralo, on odmah razglasi po cijelom kraju da su Valentine i Emerson stigli u grad.

– I prije nego što dospijemo ostaviti konje u konjušnici, već će nas početi salijetati kojekakvi nasilnici i revolveraši koji će htjeti da se s njima ogledamo kako bi se proslavili u revolveraškim dvobojima s nama.

Stretch je šutio trenutak, a zatim ponovo nastavi: – Jesi li još štogod otkrio iz tog Dolanova članka?

– Ubogi je Max – počeo je Larry – svirao na glasoviru za tu gospodu Taita koja je radila u salunu. Ponekad bi i ona zapjevala uz njegovu svirku. No, u zadnje doba Max se

prebacio s pive na oštra pića, što baš nije pogodovalo njegovu zdravlju... prema onome što o njem piše urednik Dolan.

– Bio je naprasit kad bi se napio? – dometnuo je Stretch.

– Djelitelj karata za faro, po imenu Del Harrow, istupio je u obranu Maxa kad je Max dopao zatvora – namrštio se Larry. – Gradonačelnik Jacob Ince i jedan od njegovih gradskih otaca, neki banakar koji se zove Beikle, vlasnici su saluna »Kraljice srdaca«, pa su pošto je Louella umorena odlučili da taj Harrow preuzme njezin posao.

– Taj je Harrow branio Maxa?

– Tvrdio je da je Max zavrijedio da mu se nepristrano sudi. I platio mu je branitelja.

– Zar odvjetnika Granta?

– Aha. Sama Granta. Nikad trijeznog, kaže Dolan.

– Kako to? Ako je Harrow tvrdio da je Max zavrijedio da mu se pravedno sudi, zašto je onda unajmio odvjetnika pijanca?

Larry je podigao upitno obrve i kimnuo glavom obuzet crnim mislima.

– Ako je Harrow poznavao sve i svakoga u Baker Cityu ... – razložno je razmišljao Stretch... – onda je morao znati i da je taj odvjetnik Grant... hm... nesposoban pijanac, zar ne?

– Pitanje je na mjestu – potvrdio je Larry. – Možda Harrow zna odgovor na nj.

– Kada ćeš ga pitati? – zainteresiralo je Stretcha.

– Netko je čuo vrisak gospode Tait u dva sata i dvadeset minuta iza ponoći, a to je bilo otprilike četrdeset i pet minuta nakon što su bila zatvorena vrata saluna »Kraljica srdaca«. Barmen – ...Larry je

ponovo bacio pogled na članak u novinama... – Moss Adlerima ima sobu u istom hodniku. A i nekoliko djevojaka koje je Louella držala kao zabavljačice u salunu. Vrisak Louelle Tait sve ih je probudio. Ustale su i potrčale u njenu sobu... I što su tamo vidjele? ... Mrtvu ženu u postelji... I Maxa zavaljenog preko nje!

– Gospode bože! – zavapio je Stretch. – Ne misliš li da smo zagrizli u prevelik zalogaj?

– Adler je poslao jednu djevojku po šerifa Hobarda Norquista – nastavio je Larry. – Šerif je uhapsio Maxa. A javnog tužioca, Willarda Lembkea, kako veli Dolan u svom članku, Sam Grant nije mogao pobiti pred porotom čak da je tužilac Lembke u tom času izgubio i dar govora.

Larry je potom složio novine i stavio ih ispod pazuha.

– To je sve što piše u novinama. Čim stignemo u Baker City, moramo početi njuškati naokolo, a u ovom času najbolje nam je da se povučemo u krevet.

Stretch je iskapio svoj viski i dok su išli prema izlazu iz saluna, reče

– Moramo najprije utvrditi motiv za umorstvo.

– Svakako – promrmljao je Larry.

– Tko je da je umorio tu gospodu Taita, i podmetnuo to gnjusno djelo Maxu, taj je, sto mu bogova, zato morao imati i valjan razlog – izjavio je odlučno Stretch.

Izašli su iz saluna i pošli laganim koracima prema hotelu.

– Svakako, netko je za to imao i te kako dobar razlog – ponovio je Stretch.

– Mrzim ubojice koji svoj zločin podmetnu nekom drugom – s gnušanjem izjavio je Larry.

Ali i šerif i javni tužilac dohvatili su se Maxa... i osudili ga na smrt vješanjem.

– Najprije, o svemu ćemo se propitati u salunu »Kraljice srdaca«, oči u oči s gospodinom Harrowom. Pitat ću ga zbog čega je za Maxa unajmio baš odvjetnika pijanca?

– Misliš li ti da je taj Harrow naš čovjek? – izazovno će Stretch. – Ta, on se uvalio na mjesto gospode Tait. Međutim to mi i nije neki valjani razlog da je stoga i ubije.

– Možda i nije – zagundao je Larry.

* * *

Oko devet sati idućeg jutra, baš nekako u isto vrijeme kad je vlak za Baker City prešao granicu između Arizone i Novog Meksika, Jordan Mailer, najbogatiji rančer u pokrajini Baker, pošao je u posjetu susjednom ranču. Laganom kočijom upravljao je Robbie Fergusson, žilav i promoćuran upravitelj Mailerova ranča Triple M.

Kostobolja i Mailer bijahu znanci cijelo jedno desetljeće. Mailer se oženio kasno u životu i, od smrti svoje žene, počeo je osjećati zub starosti koji ga je učinio bogaljem. Doktor A. Sheppard, Mailerov stari prijatelj, nije mu baš mnogo mogao olakšati boli od artritisa koji je Mailera danonoćno mučio.

Da bi mu dani bili još zagorčeniji, njegova jedinica Cassandra bijaše plaho i povučeno djevojče. Premda joj je Mailer bio brižan otac u svakom pogledu, progonio ga je osjećaj da je ipak negdje pogriješio i razočarao svoju jedinicu. Slutio je duboko u duši da je zbog svoje stidljive naravi odveć ustrašena skorom udajom. Njezin ženik bijaše Vinton

Ordwa, prema čijem se ranču i kontroljalo lagana kočija s Mailerom i Fergusonom.

– Ako mislite da je Ordway neiskren, zašto ste im onda dali svoj blagoslov – odjednom će izazovno Ferguson kao grom iz vedra neba.

– Ne guraj svoj nos tamo gdje mu nije mjesto. Ja sam joj otac, a ne ti – osorno mu odbrusi Mailer.

– A mene zove svojim stričekom. Nemojte to zaboraviti – odvrati Ferguson.

– Trebalo je da te otpuštim još prije mnogo godina – zagundao je Mailer zlovoljno.

– Haha! A gdje biste našli drugog upravitelja koji bi htio podnositi vašu prgavu narav? – podbode ga Ferguson.

– Brinem se zbog nje. Ni otmjena škola u Sakramentu nije je nimalo izmijenila. Ostala je ona ista plaha, nepovjerljiva šiparica, plašljiva kao mlada ždrebica – potužio se iskreno Mailer.

– Ona je žena zrela za udaju. Malo je koščata, ali spremna za udaju – podsjetio ga je Ferguson.

– Što biste vi još htjeli?

– Htio bih biti siguran da je baš Ordway taj za koga je spremna – zamumljao je Mailer smrknuta lica.

– Ordway je učinio sve kako priличи dobro odgojenu ženiku. Udvarao joj je prije nego što je zaprosio njezinu ruku – reče Ferguson.

– Ja to ne poričem.

– Doselio se ovamo ima tek godinu dana i već ima svoje stado na ranču starog Jacketta. Ambiciozan je. A vi ste uvijek tvrdili da muškarac nije pravi muškarac ako nije ambiciozan. I zna se ponašati u društvu. Dodvoran je prema ženama. Pravi je gospodin.

– Ali ti ga ipak ne voliš – prigovorio je Mailer svom upravitelju. –

Doduše, nikada nisi kazao zašto, ali vidim da ti nije drag.

– Nisam kazao jer ni sam ne znam zašto – slegnuo je ramenima Ferguson. – A što ja velim, vama tako i tako nije važno. Važno je što vi mislite i osjećate. Vi ste mladenkin otac... a svadba je za šest tjedana.

– Budim se noću od briga. Moram ispuniti obećanje koje sam dao ženi na smrtnoj postelji – uzdahnuo je Mailer.

– Pa... zar niste ispunili sve što ste joj obećali? – upita ga Ferguson.

– Odgoji je u kreposti i čednosti i ne daj je prvom koji naide. On je mora biti dostojan. Krepostan kao i ona – ponovio je po sjećanju riječi svoje pokojne žene.

– Što znači da ne smije biti žen-skar i da nije lijegao s kurvama prije nego što su mu oči ugledale Cassie. Rene vam je bila dobra žena. Čestita iznad svega. Teško Ordwayu ako nije čestit.

– On je njezin jedini prosac. Drugih nije dosada imala – malo-dušno će Mailer.

– A Billy Hanks? Zaljubljen je u nju do ušiju – podsjetio ga je Ferguson.

– Onaj nespretni balonja? – ljutito će Mailer. – Ako ga još jednom vidim da plazi očima po Cassie, slo-mit ću mu štake na ledima! – zagrozio se Mailer.

– Mladić je, istina malo trampav – popustio je Ferguson – ali je čestit i radin. Poslušan je i svi ga vole... kauboji, hoću reći. Nemam razloga da ga otpustim s posla.

– Neozbiljan je i blentav. Oznoji se svaki put kad ugleda Cassie. To je nepristojno! – srdito će Mailer.

Uskoro su ugledali ranč »Bar O« i kuću kojoj su stolari iz Baker Citya dogradili novu spavaću sobu. Iza kuće uzdizala se svježe obijeljena staja, uz nju nastamba za kauboje i služinčad, a iza nje korali ograđeni koljem.

– Ranč je poprilično ulickan, moram priznati.

– Sve je ulickano za mladenku – dodao je Ferguson.

Ferguson je zaustavio kočiju ispred trijema glavne kuće i ostao je sjediti na sjedalu dok je glavni kauboj ranča »Bar O« pomagao Maileru da side s kočije i podmetnuo mu zatim štake pod pazuha.

Vinty Orday, koliko je Ferguson mogao prosuditi, bio je tridesetgodišnjak visoka rasta, kovrčave crne kose i milovidna lica koji su krasili bijeli zubi ispod potkresanih tankih brkova. Uvijek je bio otmjeno odjeven i besprijekorno ugladena vladanja. Nikakvo čudo da je bez muke osvojio srce neugledne Cassie koja nije bila vična udvaranjima i laskanjima pristalih muškaraca.

– Jorde, prijatelju moj! – ozarena lica pozdravio je Ordway svog budućeg tasta. – Kakvo ugodno iznenađenje! Nisam vas očekivao... Jeste li možda zaboravili da ste me pozvali danas na večeru?

– Slučajno sam u prolazu... promrsio je Mailer laž.

Ušli su zajedno u kuću. U dnevnom boravku, Ordway mu je ponudio da se sjedne.

– Polako, polako – rekao je Mailer i zapiljio se namrštena čela u nova vrata. – Najprije bih volio vidjeti što se krije iza tih vrata.

– Nova spavaća soba s širokim bračnim krevetom – odvratio mu je s ponosom Ordway. Otvorio je širom nova vrata. Mailer je na štaka-

ma ušao u spavaću sobu. Stao je i počeo se ogledavati.

– Vrlo lijepo – priznao je ispod glasa.

– Najmekši i najveći krevet koji ste ikada vidjeli – prsio se Ordway pred Mailerom. – Posteljina je iz Denvera. Nisam škrtario. Sve za Cassie kako bi se osjećala što udobnije u svom novom domu. Njezina je sreća moja jedina briga otkad ste nam dali svoj blagoslov, Jorde. Ja sam doista najsrećniji čovjek u Novom Meksiku.

– Vidio sam što sam htio. Sada ćemo još popričati – predložio mu je suho Mailer.

Vratili su se u dnevni boravak. Mailer se izvalio na sofu. Štake je položio pokraj sebe. Potresao je glavom kad mu je Ordway ponudio cigaretu.

– Nadam se da ćemo često razgovarati, Jorde – reče Ordway pošto je sjeo. – Uvijek sam osjećao da imamo mnogo toga zajedničkog.

– Ti si rančer kao i ja – kimnuo je glavom Mailer. – To ti ide u prilog. Ali, moram ti reći da me više zanima što si ti bio i čime si se bavio prije nego što si se skrasio ovdje u našem kraju.

– Pa, sve ste već čuli – podsjetio ga je Ordway. – Eto, mladost sam proveo u Utahu. Jahao sam sa stadom velikim kao vaše. Vlasnik stada, neki Englez, bio je vrlo prosvijećen čovjek i načitan. Sve što znam, od njega sam naučio. On me je i nagovorio da se osamostalim, da kupim ranč. Jedne večeri nasmiješila mi se sreća i dobio sam ovcu svotu novca na pokeru. Odonda više nisam sjeo za kartaški stol. Novac sam donio u Baker City, skupio Reda i momke i doveo ih sa sobom ovamo... I sada smo tu.

– I nisi trčao za djevojčurama i suknjama... mislim, prije nego što si upoznao moju Cassie? – upitao ga je Mailer. – Tako si mi barem kazao kad smo prvi put razgovarali.

– Nisam, Jorde – uvjeravao ga je Ordway. – Ja znam koliko vam je to važno...

– Važno... To je blago rečeno. Cassie je djevica – svečano je izjavio Mailer.

– Nikada, ni u jednom času nisam u to posumnjao – odvratio mu je Ordway, položivši ruku na srce.

– Takav mora da bude muškarac za kog će se moja Cassie udati – naglasio je Mailer. – To je želja njezine pokojne majke. Kazao si da se nikada nisu družio sa posrnulim djevojkama. Znaš što mislim. Djevojkama iz saluna, i droljama. Gledam te i... pitam se, jer ti si vrlo naočit i pristao muškarac u najboljim godinama.

– Zar nikada niste upoznali nekoga poput mene? – upitao ga je Ordway. – Okorjelog neženju koji traži i čeka onu pravu izabranicu svog srca... ženu za sebe.

– Da, da – kimnuo je glavom Mailer. – Ja sam joj bio i otac i mati i ja je obožavam, ali ja nisam toliko zasljepljen da mislim da je Cassie najljepša žena na svijetu.

– Jorde, ja nisam zaljubljeni balonja – prošaptao je Ordway. – Imao sam ja dosta poznanstava s lijepim ženama... uljudnim i bogatim, vjerujte mi. Ali uvijek sam od njih zazirao. Ljepota je prolazna, zar ne Jorde? Važan je značaj... duša. Ono što žena nosi u srcu, a ne na licu. Ja volim Cassie onakvu kakva jest. A za mene... – nasmiješio se samouvjereno – ona je najljepše biće na svijetu.

– I bolje da je tako. Jer, ja sam svakim danom bliže grobu... – počeo je užurbano Mailer. – I ne znam koliko mi je još godina ostalo do smrti.

– Mnogo – ubacio je Ordway.

– Ova me moja kostobolja sve više vuče u zemlju – potužio se Mailer. – Ali hoću da vidim Cassie u sretnom braku prije nego što izdahnem. Neću da gledam suze u njezinim očima pošto se uda za tebe. Zapamti to dobro, Vinte.

– Njezina je sreća za mene sve na svijetu, zapamtite to, Jorde – vratio mu je istom mjerom Ordway.

– Dobro, ako je tako. Nadam se da smo se razumjeli zaključio je Mailer i počeo ustajati iz sofe.

– A kako je moja buduća ženica?

– upitao ga je Ordway dok mu je pomagao da se ustane. – Jedva čekam da je vidim večeras. Poslije večere vodim je u grad u Cambourneovo kazalište.

– Hmm – zagundao je Mailer. – Samo je jedna Ruby Martell na ovom svijetu. Cassie će uživati u njenom pjevanju. A i građani će vidjeti sto put ljepšu predstavu nego što je vješanje.

– Čuo sam da je vješanje odgođeno do četrnaestog – reče Ordway. – Drago mi je to zbog gospođe Martell. Nije baš ugodno za tako slavnu pjevačicu da u gradu objese čovjeka u vrijeme njena gostovanja. Na svu sreću, ona će otputovati prije tog nemilog događaja.

– Mrzim ta javna pogubljenja – promrmljao je Mailer dok su izlazili iz kuće. – Rekli su mi da su podigli vješala u zatvorskom dvorištu i da svi građani koji žele mogu slobodno doći da promatraju vješanje... Doista, predivan način da nekoga pošaljete na drugi svijet dok

su oči cijelog grada u nj uprte. Takav se čin mora obaviti na mjestima gdje ga nitko ne vidi.

Nekoliko trenutaka kasnije kočija s ranča »Triple M« krenula je iz dvorišta ranča »Bar O« dok je za njom s trijema kuće mahao Vint Ordway.

– Je li vam sada lakše pri duši?

– zlurao će Ferguson.

– O da – slegnuo je ramenima Mailer. – Premda se to tebe ni najmanje ne tiče.

– Nešto bih vam rado kazao... počeo je Ferguson... – o onom momku... Jer, dok je Billy Hanke naš kauboj, ja sam za njega odgovoran... Ne zaboravite.

– Nemoj ti to zaboraviti! – opomenuo ga je Mailer.

– Htio sam samo kazati da se ne srdite previše.

– A zašto bih se ja srdio?

– Pa, na primjer, ako tom momku padne mrak na oči na Casseinu piru... ili možda poslije... Hoću reći, ako se slučajno napije, pa napravi neku gužvu i završi u zatvoru. Nemojte ga zbog toga potjerati s ranča.

– Ah, ako taj trampavi bezveznjaković pomahnita...!

– Nemojte tako, Jorde. Zar i vi niste bili mladi i nesretno zaljubljeni...

– Dobro, dobro, neka ga vrag nosi! – zagundao je Mailer dok je slegao nervozno ramenima. – Napravi li od sebe budalu i dopadne li zatvora, plati za njega globu, a ja ću ti poslije vratiti novac. I neću ga otpustiti. Ali, rado bih ga sprašio s ranča. Nitko mi još nije išao na živce koliko mi ide taj blesavac sa svojim vrištavim glasom, konjskim zubima i pjegicama... i onom njegovom revolverčinom za pasom.

– Taj revolver je sve što je naslijedio od oca – prekornim će glasom Ferguson.

– Jesi li ikada pogledao izbliza u tu revolverčinu?

– Walker Colt. Nema većih.

– Prvi put kad pokuša da ga potegne, ustrijelit će sam sebe u nogu. Tada ću imati valjan razlog da ga najurim s ranča. Jedan bogalj na ranču »Triple M« je dosta i previše – nacerekao se gorko Mailer.

IV

U deset sati idućeg jutra kad je vlak stigao u Baker City, Teksašani su se na brzinu oprostili od vlakovode Heinza. Iskočili na stražnju stranu vlaka i potrčali do vagona za stoku. Prebacili su na konje svoje stvari i zajahali dok je odabrani odbor za doček Ruby Martell u kojem su bili gradonačelnik Jakob Ince, vlasnik kazališta Al Cambourne i šerif Hobard Norquist vodio Ruby i Walta Baisleya prema velikoj otvorenoj kočiji koja je čekala ispred kolodvora da Ruby doveze do Hayward's Hotela. Najboljeg u gradu.

– Izgleda kao prava kraljica – napomenuo je Stretch dok je gledao za kočijom iz koje je Ruby srdačno odmahivala na pozdrav razdraganoj gomili koja se okupila po nogostupima duž glavne ulice.

– Prava glumica – ispravio ga je Larry. – Jer, dok joj se duša cijepa zbog Maxa ona to ni s čim ne pokazuje.

– Glumci su ljudi posebna kova – dometnuo je Stretch. – Eno, bogami, razdragana svjetina zakrčila je prolaz kočiji.

Koju minutu kasnije, izbili su Teksašani na glavni trg i zaustavili se ispred vелеbne zgrade Hayward's

Hotela. Otvorena kočija s Ruby Martell i njezinom pratnjom stajala je okružena znatizeljnim svijetom koji je oduševljeno pljeskao. Na trgu ih je dočekala limena glazba.

Ostavivši konje na privezištu, Teksašani su brže – bolje šmugnuli u hotel, sretni što nikome nisu zapeli za oko. Na recepciji ih je dočekao uškrobljeni službenik koji ih je znalačkim okom odmjerio od glave do pete.

– Naše su cijene previsoke za vas – opomenuo ih službenik na recepciji koji je po odjeći vrednovao ljude.

– Dajte nam dvokrevetnu – odvratio mu je Larry dok je vadio novčanik iz džepa – na istom katu s gospodom Martell. I ne gledajte nas tako. Gospodin Walter Baisley, njezin menedžer, naš je prijatelj. – Larry je zatim izvukao svežanj novčanica iz novčanika i zašušкао s njima ispred nosa hotelskog službenika.

– Plati mu tjedan dana unaprijed – savjetovao ga je Stretch. Larry je nehajno bacio na stol dvije novčanice od sto dolara, te dohvatio knjigu gostiju da se u nju upiše.

– U redu, gospodine – naklonio se s poštovanjem ukočeni hotelski službenik. Zatim se okrenuo i posegnuo za ključem. – Soba broj sedam. Drugi kat. Jamčim da će vam se svidjeti.

– Kažite nam, molim vas, gdje je ovdje najbliža konjušnica? – upitao ga je Larry.

– Heeblerova je najbolja. Na kraju ulice.

Kad su izašli iz konjušnice gospodina Heeblera, Teksašani su zastali i ogledali se po glavnoj ulici. Otvo-

rena kočija s Ruby Martell upravo je u tom času stala ispred zgrade hotela. Svjetina se polako počela razilaziti.

Baker City bijaše grad u pravom smislu te riječi, a ne neka selendra koja se dičila tim imenom.

U tom času Larry opazi na suprotnoj strani ulice okrupnog čovjeka žustrih kretnji. Hitao je žurnim koracima niz ulicu. Polucilindar je nabio na potiljak čelave glave i onako u hodu nešto je pisao u malenu bilježnicu. Stretch se lecnuo kad ga je Larry podbo laktom u rebra, pa se i on zagledao u žurnog prolaznika na suprotnoj strani ulice. Zakimao je zlački glavom.

– Aha, kôbog, to ti je mjesno piskaralo. Tko bi drugi zapisivao za bilješke u hodu? Uopće ne gleda kuda ide. Još će se spotaknuti i pasti – zlobno će Larry.

Il će završiti pod kakvom konjskom zapregom. Tako mi boga, pa to je P.J. Dolan, mjesni novinar.

Što se zatim dogodilo zbilo se doista u tren oka. Kad je užurbani P.J. Dolan stigao pred vrata kuće u kojoj je bila tiskara i uredništvo njegovih novina Baker City Beacon, spremio je bilježnicu u džep i izvadio cigaru i stavio je u usta. Ali nije ju dospio zapaliti. Iza vrata iskočila je ruka i pograbila ga za ovratnik, te ga prebacila u trenu preko praga u vežu. Zatim su se za njima vrata sa treskom zalupila.

– Ne pravi se da nisi vidio što se dogodilo – reče Stretch.

– Vidio sam – odvrati mu Larry, pa mu dade znak rukom da se uvuku u pobočnu uličicu uz kuću u kojoj je bila tiskara i uredništvo mjesnih novina. Skutrili su se pod zidom kuće podno otvorena prozora.

Malo su se uspravili i provirili kroz otvoren prozor. Imali su što i vidjeti. P. J. Dolan stajao je ukipljen od straha ispred uperena revolvera koji je u ruci držao kuštrav čovjek u neurednu i izgužvanu odijelu. Nos i obrazi bijahu mu crvenomodre boje, a oči vodenaste.

J.P. Dolan, urednik mjesnih novina, govorio je brzo, dok se polagano povlačio prema velikom tiskarskom stroju. Stol s pretincima s olovnim slovima bio je izvrnut. Iza njega ležao je cčupnuti slagar.

– Najprije se otrijezni, Grante. Ne prenagluj, molim te! Kad čovjek ima alkohola u glavi, ne smije se odati nasilju. Zapamti – preklinjao ga je Dolan.

– Upropastio si me, Dolane, proklet bio! – dreknuo je supijani čovjek s revolverom u ruci. – Svojim izvještajima sa sudenja Maxu Smithu... upropastio si sve moje napore da ga oslobodim...!

– Pamet u glavu, čovječe! – zavapio je Dolan. – Bio si neprestano pijan. Nisi znao što govoriš. Sudac McDonald je možda kratkovidan, ali, pobogu, ja nisam!

Teksašani su se povukli s prozora i značajno se pogledali.

– Prokleta piskaralo uvalilo se u govna – šaptom će Stretch. – Bude li i dalje tako s njim blebetao, ovaj će ga pijanac još i izbušiti olovom!

– Idi na ulazna vrata – naredio je Larry Stretchu. – Kad budeš pred vratima, odbroji do pet... tad pokucaj što jače možeš.

Stretch je začas nestao iza ugla kuće, a Larry je ponovo provirio kroz prozor.

Na naglo i preglasno kucanje na vratima, Grant se hitro okrenuo, a Larry je u tom času uskočio kroz prozor u sobu. Grant je glasno op-

sovao kad je čuo zveket Larryevih ostruga. Ostao je bez daha kad se Larry u njega zaletio. Larry je lijevom rukom zgrabio Grantov revolver. Umetnuo je palac između kokota i bubnja, a zatim je desnom rukom podškaljio Granta pod bradu. Grant je zakolutao očima a koljena mu klecnuše. Čim ga je Larry razoružao i pustio iz ruku, Grant se skljkao na pod. Dolan se lecnuo kad su se vrata širom otvorila. Stretch je stajao na pragu s koltom u šaci.

– Gotovo je. Udi. Zatvori vrata za sobom – dobacio mu je Larry.

– Gospode bože! – zgranuo se Stretch.

Smrknuta lica Larry je pregledao Grantov revolver. Izbacio je iz bubnja čahure na stol urednika Dolana.

– Bio je napunjen. Ustrijelio bi vas : promrmljao je Larry u uho uredniku novina, Dolanu.

– Malo vam je falilo pa da odete na drugi svijet : napomenuo je Stretch dok je spremao kolt u korice.

– Gospodine Valentine, ja vam dugujem svoj život – svečanim je glasom izjavio Dolan.

– Kako ste me to nazvali? – smrknuta lica upitao ga je Larry.

Dolan je znalački kimnuo glavom dok je gledao u svog onesvještenog slagara pod izvrnutim stolom.

Potajno, a?

– Ako to znači, što ja mislim da znači : promrmljao je Larry.

– Znači, ako napišem članak i objavim cijelom kraju da me je glasoviti Larry Valentine spasio od sigurne smrti... – počeo je Dolan.

– Stretch i ja bit ćemo meta svakoj usijanoj glavi u cijeloj krajini, a vama će nedostajati nekoliko zubi

u glavi – kiselo ga je upozorio Stretch.

– Šteta – nacerio se Dolan. – Bila bi to prava vijest za moju naslovnu stranicu. Zbog nje bi vrijedilo čak tiskati i posebno izdanje.

Dolan je zatim kleknuo i uzeo dramati onesvještenog slagara iza prevrnuta tiskarskog stola.

– Ovo je Ira Holmes, moj dobar prijatelj koji mi je pomaže tiskati novine „Baker City Beacon“.

– Nema smisla da nam ga predstavljate prije nego što se osvijesti – upozorio ga je Larry. Zatim je kimnuo glavom prema Stretchu. – Donesi vrč vode!

Čim su ga polili hladnom vodom, Holmes je otvorio oči. Sjeo je, pljučkajući vodu iz usta i pokazujući granuto prstom u Dolana.

– Još ste živi P.J.? Zar vas nije ubio?

– Osim glavobolje, kako se inače osjećate? – upitao je Dolan svog slagara.

– Dobro bi mi došao gutljaj... – počeo je Holmes.

– Još je prerano za viski, ali dobro će mi doći čašica kao i vama, Ira. Poznajete li gospodu koja su spriječila Granta da me ubije? – upita ga Dolan i ustane.

– Hej! – Holmes se uskobeljao na noge, žmirkajući u Tekšašane. – Pa to su ona dvojica...

– Sve prema dogovoru, Ira : uzdahnuo je Dolan. Izvadio je bocu iz ormara. – Spasili su mi život, pa ih moram počastiti pićem i poštivati njihovu anonimnost – kazao je Dolan dok je gledao u Tekšašane. – Ali ja vam ne jamčim da vas nitko drugi neće prepoznati. Šerif Norquist zasigurno ima vaša imena zapisana u svojoj crnoj knjizi.

– Ipak, molim vas, nemojte i vi razglasiti da smo stigli u Baker City – promrmljao je Larry.

Uto se i Grant počeo buditi iz ne-svijesti.

– A što ćemo s njim? Hoćete li ga dati zatvoriti? – upitao je Stretch urednika novina.

– Sam Grant bio je nekada vrlo ugledan i uvažen odvjetnik – napomenuo je Dolan dok se Grant s mukom posjeo u sjedeći položaj. – Zapravo, ne znam zašto se taj čovjek uopće propio. Vrag bi znao koji ga je nepodnošljiv osjećaj krivnje natjerao da potraži zaborav u alkoholu? Da vi niste banuli, ubio bi me zacijelo.

– Ubio... – Grant je promrsio dok je ustajao s poda, podupirući se i oslanjajući na Dolanov pisali stol.

– Kako vas ne bih ubio kad ste me ocrnili i popljuvali u vašim novinama.

– Ja ne tiskam laži, Grante – promrmljao je Dolan.

– E...kao dobar novinar, morali ste znati da istina najviše boli, izaziva najvatrenije reakcije.

Grant se na to zamućenim očima zablenuo u Tekšašane.

– Moram li se i vama zahvaliti što nisam okrvario ruke? – upitao ih je Grant.

– Svakako – slegnuo je ramenima Larry. – A što ćete sada gospodine Grante? Jeste li iz svega ovog ipak nešto naučili?

– Ne ide mi se u zatvor – promrmljao je ogorčeno Grant. – Ali nisam imao drugog izbora. Stoga sam i kupio revolver kada mi je pao mrak na oči... i pokušao sam...

– Zar biste doista to mogli učiniti? – upita ga Larry.

Grant je poravnao polucilindar na glavi, pa je zatim slegnuo ramenima.

– Poslije svega ovog, ja više neću imati želju da popijem ni kap piva, a kamoli viskija – nastavio je Grant. Pokazao je prstom u Dolana.

– Što čekate? Pošaljite po šerifa. Podnijet ću bez pogovora kaznu koju sam zaslužio i kad odrobijam svoje, otputovat ću u Denver. Imam tamo prijatelja koji mi duguje uslugu.

– A da li biste odmah mogli otputovati u Denver? Hoću reći, ako vas sada pustim i zaboravim što se ovdje maloprije dogodilo? – upitao ga je Dolan poslije kratkog oklijevanja.

– Dovraga, Dolane, valjda to ne mislite ozbiljno? – namrštio se Grant.

– Pravim se važan zbog ove gospode iz Teksasa. Hoću da na njih ostavim dobar dojam – odvrati mu Dolan i trgne glavom prema Tekšašanima. – K tome, ja sam irskog podrijetla, što znači da imam pravo da budem mušićav i svojeglav.

Odvjetnik Grant dugo je gledao Dolana kao da ne vjeruje svojim ušima.

– Nisam još naplatio obranu Griffu Wycorftu... bilo je to davno... Zadnja parnica koju sam dobio na sudu... prije nego što sam se propio i izgubio samopoštovanje.

– Griff se obogatio u međuvremenu – izjavio je Dolan. – Ja to znam jer mu objavljujem oglase u novinama.

– Onda dobro – kimnuo je glavom Grant. – Naplatit ću mu svoj honorar i odlazim prvim vlakom. Hvala vam za vašu mušićavost. I oprostite mi – Grant od stida više nije mogao pogledati Dolanu u oči.

– Neka vam je oprošteno. Čovjek koji za dlaku izmakne smrti, može sebi priuštiti da bude velikodušan – odvrati mu Dolan.

– Lijepo ste to kazali – uzdahnuo je pokajnički Grant.

S praga vrata koja su spajala kuhinju s tiskarom, Ira Holmes potresao je glavom.

– Zaboga, Dolane! Pustili ste ga?

– Vi i naši gosti iz Teksasa jedini ste svjedoci i očevici onoga što se ovdje zbilo. Ira, ako ja mogu oprostiti, onda možete i vi da mu oprostite tu kvrgu na svojoj glavurdi – izjavio je Dolan.

– Mislite li da će se sada opametiti? – upita ga Holmes kad je prišao stolu i položio na nj čaše koje je donio iz kuhinje.

– Možda – slegne ramenima Dolan i izvadi iz ormara bocu. – Irski viski. Hoćete li nam se pridružiti, gospodo – upitao je Teksašane.

– Dakako, ali prije nego što se kucnemo s vama, morate nam nešto obećati – reče oprezno Larry.

– U znak zahvalnosti, ispunit ću svaku vašu želju – odvrati mu Dolan. – Vaše se ime neće pojaviti u mojim novinama. Ira i ja nećemo nikome odati vaš identitet, premda ste vas dvojica senzacionalna vijest.

– Nije prirodno, zar ne P.J.? – napomenuo je Ira Holmes dok je Dolan punio čaše viskijem. – Teksaški revolveraši kod nas u uredništvu... a mi moramo hiniti da ih ne poznajemo.

– Njihov sam dužnik. Ništa im ne mogu odbiti. Ali preživjet ću to nekako. S Maxom Smithom osuđenim na smrt vješanjem i gostovanjem pjevačice Oregon Belle u našem gradu, neće nam nedostajati štiva za naše novine.

Stretch je privukao stolicu i sjeo uz svog prijatelja. Dolan je podigao čašu i nazdravio im.

– Za naše prijateljstvo!

Viski im je ugrijao žile i svi su se opustili.

– Dobar vam je ovaj viski. Više me ni glava ne boli – kazao je Ira Holmes.

– Izgleda da vas je Sam Grant dobrano odalamio po tintari – reče Dolan uz smijeh.

– Sam Grant je bio Maxova jedina nada – naborao je čelo Larry.

– Trijezan odvjetnik možda bi ga bio izvukao s manjom kaznom – zamišljeno će Dolan.

– Nema tog odvjetnika koji bi bio mogao obraniti Maxa Smitha – izjavio je Ira Holmes. – Ni jedna porota u Baker Cityu ne bi to bila dopustila.

– Bio je osuđen čim su ga uhapsili, rekao bih – kimnuo je glavom Dolan. Trenutak je gledao u Teksašane. – A kad ste vi stigli u grad? – zapitao ih je.

– Jutarnjim vlakom – reče Stretch.

– Odakle onda znate za slučaj Maxa Smitha? – začuđeno će Dolan.

– Sve što znademo pročitati smo u vašim novinama – reče Larry, te izvuče izgužvane novine ispod košulje i baci ih ispred Dolana. – Pročitati smo vaš izvještaj. Nešto ipak u njemu nedostaje, pa nas izjedaju neke sumnje.

– Niste pročitali izvještaje sa suđenja u prošlim brojevima – objasnio im je Dolan. – Ako hoćete, možete mene pitati – nacerio se kiselom Dolan. – Zar vi mislite da je Max Smith nevin? – Dolan je lagano zakimao glavom. – Opet se igrate detektiva.

– A da li ste vi, Dolane, posve sigurni da je Max Smith kriv? – izazovno će Larry.

– Slušajte, ja samo izvještavam o onom što čujem i vidim. Ja nisam sudac Maxa Smitha.

– To nije pravi odgovor na moje pitanje – podsjeti ga Larry.

– Hoćete da čujete moje privatno mišljenje? – upita ih Dolan i potegne gutljaj viskija iz čaše. – Pa, vidite... dokazi su jaki. Naden je na mjestu zločina sa svojom žrtvom i još su mu ruke bile oko njezina vrata.

– Je li ga je pravi ubojica mogao mlatnuti i onesvijestiti? Zatim ubiti tu ženu i poleći Maxa na postelju s njom? – zainteresiralo je Stretcha.

– Max Smith je na sudu izjavio da je bio trešten pijan te večeri kad se uvalio u sobu Louelle Tait – reče Dolan. Bila je živa kad je k njoj došao, kazao je. A ako se netko drugi još ušuljao u njezinu sobu, nije ni morao da onesvijesti Maxa Smitha.

– Kako to mislite? – upita ga Larry.

– Smith je već tada vjerojatno bio u nesvijesti – slegnuo je ramenima Dolan. – Često sam bio svjedokom tih njegovih nesvijestica u pijanstvu. Svirao bi na glasoviru i kad bi istrusio pet – šest čaša viskija koji je prodavala Louella Tait, odjednom bi se ukočio i skljojao...

– Dolan je pucnuo prstima. – I gotovo! Jednostavno bi klonuo kao mrtvo tijelo, a zatim bi ga Moss Adler, barmen, odnio u Sovleyevo svratište i spremio u postelju u njegovoj sobi.

– Koliko bi dugo obično bio u nesvijesti?

– Dugo. Jednom, kad se tako stropoštao pljusnuli su mu u lice pun vrč piva, ali on nije ni okom trepnuo. Spavao je kao zaklan – sjećao se Dolan, pa nastavio: – Lembke, javni tužilac, iskoristio je

do daske tu Maxovu bolest kako bi dokazao da je Max bio uhvaćen na djelu dok je u pijanu gnjevu udavio Louelle Tait, a zatim se onesvijestio. Dakako, Maxa je pregledao mrtvozornik, dr. Sheppard, i na njem nije našao ni najmanjeg traga nekom udarcu. Ni modrice na licu.

– Gnjev u pijanstvu, hm – ponovio je Larry.

– Max se često tužio da je slabo plaćen – nastavio je Dolan. – Tvrdio je da je nadaren glazbenik i da ga Louella iskorištava. Znao bi se zbog toga užasno razestiti. U redu...

– zamahnuo je rukom kao da od sebe tjera sumorne misli – znam nije to baš neki razlog za umorstvo, ali... u pomanjkanju boljeg.

– Ali Lembke je uvjerio u to porotu – promrmljao je Larry.

– Bili su oni u to uvjereni još prije nego što su bili zaprisegnuti – posprdno će Ira Holmes.

– Louellu su svi voljeli. Lijepa plavuša – dometnuo je Dolan – možda malko punačka. Imala je dubok, hrapav glas. Uz Smithovu pratnju na glasoviru, bilo ju je čak ugodno slušati kako pjeva.

– Znate li, možda, ipak nekoga kome se zamjerila? – ubacio se Stretch u razgovor.

– Ne, ne znam – potresao je glavom Dolan. – Nikome, osim Maxu Smithu.

– A što mislite o gospodinu Harrowu? – potaknuo ga je Stretch. – Bio je samo djelatnik karata, a sada je šef u salunu.

Hartow nije loš momak. Čini se, najbolje je odgovarao za to mjesto – slegnuo je ramenima Dolan. – Sjećam se... prvi je utrčao u šerifov ured da prosvjeduje protiv Maxova hapšenja. Izjavio je da on vjeruje kako Max nije sposoban da ikome naudi, a najmanje nekoj ženi. Ali, ja

to smatram običnim ganućem s obzirom na dokaze.

– Taj je Harrow bio toliko duboko uvjeren u Maxovu nevinost da mu je za obranu unajmio pijanog odvjetnika Sama Granta – posprdno će Larry.

– A što znadete o ljubavnom životu čarobne plavuše Louelle Tait?

– upita Stretch urednika.

– Ako je imala neku ljubavnu vezu, onda je to bila najbolje čuvana tajna u Baker Cityu.

– Tko sve ima sobe iznad saluna? – nije zaboravio da upita Larry.

– Osim Louelle, Moss Adler i nekoliko konobarica koje su zajedno sapavale u jednoj sobi na kraju hodnika.

– Max je stanovao u Sovleyevu svratištu. A Harrow? – upita Larry.

– U Younger's Hotelu, oko tri bloka zapadno odavde – reče Dolan.

– Louella Tait ubijena je oko dva sata ujutro. Nekoliko sati pošto je salun bio zatvoren. Tako ste napisali u svom izvještaju – podsjetio je Larry Dolana. – Kako je Max onda ušao u njezinu sobu. Da je lupao na ulaznim vratima, probudio bi bio vratara.

– U Bar Cityu noći su vrlo tople – reče Dolan. – Louella je vjerojatno spavala pri otvorenu prozoru. Max Smith je priznao da se popeo požarnim stubama u njezinu sobu, zapalio petrolejku i počeo se s njom prepirati.

– Najgore što je mogao učiniti – zaključio je kiselo Larry.

– Možda je ubojica ušao u Louellinu sobu prije Maxa, a kad je Max pao u nesvijest samo ga bacio na postelju uz Louellu – dometnuo je Stretch.

– Obična pretpostavka. Morate imati razlog ... motiv... za umorstvo kako biste mogli tragati i pronaći osumnjičenog. A izgledi za to su vam nikakvi. Nemate više vremena – upozorio ih je Dolan.

– Dok vi njega pronadete, ako uopće postoji, Max će već visjeti – podsjetio ih je Ira Holmes.

– Pa, neće on još visjeti – protuslovio mu je Larry. Zapalio je cigaretu i kimnuo glavom Stretchu u znak da podu. Kad su ustali od stola, Larry se ponovo obratio Dolanu:

– Slobodno dodem na razgovor, ako još nešto iskrсне?

– Dapače. Uvijek ste dobrodošli – odvrati mu Dolan.

Kad su Teksašani ponovo izašli na ulicu, krenuli su prema konjušnici po svoje stvari.

– Malo je nedostajalo, pa da Dolan bude mrtvo piskaralo. Onaj pijani Grant mogao je iz straha zapucati kad sam ja pokucao na vrata – napomenuo je Stretch kad su podosta odmaknuli od uredništva novina.

– Ni u snu nije Grant mogao ustrijeliti Dolana – odvrati mu mirno Larry, pa izvadi iz džepa šest praznih čahura koje je izbacio iz bubnja Grantova revolvera, i nasmiješi se lukavo. – Grant je kupio revolver i pohitao k Dolanu, a da uopće nije pogledao da li je revolver napunjen.

– A ono što Dolan ne zna, to ga i ne boli... ili nas – zadovoljno će Stretch.

– A mi smo ga tako dobili da drži jezik za zubima, što se barem nas tiče – dometne Larry.

– Hoćemo li poći da saslušamo gospodina Harrowa kad pokupimo svoje stvari? –animalo je Stretcha.

– Harrow može čekati.

– Ali Max nemože. Što kažeš... da to obavimo još večeras : izazovno će Stretch.

– Možda, jer ne znamo što nas sutra čeka : odvrati mu Larry.

– A gdje ćemo ga sakriti. Potrage će pretražiti svaku rupicu u gradu... i okolici – reče zabrinuto Stretch.

– O tome valja dobro promisliti. Nekoliko minuta kasnije pošto su iz konjušnice pokupili svoje stvari i vinčesterke u navlakama od kože, popeli su se u svoju hotelsku sobu. Soba je bila na uglu zgrade. Jedan je prozor gledao na glavnu ulicu, a drugi u sporednu. Kako su bili u susjedstvu, uz apartman Ruby Martell, jasno su čuli glas koji će te večeri očarati posjetitelje kazališta Cambourne. Ruby je imala pokus pred nastup uz glasovirsku pratnju Baisleya. Uprava hotela nije žalila truda i dopremila je glasovir u njezin apartman. Teksašani su bacili stvari u kut sobe, a Stretch se sjeo na prozorsku dasku, slušajući prekrasno pjevanje Ruby Martell.

– Kao da andeo pjeva – reče Stretch zanosno.

– Nikad ti nećeš čuti andela pjevati. I ako ga čuješ, držim da neće pjevati slade od nje – odvrati mu Larry.

– Kako se zove taj glas?

– Valjda sopran – reče Larry.

– Prvi put čujem taj napjev.

– I ja. Iz neke opere valjda – slegnuo je ramenima Larry. Prišao je Stretchu i nagnuo se kroz prozor na pročelju. – Odavde se vidi gradski zatvor.

– Zar je to važno?

– Može biti – odvrati mu mudro Larry. Prišao je zatim drugom prozoru s pobočne strane hotela. On se također otvarao na malen balkon. S

njega su se spuštale uske požarne ljestve u pokrajnu uličicu.

– Oho! – izustio je Larry.

– Što si vidio?

– Gradski je zatvor samo pola bloka odavde – izvjestio ga je Larry. Zatim je zatvorio prozor. – Hajdemo u šetnju : predložio je.

Izašli su iz hotela i laganim koracima pošli niz glavnu ulicu. Pravili su se nehajnim šetačima unatoč pogibelji kojoj će se izložiti zbog obećanja koje su dali Ruby Martell, ali odstupa više nije bilo. Obećanje zadata plemenitoj ženi u nevolji, čaštan čovjek ne može pogaziti.

I... srećom... Larry je bio tvrdo uvjeren da je sirotom Maxu Fitchu, alias Smithu, zločin bio podmetnut.

– Kad smo već ovećali da ćemo ga spasiti vješala, dobro je da smo uvjereni da je čovjek nevin osuđen : napomenuo je Stretch kao da čita misli svog prijatelja.

– Jest – nacerio se kiselo Larry.

– Neka nam barem to bude utjeha.

Nekih pet minuta kasnije zastali su ispred kazališta Cambourne.

V

Svijet što je nagnuo na blagajnu kazališta podsjećao je Tekšašane na golemu svjetinu koja je dan prije bila zakrčila prolaz otvorenoj kočiji koja je vozila Ruby u njezin hotel, niz glavnu ulicu Baker Citya.

Sa suprotne strane ulice Tekšašani su opazili dva od tri čuvara reda i zakona u gradu, šerifa Norquista i njegova pomoćnika Setha Burniea kako ljude redaju u neku vrst repa ispred blagajne. I dok su šerif i njegov pomoćnik imali pune ruke posla, Tekšašani su iskoristili priliku da ih iz prikrajka dobro odmjeru i prosude.

Visok, vitak i mrk Norquist ulijevao im je strahopoštovanje. Ostavljao je dojam prekaljenog i iskusnog redarstvenika koji nema smisla za šalu. Jedan njegov strog i prijekoran pogled bio je dovoljan da primiri one koji su htjeli doći do blagajne preko reda.

— S Norquistom nam neće biti lako — zamišljeno će Larry. — Bogzna, je li tog čovjeka ikad itko vidio kako se smiješi — napomenuo je Stretch. — Ja osobno prezam od takvih ljudi. Ako bih već morao u gajbu, kad bi se mene pitalo, radije bih da me ugajbi njegov pomoćnik.

Pomoćnik šerifa bijaše debeljuškast i dobroćudan krupan četrdesetgodišnjak koji je očito pretpostavljao prijateljsko uvjeravanje smrknutom naređivanju svog šefa. Tapšao je ljude prijateljski po ramenima dok ih je gurkao da stanu u rep ispred blagajne kazališta.

— Prijazniji je od šerifa — zaključio je Larry.

Ime mu je Seth Burnie. — Tu su obavijest dobili od Ire Holmesa, Dolanova slagara iz tiskare, koji se odjednom stvorio pokraj njih kao da je pao s neba. — Imate pravo, gospodine Larry, Seth je vrlo drag momak.

— A Norquist je stara škola koja se čvrsto drži paragrafa : dometne Larry.

— To se vidi na njemu — kimnuo je glavom Holmes. — Uvijek se obučuje kao da ide na nedjeljnu šetnju. Nek me vrag nosi, ako ne izgleda kao vlasnik pogrebnog poduzeća.

— Baker City je velik grad. Norquist zacijelo ima nekoliko pomoćnika — cijedio je Larry podatke iz Holmesa.

— Samo još jednoga. — Holmes ih je nato iznenadio, jer je s gađenjem

pljunuo na zemlju. Stretch je u zadnji čas povukao nogu ustranu. — Nitko ne voli Dadea Rousea. Opak je čovjek. Podlo i pokvareno kopile.

— Larry — oglasio se Stretch — meni se čini da je Rouse našeg Iru barem jednom strpao iza brave.

— I meni je to palo na pamet — nacerio se Larry.

— Zavruga, nisam ja neki prestupnik — srdito će Holmes. — Prije koju godinu, možda sam se malčice bio i nakresao. Pa, dovruga, bio mi je rodendan. Zar čovjek ne smije proslaviti rodendan?

— I tako ste prekardašili, a Rouse vas je zaskočio — pogodio je Larry.

— Nisam ja pravio izgrede — prosvjedovao je Holmes. — Samo su mi se smotale noge... i pao sam nekako s nogostupa u blato. A već idućeg trena, Rouse me je šcepao i zatvorio u ćeliju. Ostao sam u zatvoru cijeli vikend. Dolan nije bio u gradu, inače bi on za mene platio globu i Rouse bi me morao pustiti kući.

— Zlostavljao vas je u zatvoru? — bocnuo ga je Stretch.

— On uživa zlostavljati zatvorenike — potvrdio je ogorčeni Holmes.

— Cereka se kao divlja zvijer kad može strpati u zatvor nekog sirotog kauboja koga muči mamurluk ili... kao ovih dana... kad ima pod ključem zatvorenika osudena na smrt vješanjem. O da, zakleo bih se da Rouse neprestance nabija na nos Maxu Smithu što ga čeka. Jučer sam razgovarao sa Sethom. Kaže da je Smith miran kao bubica, ali da ga Rouse cijelo vrijeme podbada i cereka mu se u brk.

Ira Holmes iskesio je nato lice u ružnu grimasu. Potresao je glavom.

— Rouse je podli gad — nastavio je Holmes. — Kad on ide u lov nikada ne cilja tako da bi ubio jednu ži-

votinju, jer uživa gledati kako se ona muči i pati prije nego što će uginuti. On je obična krvoločna hulja.

Ira Holmes odjednom se naglo trgnuo i krenuo.

– Idem. Žurim. Poslao me Dolan da skupljam oglase za idući broj novina. Dovidenja!

Čim je Holmes odmaknuo dostatno daleko da ih više nije mogao čuti što razgovaraju, Larry će tihim glasom u uho svom drugaru:

– Ako samo jedan od njih bude na straži u zatvoru kad večeras upadnemo, nadam se da to neće biti Norquist ili Burnie.

– Rouse mi nekako najviše odgovara – složio se Stretch.

* * *

Saznali su gotovo sve što ih je zanimalo i to samo slušajući. Stoga su ponovo naćulili uši. Neki duboki glas doviknuo je iz gomile Burbieu:

– Hej, Sethe, ideš li i ti večeras u kazalište?

– Idem. Zajedno sa šerifom – radosno je odgovorio Seth. – Dade više voli čuvati zatvorenika negoli vidjeti najljepšu ženu koja je ikad stigla u Baker City. Već smo kupili ulaznice, pa ne moramo čekati u redu kao vi!

– Dosta smo čuli. Idemo – predložio je Larry.

– Kamo? Zar tražiš nešto posebno? – u čudu će Stretch.

– Da ti pravo kažem, još ne znam. Možda – promrmljao je Larry.

Odšetali su do kraja ulice i došli do oveće drvenjare, trošne i zapuštene. Vrata i prozori bili su zakucani daskama. Šindre na krovu bijahu raspucane, polomljene i ulek-

nute. Izblijedjela slova nad ulazom slagala su se u riječ SKLADIŠTE. Kroz raspuklinu u drvenu zidu vidjeli su hrpu starih vreća i raskoljenih sanduka. Nekadašnje stovarište brašna i žita zjapilo je prazno.

– Planut će kao suha slama – reče Larry. Zatim je ovažio prst i podigao u zrak.

– Nema daška vjetra – rekao je.

– Šteta. Dobro bi nam došao jedan lahor – reče Stretch dok je rukavom brisao znoj sa čela.

– Ali zato nema opasnosti da požar zahvati susjedne kuće. No, ovako velik grad, zacijelo ima dobrovoljno vatrogasno društvo... sa crpkama, vedrima i ostalim potrepninama za gašenje požara – kazao je Larry i zakimao zadovoljno glavom.

– Samo velik požar može izazvati i veliku strku – reče samouvjereni Stretch.

– Ali to neće namamiti Rousea da ostavi zatvor i Maxa bez stražara – upozorio ga je Larry.

– Hoće – slegnuo je ramenima Stretch. – Čim čuje uzbunu izaći će na trijem da vidi i čuje što se događa u gradu.

– Bacit ćemo pismo – glava da vidimo tko će potpaliti skladište, a tko će od nas mlatnuti Rousea po glavi, – reče Larry. Larry se zatim zagledao u oči svog prijateja. Podigao je obrve i uzdahnuo je kao da je razočaran.

– Dobro, dobro – skrušeno će Stretch. – Ja ću potpaliti skladište. No, još mi nisi kazao gdje ćemo skriti Maxa.

– Nema smisla da to dvaput objašnjavam. Ti samo slušaj dobro što ću kazati gospodici Ruby i Baisleyu – odvrati mu Larry.

– Zar ćemo i njih u to upetljati? – zapita u čudu Stretch.

– Hoćemo, ako nam pode za rukom da izbavimo Maxa iz zatvora – kimnuo je glavom Larry.

Vratili su se u hotel. Popeli su se na kat baš u trenutku kad su se dva mjesna odličnika opraštala od Ruby i Baisleya.

– Bila nam je čast, gospodine – oduševljeno će gradonačelnik dok je drmusao Baisleyevu ruku – što smo imali priliku da prisustvujemo privatnoj izvedbi tako velike pjevačice.

– Pa, to je bio samo pokus – ispričavao im se Baisley.

– Mi smo došli samo da pozdravimo i izrazimo divljenje vašoj velikoj umjetnici – cerekao se Cambourne. – Nismo imali namjeru da smetamo dok gospodica Martell vježba za večerašnji nastup, ali drago nam je da smo je čuli. Ja vam jamčim punu kuću za sve tri predstave. Gospodine Baisley.

– Izvrsno – odvratio je Baisley.

– I vaš će orkestar, nadam se, biti spreman u dva sata, zar ne?

– Stojimo vam na raspolaganju

– obećao je Cambourne. – Fritz Sandeler ravnat će orkestrom.

Ugledni su građani otišli, a da se nisu udostojali ni jednim pogledom počastiti dva nepoznata kauboja koji su dokono stajali na hodniku hotela. Čim ih je ugledao, Baisley je pričekao na vratima Rubyina apartmana dok Cambourne i gradonačelnik nisu sišli niz stube.

– Došli smo na dogovor – tiho reče Larry.

– Vama se doista žuri – reče Baisley.

– Samo kad nemamo pametnijeg posla – odvrati mu Larry.

Baisley ih je uveo u salon. Zatvorio je za njima vrata i zaključao ih. Teksašani su skinuli šešire kad se

Ruby okrenula od prozora i pogle-

dala ih. Na sebi je imala svjetloplavu haljinu koja je isticala svijetlu put njezina lica. Bila je lijepa kao uvijek, ali ne i vedra, što se vidjelo po otužnu izrazu njena lica.

– S prozora svoje sobe vidim gradski zatvor – rekla je tihim glasom. Sjela je na stolac uz glasovir.

– Zašto te to proganja? On je tamo u zatvoru, vidiš li ti zatvor s prozora ili ne – razložno će joj Baisley kako bi je smirio. Rukom je pokazao Teksašanima da sjednu.

– Kako se osjeća? – upitao ju je zabrinuto Larry.

– Neće joj biti ništa. Ona je dijete kazališta, iskusna glumica koja zna sakriti svoju tugu i tjeskobu iza nasmejana lica – izjavio je Baisley.

– Walterove me riječi uvijek osokole – rekla je nato Ruby. Ima pravo, mi smo navikli glumiti svoje uloge bez obzira na to što osjećamo u svom srcu. Više je u tome navike negoli hrabrosti.

– Predstava će početi u osam, zar ne? – upitao je Larry.

Uz uobičajeno zakašnjenje od nekoliko minuta – objasnio mu je Baisley. – A zašto me to pitate? Slušajte, ako je to od presudne važnosti za vaš pothvat, ja mogu narediti da se zastor digne točno u osam.

– To bi nam mnogo pomoglo – priznao je Larry. – Vidite, ovakvi pothvati moraju biti uskladeni u minutu.

– Pothvati? – ponovio je Baisley i zagledao se u Ruby. – Drži se, dušo! Oni će već večeras izbaviti Max iz zatvora:

– Što prije, to bolje – izrazi Stretch svoje mišljenje.

– Zar doista, Larry? – uzdahnula je Ruby.

– Pokušat ćemo, gospodo, samo

neželost – Larry namršti čelo –
– vas nismo mogli iz toga isključiti.

– Zar mene da isključite? – izazovno će Ruby. – Larry govorimo o mom mužu, ja sam u to upetljana do grla!

– Jest, svakako – kimnuo je glavom Larry. – Ali samo mi i znamo da ste vi muž i žena. Stoga smo vas htjeli poštedjeti neugodnosti.

– Kažite, momci, što Ruby mora učiniti – upleo se u razgovor Baisley.

– Najbolje skrovište za Maxa je mjesto koje šerifu ni u snu neće pasti na pamet... A to mjesto je baš ovdje – odgovorio je Larry.

Baisley se toliko trgnuo od iznenađenja da je nehotice udario šakom po tipkama glasovira. Zaškiljio je u Larrya.

– Što kažete...?

– Čuli ste me i razmislite dobro prije nego što mi išta odgovorite – odvratio mu je Larry.

– Ja mislim da je to odlična ideja – kazala je gorljivo Ruby. – Oh, Walte, zamisli, bit ću ponovo s njim... Bit ćemo opet zajedno!

– Drugi medeni mjesec? – izlazio je Baisley. – Dok će ga cijeli grad tražiti...

– Svuda samo ne ovdje – dometnuo je tiho Stretch.

– Kako ćete samo to izvesti? – u čudu ih je upitao Baisley.

– Od zatvora do sporedne ulice iza hotela dovest ću ga u kočiji. Max će ležati na podu pokriven mojim kišnim ogrtačem ili gunjem. Zatim će se popeti požarnim stubama, kroz prozor, u našu sobu. Prvom zgodnom prilikom, kad nikoga ne bude na hodniku, odvest ćemo ga u spavaću sobu gospode Ruby koja mora ostaviti vrata otključana – odgovorio je Larry i zagledao se u lijepu pjevačicu.

– Ja... ja to ne mogu... vjerovati

– mucao je Baisley.

– Ja baš u to hoću da vjerujem – rekla je oduševljeno Ruby Martell.

– Čujmo Larrya neka nam sve razloži dokraja.

– Slušam vas i znojim se od uzbuđenja – uz uzdah će Baisley dok je vadio rupčić iz džepa da obriše znoj sa čela.

– Ali, moram vas upozoriti da će četvrt sata poslije početka izvedbe u gradu doći do uzbune – upozori ih mirno Larry.

– Neće valjda doći do gužve u kazalištu? – zgranuto će Baisley.

– Buknut će požar u gradu – nastavio je Larry – ali ne u kazalištu. Planut će staro skladište na kraju glavne ulice. Vidite, hoću da pozornost građana odvratim što dalje od gradskog zatvora. Razlozi su vam poznati... Stoga će moj prijatelj podmetnuti vatru... koja će dati posla vatrogascima i izazvati metež u gradu.

– Palež! Podmetnuti ćete vatru...

– uzbuđeno će Baisley.

Larry ga je pogledao svisoka kao neko derište koje mu stalno dodijava neumjesnim i dosadnim pitanjima.

– Ne obraćajte pažnju na njega – zamolila je Ruby Larrya, a zatim se obratila Baisleyu: – Walte, molim te, pamet u glavu i prestani upadati u riječ gospodinu Larryu.

– Čuli smo – nastavio je nato Larry – da će samo jedan pomoćnik šerifa noćas stražariti u zatvoru i čuvati Maxa. Kad čuje buku i galamu, vjerojatno će izaći na trijem da pogleda što se to zbiva u gradu. Ostalo je naša briga.

– Divim se vašem samopouzdanju – odao im je priznanje Baisley.

– Trg će biti pun kola, kočija i dvokolica kojima će ljudi iz okolice doći u kazalište. Ja ću jednu kočiju posuditi. Vidite, nije sve crno kao

što se čini na prvi pogled – reče Larry.

– Međutim, Walte, Larryu nedostaju još samo ključevi Maxove ćelije. Kad ih se jednom domogne, sve će ići kao po loju – objasnio im je Stretch, a da nije okom trepnuo.

– Prebacit ću Maxa preko zatvorskog zida pod kojim ću ostaviti kočiju. Ništa lakše : slegnuo je ramenima Larry.

– Zbog toga valjda nećemo morati otkazati večerašnju predstavu?

– zabrinuto ih je upitao Baisley.

– Izvedba će se nastaviti : odlučno je kazala Ruby.

– Dakako da hoće – potvrdio je Larry. – Požar će biti ugašen za najviše pola sata.

– A poslije... – zanosno će Ruby.

– Cijeli će grad biti na nogama. Svi će već čuti da je Max pobjegao iz zatvora – dometnuo je Larry.

– Ali ti se Rubi moraš držati ustaljenog običaja – opomenuo ju je Baisley. – U tvoju će garderobu nahrupiti ugledni građani da ti čestitaju. Cambourne će nas sigurno pozvati na kasnu večeru na kojoj će gradonačelnik održati zdravicu u tvoju čast. Ti se moraš vladati prirodno i staloženo kako sam te naučio.

– Mogla bih se ispričati i kazati da sam mrtva umorna ili se poslužiti prokušanom izlikom da me boli glava – predložila je Ruby Martell.

– Ruby, dušo, sačuvaj prisutnost duha, molim te. Moramo misliti i na sutra – upozorio je Baisley, pa se zatim obratio Larryu: – Uzmimo da sve uspije kako samo zamislili... što ćemo potom? Mi moramo prema našem rasporedu otputovati iz Baker Citya već dvanaestog ujutro.

– Stoga već sutra ujutro Stretch i ja idemo u potragu za huljom koja je Maxu podmetnula umorstvo Louelle Tait... premda mislim da to

neće biti tako lako kao izbavljanje Maxa iz zatvora – reče Larry.

– Uhvatit ćemo mi njega ako nas posluži sreća – dodao je šutljivi Stretch.

– To i nije tako suluda ideja, kad bolje promislim, da Maxa skrijemo u Rubyinu spavaću sobu – mozgao je Baisley. – Jer, njezina spavaća soba ima vrata u salon. On se tamo može skriti kad dode sobarica ... i obratno.

– I ne smije ni za živu glavu izaći iz njezina apartmana – reče Stretch.

– Ovdje će biti na sigurnom. Morate tiho razgovarati i Max se ne smije pokazati na prozoru – opomenuo ih je Larry.

– Bio sam mudriji nego što sam mislio kad sam ti savjetovao da skinješ s prsta svoj vjenčani prsten, tako da sada svi misle da se nikada nisi udavala.

– Da, to nam sada ide u prilog – kimnula je Ruby.

– Kad bi sada netko ovdje doznao da ti je Maxmuž, teško da bismo ga mogli spasiti vješala – potvrdio je Larry.

– I čuvajte se novinara – rekao je Stretch dok je išao prema vratima.

– Mi znamo kako treba s novinarima – odgovori Baisley.

– Ipak, pazite što govorite. Nitko ne zna da se mi poznajemo. Neka tako i ostane – upozorio ih je Larry.

– Bit ćemo neupadljivi – obećala je Ruby – ali... oh, Larry, kad sve to prode, voljela bih cijelom svijetu obznaniti kako su me dva viteška Teksašanina ponovo spojila s mojim mužem u bračnu zajednicu...

– Nikome vi ništa ne smijete kazati – zagundao je Larry.

– Ako ne želite da Larry i ja završimo iza brave – dometnuo je

Stretch, pa je zatim odškrinuo vrata i pogledao u hodnik.

— Može. Nema nikoga — rekao je Larry.

— Ti su momci predivni — tiho je izjavila Ruby. — Bit ću im zahvalan do kraja života.

Baisley je pogledao na sat.

— Vrijeme je da podemo na objed. I nemoj reći da si odveć umorna i da stoga nemaš apetita. Moramo se okrijepiti za ono što nas još večeras čeka.

* * *

Šetajući naizgled dokono i niz glavnu ulicu u potrazi za gostionicom gdje će objedovati, Teksašani su ugledali skroman kineski restoran. Ali, premda je Stretchu krulilo u crijevima od gladi, zastali su ispred izloga zalagaonice.

— — Pet dolara nije mnogo za onaj sat — reče Larry.

— Imamo već sat — mrzovoljno će Stretch.

— Ja imam sat — ispravio ga je Larry. — U mom džepu ne može tebi kazati koliko je sati, ako nismo zajedno... i nećemo biti... u osam i četvrt večeras.

— Imaš pravo — priznao je Stretch.

Ušli su u zalagaonicu. Čim je Larry utvrdio da sat ide točno, počeo se cjenjkati, ali vlasnik zalagaonice bio je nepopustljiv, pa je Larry za nj ipak platio pet dolara.

Iz kineskog su se restoranta širili zamamni mirisi od kojih su Stretchu zaslinila usta, dok se Larry zagledao u jednokatnicu na suprotnoj strani ulice.

— Tamo ćemo nešto zagristi — rekao je

— Gdje? — zaprepašteno je izlazio Stretch.

— U salunu »Kraljice srdaca« gdje se je dogodilo ono što nas sada

najviše zanima — odgovorio mu je Larry.

— Hoćemo li pri tom i malčice pritegnuti gospodina Harrowa?

— Još nećemo. Prerano je. Ali nije prerano i da ga ogledamo sa svih strana.

Prešli su preko glavne ulice i ušli u salun. Koracajući lijeno s noge na nogu prišli su šanku baš u času kada su se dva kauboja odlučili da odnesu za stol svoje piće. Smjestivši se na upražnjena mjesta, strpljivo su čekali da im pride barmen. Čim ih je ugledao, naklonio im se u znak dobrodošlice.

— Odmah dolazim. Poslužite se jelom.

— Dvije pive, molim vas! — doviknuo mu je Larry.

Poslužili su se sendvičima s narezanom pečenom junetinom, kriškama sira i ukiseljenim lukom. Kad je barmen Moss Adler stavio pred njih dvije pive, Teksašani su već zadovoljno i s tekom žvakali svoje sendviće. Larry je stavio novac na šank i započeo razgovor s Massom Adlerom.

— Ja sam Lawrence. On je Woodville. Lijepo vam je ovdje.

— Moss Adler — predstavio im se barmen. — O da, ovo je najbolji salun u gradu. A vi niste iz Baker Citya. No, ako ste čitali novine...

— Čitali smo. Jezivo umorstvo.

— Svima nam nedostaje Louella — povjerio im se Adler. — Ali meni nedostaje i Max Smith. Novi šef Del Harrow nije još našao novog klaviristu. Max bijaše prvorazredan glazbenik.

— Slušajte, kako vam može nedostajati čovjek koji je umorio vašu omiljenu šeficu? — upita ga Stretch.

— Možda sam odveć sentimental, ali ja tako osjećam u srcu — tiho im je saopćio Moss Adler. Pošao

je zatim podvoriti druge goste, a kad se vratio, nastavio je tihim glasom: – Točno je, ja sam ga našao u Louellinoj sobi, ja i Milly i Dora, naše poslužiteljice. Ležao je preko nje i rukama joj stiskao vrat. Znam ja, pio je, ali nikada u pijanstvu nije bjesnio. Samo bi glavinjao i dre-muckao.

– Šteta što mu niste našli dobrog odvjetnika – prigovorio mu je Larry.

– Nisam ga ja unajmio – pobunio se Adler. – Unajmio ga je za nj gospodin Harrow, naš novi šef. Onaj tamo... što stoji uz stol gdje se kockaju.

– Hineći ravnodušnost, Teksašani su se okrenuli i bacili letimičan pogled u visokog, plavokosog čovjeka u besprijekorno skrojenom odijelu. Pušio je cigaru. Ostavljao je dojam bezbrižnog čovjeka i odlučno se uklapao u tu salunsku sredinu.

– Zacijelo i njemu nedostaje Louella Tait – dometnuo je Larry.

– Gospodica Louella nedostaje svima nama – izjavio je Adler. – Još ćemo je se dugo sjećati. Bila mi je dobra šefica. Najbolja koju sam imao.

– Ali vama je drag i gospodin Max Smith, zar ne? – upita ga Larry i potegne gutljaj piva iz vrča.

– Učinio sam sve što sam mogao da mu pomognem. Kad sam svjedočio na sudu, rekao sam poroti da Max nikada u životu nikoga nije povrijedio, koliko ja znam... ali javni tužilac Lemke odmah me je prekinuo i rekao da ja nisam pozvan na sud da donosim zaključke. A Sam Grant, branilac, nije bio Maxu ni od kakve pomoći. – Adler je nato potresao glavom. – Sada je prekasno – rekao je na kraju.

Kada su pojeli svoje sendviče, Teksašani su naručili još jedno pivo i s vrčevima u rukama otišli su sje-

sti na trijem gdje su na miru mogli razgovarati.

– Taj Harrow ima lice pravog pokeraša. Teško možeš dokučiti što mu se mota po glavi. Morat ću ga stjerati u škripac – reče Larry.

– Kako? – zanimalo je Stretcha.

– Ima mnogo načina kako nekome možeš postavljati pitanja. Na primjer, možeš na blag i lukav način, a možeš i podviknuti oštro tako da pitanje zvuči više od prijetnje. U tog su Harrowa, čini mi se, dobri živci, ali ja ću ga ipak dobrano zdrmati.

– Onda ga, molim te, zdrmaj kako bog zapovijeda, jer dobro bi nam došlo ako bismo mogli pronaći pravog ubojicu Louelle Tait, prije nego što gospoda Martell otputuje iz Baker Citya. Imam čudan predosjećaj da se Max neće ugodno osjećati bude li morao iz Baker Citya otputovati zaključan u kovčegu. – reče Stretch.

VI

Max Fitch, ili Max Smith, patio je od kompleksa manje vrijednosti, ali inače bijaše normalno ljudsko biće i stoga nije imao ništa zajedničkog s pomoćnikom šerifa Rouseom. Rouse bijaše osvetoljubiv sadist. Mrzio je Maxa stoga što je Max imao svoju ličnost i bio je naočitiји muškarac od njega.

Max je pročitao u novinama, još prije nego što su ga zatvorili, o gostovanju svoje žene u Baker Cityu. Međutim, ni jednom riječi nije odao svoju vezu s njom. Nikako nije htio da njezinoj karijeri nanese štetu.

K tome, Rousea je najviše smetalo što se Max nije dao zastrašiti i uznemiriti njegovim podlim zanovijetanjima.

– Nek te vrag nosi Smithe, ti nisi normalan čovjek prigovorio mu je ogorčeno Rouse. – Ubojica ne mo-

že biti smiren kao ti, dan – dva nego što će na vješala.

– Duboko ste me razočarali, gospodine Rouse. Ako mislite da bih vam se morao opravdavati... Žao mi je, ali ne znam zašto.

Maxova kosa kovrčava bijaše crna. Bio je visok muškarac, mršav i malčice pognutih ramena, izražajnih smeđih očiju i bijele puti. Alkohol i Max Fitch, doista, nisu pristajali zajedno.

Rouse ipak nije gubio nade.

– Naš krvnjik, koji će vas objesiti, zove se Lamond i vrlo je nemaran u obavljanju svog posla. Namučit će vas prije nego što ćete izdahnuti – govorio je Rouse i cerekao mu se u lice. A zatim se ponovo smrknuo. Max se na nj uopće nije obazirao. Ostao je miran i hladan. Samo je ravnodušno slegnuo ramenima.

– Predložio sam gradskom poglavarstvu, kako bih im uštedio koji dolar, da ja obavim posao – i dalje se cerekao zlobno Rouse.

– Vi biste željeli da me objesite?

– blagim ga je glasom upitao Max.

– Bilo bi mi to veliko zadovoljstvo da vas vidim izbliza kako plazite jezik – pakosno će Rouse.

– Zar su odbili vašu ponudu? Pa, to je doista sramota. Još jedno veliko razočarenje za vas, zar ne? – reče Max.

– Slomit ćeš se ti – nacerekao mu se zlorado Rouse. – Nećeš se više praviti važan i biti pun sebe kad se budeš penjao na stratište. Bogami, nećeš! Kladim se u što hoćeš da ćemo te ja i Burnie morati gore dovući! Otimać ćeš se, cmizdriti i moliti za milost... a ja ću se grohotom smijati!

Max podigne pogled i zagleda se u Rousea.

– Iskreno vas žalim, gospodine – izjavio je Max. – Možete li vi to uopće shvatiti? Jer, umrijeti sa či-

stom savješću uopće nije teško. I više volim umrijeti nego da živim još i trideset godina s pokvarenom dušom kao što je vaša.

– Prestani blebetati, seronjo! – otresao se na nj Rouse.

– Vi ste duševni bolesnik, gospodine – odvratio mu je Max. – Vašoj bolesti ni dr. Sheppard ne zna lijeka.

– Ne seri! – odbrusio mu je pomoćnik šerifa Rouse, pa se povukao u šerifov ured da sebi skuha kavu.

* * *

Kasnim dolaskom u kazalište Cambourne, Vint Ordway i njegova buduća mladenka izazvali su sveopću pozornost dok su koračali glavnim prolazom do svojih sjedala. Mlade žene kriomice su ih motrile i čudile se kako je toliko naočit muškarac mogao svoje srce pokloniti tako ružnoj i stidljivoj usidjelici. Držale su da njezinu ružnoću nadoknađuje bogatstvo njena oca, najbogatijeg rančera koji je umnogome pridonio da se Baker City uopće ucrtla u zemljopisne karte.

Orkestar je zasvirao uvertiru. Svi su odličnici u gledalištu podigli glave: gradonačelnik i gradski oci sa članovima svojih obitelji, otmjeni Del Harrow, ozareni Al Cambourne, strogi šerif Norquist i njegov dobroćudni debeli pomoćnik Burnie. Dakako, među njima je sjedio i mjesni novinar P. J. Dolan s bilježnicom u krilu.

Čim je završila uvertira, podigao se zastor. Na pozornicu je izašao Baisley. Naklonio se gledateljstvu i sjeo za glasovir. Za njim je izašla i Ruby Martell. Točno u osam sati i tri minute počela je pjevati uz pratnju Waltera Baisleya.

Larry je čekao iza gradskog zatvora, a Stretch uz staro skladište da čuju kad će odjeknuti pljesak

pošto Ruby otpjeva svoju prvu pjesmu. Točno u osam i petnaest minuta Stretch je kresnuo šibicu i zapalio naramak suhe slame koju je čim je planula ubacio u skladište. Zatim se izgubio u tami.

Larry je pogledao na sat i prišuljao se s boka trijemu ispred gradskog zatvora.

– Netko će prvi opaziti požar – reče u sebi Larry. Dok nabrojim do tri. Jedan...dva...

U tom je trenutku čuo povike iz središta grada. Trenutak zatim oglasila su se i crkvena zvona na uzbunu, a potom su se naglo otvorila vrata na zgradi kazališta i nekoliko je mještana s Norquistom i Burniem na čelu izletjelo na ulicu.

U šerifovu uredu Rouse je nahe-rio glavu i naćulio uši da što bolje čuje uspaničene glasove i buku s ulice. Ustao je i pošao prema vratima. Otključao ih je. Izašao je na trijem kadli u tom trenu Larry skoči preko ograde trijema i nasrne na njega. Nije bilo prolaznika koi bi mogli biti očevici onoga što se zatim zbilo.

Rouse se stropoštao od udarca koji je dobio u potiljak, a Larry ga je zatim brzo odvukao u šerifov ured. Nogom je zalupio vratima za sobom.

Pošto je zaključao vrata, Larry je požurio u ostavu. S police je dohvatio dopola punu vreću brašna. Istresao ga je u sanduk za smeće, a praznu vreću navukao preko Rouseove glave, pošto mu je najprije začepio usta svojim rupcem. Zatim je povukao ruke i na njih stavio lisičine. Opasaćem mu je zavezao noge.

Uzeo je ključeve s klinčanice i odvukao pomoćnika šerifa, nimalo nježno, u hodnik s ćelijama gdje se u njih razrogaćenim očima zabuljio Max Fitch.

– Zaboga, što to...?

– Smiješno – uzdahnuo je Larry dok je otključavao ćeliju u kojoj je čamio Max – ali računao sam s vašim glupim pitanjima.

– Došli ste da me linčujete? – zapitao ga je Max. – Zar se vi momci niste mogli strpjeti do sutra? Znam da vam je Louella bila prirasla srcu, ali...

– Maxe, bit ću s vama grub ako odmah ne potpate u džepove svoje stvari i ne uzmete svoj šešir i kaput, jer odavde kidamo što brže možemo. I nemojte me nazivati linčerom. Tako se ne razgovara s prijateljima.

– Vi ste... moj prijatelj? – čudio se Max.

– Jamačno, nisam vam neprijatelj – zagundao je Larry.

Dovukao je onesviještenog pomoćnika šerifa Rousea u Maxovu ćeliju. Zbunjen, ali ne i okamenjen, Max je brže – bolje pokupio svoje stvari: olovku, svoj rukopis, usnu harmoniku i britvu.

– Došli ste da me izvučete...? – upitao je Max.

Larry ga je izgurao iz ćelije i zaključao vrata pošto je u ćeliji ostavio onesviještenog pomoćnika šerifa Rousea.

– Na stražnja vrata, brzo! – požurivao je Maxa.

– A zatim – s nevjericom će Max.

– Prebacit ću vas preko zida. Čeka nas kočija. Iza sjedala naći ćete kišni ogrtač. Sćućurite se tamo i pokrijte ogrtačem... Požurite!

– Kamo?

– Maxe vi ste mi dragi, ali prestanite mi dosadivati pitanjima – prigovorio mu je Larry dok je zaključavao stražnja vrata zatvora.

– Oprostite mi, zbunjen sam – namršteno će Max. – Nikada se prije nismo vidjeli, a vi tvrdite da ste mi prijatelj.

– Imam i zato odgovor – rekao

mu je Larry. – Vaša mi je žena kazala zašto ste od nje pobjegli. Vrlo nesebičan čin, Maxe. Moj drugar i ja cijenimo ljude koji se znaju toliko žrtvovati za ljubljene osobe. Imate plemenito srce, Maxe.

– Moja...žena...? – zgrnuo se Max. – Čekajte, molim vas! Radi se o nesporazumu! Vratite me u ćeliju! Ne smijete umiješati Ruby u moju otmicu iz zatvora!

Grubo, Larry ga je gurnuo kroz vrata. Uhvatio je Maxa za nadlakticu i zatvorio za njim vrata dok je pozorno slušao zvonjavu na uzbunu i viku uspaničenih mještana. Doista, ništa nije bolje od požara, ako valja skrenuti pozornost ljudi u željenu pravcu.

– Nemamo mnogo vremena, pa poslušajte dobro što ću vam reći – žustro je kazao Larry. – Nisam htio gospodu Ruby umiješati u otmicu. To je bila njezina ideja. Pridobila me je svojom brigom pošto sam u novinama pročitao što vam se dogodilo.

– Ruby... vas je unajmila...?

– Da vas izvučemo iz zatvora... jer ona ne vjeruje da ste vi kadri ubiti ženu... a ne vjerujem ni ja.

Larry je potom naredio Maxu da podigne nogu, a on ju je pograbio za stopalo.

– Jedan... dva... tri, hop! – dok je to izustio, Max je bio s druge strane zida. Pao je na noge, ali izgubio je ravnotežu i dočekao se na sve četiri upravo u trenutku kad je i Larry skočio preko zida. Pograbio je Maxa, podigao ga sa zemlje i ubacio na pod kočije.

– Sve vam je to uzalud. Nema tog mjesta gdje me možete sakriti od šerifove potjere – prosvjedovao je Max dok ga je Larry pokrivao kišnim ogrtačem.

– Ima, tako mi boga – odbrusio mu je Larry, a potom je skočio na

sjedalo kočije. Zgrabio je uzde te potjerao konje.

– Uskoro ćete shvatiti da moj prijatelj i ja nismo baš neki zelembaći u ovom poslu.

Zatomljena glasa ispod kišna ogrtača, Max se sumnjičavo pobunio.

– Zar je to vaša profesija... otiimanje zatvorenika iz zatvora?

– Ja to ne bih nazvao profesijom – slegnuo je ramenima Larry. – Mi to radimo samo onda kada mislimo da moramo. No, pritom smo vrlo izbirljivi.

– Oho? Vi se dakle vladate po određenim pravilima...

– Mi još nikada nismo nikoga izbacili iz zatvora ako nismo bili sigurni da je nevin.

Dok je Larry tjerao kočiju prema poprečnoj ulici, vatrogasci su zdušno gasili požar uz budne oči znatiželjnika. Među najzaposlenijima opazio je šerifa Norquista i njegova debelog pomoćnika Burniea. Pazili su da znatiželjni promatrači ne bi ni smetali oznojenim vatrogascima u obavljanju njihova posla.

Još desetak minuta, računao je Larry, i ljudi će se vratiti u kazalište, salune i kućama, a na zgarištu će ostati samo pepeo i po koja pogljena greda.

Iz poprečne uličice skrenuo je u ulicu koja je išla uzporedno s glavnom prema zapadnoj strani grada sve do zgrade Hayward's Hotela.

Stretch je izronio pred njih iz tame i Larry je zaustavio kočiju točno ispod požarnih stuba hotela.

– Tiho – napomenuo je Larry Maxa kad je s njega skinuo svoju kišnu kabanicu. – Moj se prijatelj zove Stretch. On će vas čuvati dok se ja vratim.

– Misliš da ćeš dospjeti vratiti kočiju? – upita ga Stretch dok je pomagao Maxu da side s kočije.

– I ostavit ću je na mjestu odakle sam je i uzeo – kimnuo je glavom Larry. – Dobro si ono izveo, junačino. Mogao sam se gol provesti kroz središte grada mašući zastavom, a oni me ne bi opazili koliko su bili očarani skladištem u plamenu – pohvalio je Larry svog prijatelja.

– Nema ništa lakše od podmetanja požara – skromno će Stretch. – Malo suhe slame i koja šibica.

Kad je kočija s Larryem zamaknula iza ugla prema glavnom trgu, Stretch je primio Maxa ispod ruke.

– Idemo, prijatelju moj.

– I vi ste...vi ste još jedan moj prijatelj? – podigao je Max obrve.

– O da, niste mi neprijatelj. Već sam jednom čuo taj odgovor.

Hitno penjanje uz uske požarne stube nije nimalo samnjilo Maxovu zbunjenost. Stretch ga je izgurao na nekakav balkon i kroz prozor u sobu. Zatim je brže – bolje zatvorio prozor i navukao zastor. Kresnuo je potom šibicu i upalio svjetiljku. Max se skutrio u kutu sobe. Žmirkajući očima zbunjeno se osvrtao oko sebe.

– Čija je ovo soba?

– Njegova i moja...naša – odgovorio mu je Stretch. – Hoću reći moja i mog drugara koji vas je izbavio iz zatvora. On je Larry. Me ne zovite Stretch.

Stretch je sjeo na rub kreveta i počeo namatati cigaretu.

– Hajde Maxe, sjednite.

Glazbenik je privukao stolicu i spustio se umorno na nju.

– Zar me ovdje namjeravate držati?

– A ne! – Stretch se lukavo nasmiješio. – Ova je rupa dobra za nas i nama slične. Vi spadate u bolje društvo... odabrano društvo. Odmah ćemo mi vas smjestiti na vaše mjesto čim se Larry vrati.

– Ova vaša urota osuđena je na

propast – zabrundao je Max. – Pretražit će svaki kutak u gradu dok me ne nađu. Šerif Norquist će prisegnuti sve muškarce u gradu za svoje pomoćnike. Prevrnut će svaki kamenčić u bližoj i daljoj okolini.

– Tako misli i Larry – kimnuo je glavom Stretch dok je palio cigaretu. – Svuda će vas tražiti... svuda, svuda... samo neće tamo gdje ćemo vas mi sakriti.

Koji trenutak kasnije i Larry se popeo požarnim stubama na balkon, a Stretch mu je otvorio prozor da može ući u sobu. Kimnuo je prijateljski Maxu i nasmiješio se slatkovodbitno Stretchu.

– Kočija je opet na svom mjestu. Vlasnik neće ni primjetiti da smo se u njoj vozili po gradu.

– A požar? – zanimalo je Stretcha budući da je požar bio djelo njegovih ruku.

– Ugasili su ga, ali nije bogzna što ostalo od starog skladišta. Stračara je izgorjela do temelja – reče Larry. – Vatrogasci su se vratili u Vatrogasni dom i kazalište je opet puno. Čuo sam pjevanje gospode Ruby dok sam prolazio mimo kazališta.

Zatim se Larry okrenuo prema Maxu.

– Gospoda pjeva lijepo kao što i izgleda.

– Zar je moja žena doista unajmila vas dvojicu da... – počeo je Max.

– Ponudila nam je tisuću dolara – polako je rastezao riječi Larry, šetajući prema vratima sobe. – Vaša vam je gospoda vrlo odana, Maxe. Ona ne vjeruje da ste vi počinili ono gnjusno umorstvo. Ne vjeruje ni Walt Baisley.

– Ne vjerujemo ni mi – dodao je Stretch. – Larry je duboko uvjeren da vam je umorstvo bilo podmetnuto.

Larry je otvorio vrata sobe i pošao je pošto je pomno osmotrio hodnik, dao im je znak prstom da krenu.

– Vrijeme je za polazak.

– Ako biste mi samo objasnili...

– molio ih je Max.

– Vrlo rado, ali ne ovdje na hodniku – reče mu Larry.

– Idemo! – požurio ga je Stretch.

Krenuli su niz prazan hodnik do apartmana gospode Ruby Martell. Vrata su bila otključana. Stretch ih je odmah zatvorio i sjeo tako da im je bio okrenut leđima. Max je stajao zabezeknut. Zapiljio se u glasovir i raskošnu sobu.

Tihim koracima Larry je prešao preko salona i otvorio susjedna vrata.

– Spavaća soba – reče mu Larry gotovo šapatom.

– Rubynin apartman. Zar vi mislite da ću ja pristati da prihvatim utočište u spavaćoj sobi svoje žene... da ugrozim njezin ugled? Što je vama, gospodo? Ta, ja sam čak promijenio svoje ime da bih je...

– U Smith... ili koje? – upitao ga je Larry kad je sjeo u naslonjač.

– Fitch je moje pravo ime – izjavio je Max. – Walter Baisley izmislio je za nju novo umjetničko ime: Martell. Rekao je da bolje djeluje na plakatima i kazališnim oglasima. – Max je potom počeo nervozno koračati gore–dolje po sobi. Drhtao je od uzrujanosti. – Sve vam ovo ništa ne valja! Slušajte, vrlo cijenim što ste se zbog mene izložili opasnosti... i što je za mene učinila Ruby, ali...

– I što je učinio Walter. Ne smijete ni njega zaboraviti – povišenim je glasom dodao Stretch.

Najprije se zgrnuo kad je gospođa Ruby odlučila da vas izvučemo iz zatvora – izjavio je Larry – ali nije joj se ni jednom riječi usproti-

vio. Dapače, podržava je od prvog trenutka.

– Njoj za ljubav? – izazovno će Max.

– I njoj za ljubav – reče Larry – ali ne onako kako vi to sebi zamišljate. Vi poznajete gospodicu Wakefield?

– Dakako da je poznam. Lijepa ženica – kimnuo je glavom Max.

– Ona i Walt će se uskoro vjenčati – dometnuo je Stretch.

– Nije Walter pristao na naum gospode Ruby samo njoj za ljubav, gospodine moj. Nego, kako on to reče, da bi zaštitio sve ono što je u nju uložio dok nije postala slavna umjetnica, a i poslije.

– To sam mogao i misliti – uz uzdah će Max. Zastao je i potresao glavom. Rastreseno, spustio se na stolac ispred glasovira. Nehotice, položio je ruke na tipke. Larry, čim je to vidio, skočio je na noge kao vatrom opržen. Prišao je glasoviru i poklopio tipke.

– Oprostite. Vrlo sam neoprezan – ispričao se Max.

– Držite prste što dalje od tih dirki, prijatelju – savjetova mu je Larry. – Zvuci glazbe daleko se čuju. Mogao bi neki slučajni prolaznik dobra sluha pogoditi tko to svira.

– Vrlo ste oprezni. Iz vas govori iskustvo – reče Max.

– Zato smo još živi i zato vi više niste u zatvoru – dobacio mu je Stretch.

– Sve je ovo na štetu Ruby – potužio se Max. – Kada sam je ostavio, učinio sam to za njezino dobro, a...

– I zbog svoga ponosa – prigovorio mu je Larry.

– I zbog njega – priznao je Max.

– Ne, nisam bio ljubomoran na njenu slavu, njen uspjeh. Ona je to zaslužila. Međutim, da sam ostao uz

nju, postao bih njezina najobičnija prikrpa. Prije ili poslije, ljudi bi me počeli gledati s prezirom.

– Čovjek ima pravo na svoj ponos – dometnuo je Stretch.

– Ali ipak ste nešto smetnuli s uma, Maxe. Ona vas nikada nije prestala voljeti – podsjetio ga je Larry.

– Ona pripada onom soju žena koje se nikada ne odriču svog muža – izjavio je Stretch.

– Stoga je i htjela da vas pošto–poto spasimo vješala čim je pročitala u novinama što vas čeka – nadovezao je Larry.

– Ludo... nepromišljeno... loše smišljeno – mrmljao je Max.

– Ali ipak bolje nego ništa – nije mogao izdržati da ne kaže Stretch.

– Kudikamo bolje nego da u Baker Cityu objese nevina čovjeka – dometnuo je Larry.

– Za mene spas! – popustio je Max i kiselo se osmijehnuo. – Ima još ljudi u Baker Cityu koji vjeruju u moju nevinost. Naprimjer, Moos Adler i Del Harrow.

– Stoga vam je i uzeo pijanog odvjetnika da vas brani na sudu – smrknuto je napomenuo Larry.

– Pa – slegnuo je ramenima Max – to me nije odveć iznenadilo. Ali, ipak, zahvalan sam gospodinu Harrowu. Bolje ikakav odvjetnik nego nikakav! Nisam bio u položaju da biram ili da prigovaram.

– To je i vaša nesreća, gospodine. Ne bunite se kada to treba – predbacio mu je Larry.

– Kako sam se uopće mogao nadati da će me sud osloboditi krivnje? – zapitao je Max. – Svi su dokazi govorili protiv mene...

– Ali vi ipak niste ubili tu ženu – zagundao je Larry.

– Ne, nisam – tiho je rekao, gotovo pokajnički. – No, svejedno, uskoro ću biti kriv za lakomisleno

umorstvo Rubyne karijere. Njezin će ugled biti uništen čim se dočuje da je pružila utočište odbjeglom osuđeniku.

– Nemojte u to biti baš odviše sigurni – utješno mu je odvratio Larry. – Prema mojim slutnjama pravi se ubojica još nalazi u Baker Cityu... i ja ću ga uskoro raskrinkati i uhvatiti.

– To vam nikada neće poći za rukom – malodušno je izrazio Max.

– Zar se baš ničega ne sjećate? Jeste li još koga, osim Louelle, vidjeli u njenoj sobi kad ste u nju upali kroz prozor? – htio je Larry da mu osviježi sjećanje.

– Upalio sam njenu svjetiljku i probudio je. Sjećam se još da sam sjeo na krevet i tražio od nje da mi poveća plaću. I sjećam se njezina gnjeva... i pogrdnih riječi kojima me obasula. Zaprepastila me je njezina prostota.

– Čega se još sjećate? – htio je znati Larry.

– To je sve. Naglo sam se onesvijestio. Kada sam se osvijestio šerif Norquist i njegov pomoćnik stajali su uz mene. Uхватili su me, rekli su mi, s rukama na njezinu vratu. Prosvjedovao sam. Tvrdio sam da sam nevin... što se svima činilo smiješnim s obzirom na dokaze i položaj u kojem su me našli – rekao je Max i duboko uzdahnuo.

– Ja ipak mislim da se još netko te noći popeo požarnim ljestvama kroz prozor Louelline sobe s namjerom da je ubije. Pritajio se kad je vas vidio i kada ste se onesvijestili od pijanstva, nije htio da propusti takvu izvanrednu priliku. I to mora da je bio netko tko vas dobro poznaje i zna za vašu boljeticu kad se obločete.

– Ali to svejedno ne skraćuje vaš popis osumnjičenih osoba. Svi stal-

ni gosti saluna »Kraljice srdaca« znali su da obično izgubim svijest kad se odviše nálijem – reče im razložno Max. Zatim se promeškoltio na stolcu.

– Koliko me mislite držati ovdje zatvorena? – upitao ih je iznenada Max.

– Dok ne šćepamo prvog ubojicu – odlučno mu uzvрати Larry. – Nemate se na što žaliti. Nećete biti osamljeni.

Slavna sopranistica, Ruby Martell, završila je svoj prvi nastup u Baker Cityu. Uz buran pljesak od kojeg se tresla cijela zgrada kazališta Cambourne, spustio se zastor točno u jedanaest sati i dvadeset minuta, a desetak uglednika nahrupilo je u njenu garderobu. Baisley je odbio poziv vlasnika kazališta Al Cambournea na kasnu večeru.

– Gospoda je iscrpljena i jedva čeka da legne : naglasio je Baisley.

– I ne smijemo zaboraviti da je čekaju ovdje još dva nastupa.

– Kuća je raprodana – ponosno je izjavio Cambourne.

– Prema tome treba joj odmora. Vidimo se sutra za ručkom u Haywardu, zar ne?

– Samo ako ja platim! – isprsisio se Al Cambourne.

Prije nego što su Ruby i Baisley krenuli u hotel, Norquist je izmjenio nekoliko riječi sa svojim pomoćnikom Burniem.

– Želite li da navratim do zatvora i vidim kako je naš osuđenik? – upitao je Burnie šerifa Norquista.

– Rouseu to ne bi bilo po volji. Znaš kako on uživa da sam čuva zatvorenike.

– O da, zacijelo se trudi da Smit-hu zagorča zadnje dane života – reče Burnie.

– Mene to ne zanima, Burnie – otresao se na njega Norquist. On je savjestan u svom poslu. Za mene je

to najvažnije. Ti podi u obilazak. Vidimo se sutra ujutro – odgovorio mu je Norquist.

I tako dok je Dade Rouse ostao zavezan ležati u ćeliji gradskog zatvora, Burnei je šetao ulicama Barker Citya, a Ruby Martell ponovo se bacila u zagrljaj svoga muža.

Upravo u času kada su Teksašani i Baisley ušli u svoje sobe, Ruby se rasplakala od радости.

– Ono pisamce koje sam ti ostavio... davno... – promućao je Max – u njem sam ti iskreno napisao što sam osjećao.

– A ja sam iskreno mislila da kada sam na našem vjenčanju obećala... U dobru ... i u zlu.

– Ne zaboravi, ja sam osuđen zbog umorstva...

– Koje nisi počinio.

– Točno, draga, ali dokazi...

– Ne marim ja za dokaze, Maxe.

– Uhapšen sam u njezinoj sobi... zar te to ne smeta?

– A zašto bi me smetalo – tiho mu se nasmiješila. – Moj Max u ljubavnom odnosu sa salunskom zabavljačicom! Kako bi naši Teksašani rekli... samo pokvarenjaci mogu u to povjerovati!

– Kada sam čuo da dolaziš na gostovanje u Baker City, nadao sam se da nećeš doznati što se sa mnom dogodilo... a zatim sam se sjetio fotografa koga je u moju ćeliju doveo neki novinar.

– Ta tvoja fotografija objavljena u novinama pomogla mi je da te pronađem. Da budem uz tebe kad me najviše trebaš. Mi pripadamo jedno drugom. Nikada nisi smio pobjeći od mene bez obzira na to koliko su bile plemenite tvoje pobude.

Ali... – počeo je Max.

– Šuti – zamolila ga je i stavila mu ruku na usta.

– Sutra ćemo razgovarati o svemu. Ne noćas.

Stretch je sjedio na svom krevetu u donjem rublju spreman da pođe na počinak. Još uzbuđen, Larry je šetkao između dva prozora na njihovoj sobi od kojih je jedan gledao na glavnu ulicu.

– Zar ti noćas nećeš leći? – zapitao ga je Stretch.

– Čekam kad ću čuti dreku i povike šerifa dok će dozvati dobrovoljce u potjeru za odbjeglih osuđenikom. Ali još ništa ne čujem.

– Što? Zar si razočaran? – izazovno ga upita Stretch.

– Samo radoznao – odgovori mu Larry – koliko će im još trebati da otkriju da Maxa više nemaju u ćeliji.

– Do jutra – kratko će Stretch.

– Što znači da mi možemo mirno spavati dok ne svane zora – zaključio je Larry.

U međuvremenu Vint Ordway dopratio je svoju zaručnicu na ranč „Triple M“. Zaustavio je kočiju ispred trijema kuće na kojem je gorjela svjetiljka.

– Bilo je predivno, zar ne? – upitao je Ordway svoju zaručnicu. – Još ćemo se dugo sjećati današnje večeri.

– Ti obožavaš lijepe žene – napomenula je Cassie pomalo sjetno i ljubomorno dok se penjala na trijem očeve rančerske kuće.

Cassie Mailer, jedinica bogatog rančera Jordana Mailera, bijaše mršava djevojka visoka, jedva metar i pedeset, tjeskobno stidljivo i, osim kad se smiješila poprilično ružna. Haljina na njoj bijaše vrlo skupa, ali nju nimalo nije činila privlačnijom. Kosa joj je bila žućkasta kao sijeno i Cassie ju je plela u pundžu navrh glave. Da je i imala neke lijepe crte, ona ih nije znala istaknuti.

– Gospoda Martell je... vrlo poželjna. Ona vrst žene koje te... privlače, zar ne Vinte? – tihim će glasom Cassie.

– Lijepim se ženama valja diviti – promrmljao je Vint Ordway i zagrlio je. – To je prirodna reakcija koju one pobuđuju u muškaraca. Ali kad se radi o ženidbi, karakter je žene važniji od njene ljepote koja je prolazna. Rekao sam ti već stputa da te volim takvom kakva jesi. Nikada nemoj u to posumnjati, Cassie.

– Vjerujem ti jer te volim svim svojim srcem – izjavila je Cassie gledajući stidljivo u zemlju.

Vint ju je primio za bradu i podigao joj glavu, te joj se zagledao u oči.

– Ti si jedina djevojka koju želim za ženu. Ti si moja prva... i posljednja ljubav.

– Doista sam ti prva ljubav? – naborala je čelo Cassie.

– Koliko ću ti puta to još morati ponoviti, draga? Kako da te u to uvjerim? Tebi doista nikada ne bih mogao lagati. – Poljubio ju je nježno u usta.

– Oprosti – uzdahnula je Cassie poslije poljupca. – Stidim se zbog svojih sumnji. Obećajem ti, Vinte, nikada više neću posumnjati u tvoje riječi.

Desetak minuta kasnije u svojoj sobi neugledna Cassie, obučena u spavaćicu, ogledavala se u zrcalu iznad svojeg toaletnog stolića.

– Bože moj, zašto hoće baš mene? – zapitala se u nevjerici. – Volim ga više od sebe jer je on najljepši muškarac koga su moje oči ikada vidjele. A ja sam ružno pače. Zašto je odabrao baš mene?

U spavaonici za kauboje i služinčad na ranču „Triple M“ jedan se mladi kauboj podigao u svojem ležaju. Pozorno je pratio topot kopita

u dvorištu ispred velike kuće. Znao je, to je Vint Ordway dovezao kući svoju zaručnicu i vraća se na ranč »Bar O«.

– Ode – rekao je potišteno Billy Hanks.

– Kladim se da mu je dopustila da je poljubi za laku noć. Neka ga vrag nosi, taj gizdelin ne može za nju osjećati ono što ja osjećam.

Stoga je Billy Hanks odlučio prije nego što je ponovo zaspao da će sutradan otići u Baker City i napiti se kao svinja kako bi u alkoholu utopio svoje ljubavne patnje i jade.

VII

U osam sati ujutro idućeg dana, pošto je possluga donijela doručak za dvije osobe u Rubyn apartman, Walt Baisley sišao je hitro požarnim stubama iz sobe na uglu hotela u kojoj su stanovali Teksašani. Tako je hotelska possluga mislila da glasovita pjevačica doručkuje sa svojim menedžerom.

Pošto je izbio iz sporedne ulice na glavnu, Baisley je ušao u obližnju gostionicu gdje su Teksašani već sjedili i doručkovali za stolom uz prozor. On im se priključi.

– Isto što i moji prijatelji – odgovorio je Baisley djevojci koja ga je došla pitati što želi za doručak.

– Koliko ćemo još čekati? – upitao ih je Baisley.

– Dajem im još koju minutu. Burnie je upravo stigao, a eno ide i šerif Norquist – reče rastežući riječi Larry.

Strka i dernjava počeli su koji trenutak iza toga. Prvi je digao dreku Burnie. Kad ga je čuo, šef je potrčao niz ulicu. Ozbiljnih lica Teksašani su ih promatrali kroz prozor dok je Baisley žvakao svoj doručak i samo s pola oka gledao niz ulicu.

Za nekoliko minuta glas je pukao

gradom i u tili čas ispred šerifova ureda pojavio se i izdavač novina P. J. Dolan. U žurbi je zaboravio staviti kravatu i počesljati kosu. Rouse se samo na tren pojavio na trijemu, bacio pogled lijevo–desno, nešto glasno opsovao, a zatim ga je Norquist naglo povukao za rukav natrag u kuću.

– Ja bih radije glumio Hamleta ispred razularene gomile pijanih rudara koji bi me gadali kamenicama negoli što sam sada ovdje u ovom času – prestrašeno će Baisley.

– Bez brige – zategnuo je Larry.

– Shvatio sam tajnu vašeg uspjeha – počeo je uz kiseo smijeh Baisley. – Nekako, navikli ste se da ne računate na posljedice svojih djela. A što se tiče vaših živaca... ah... vi ih uopće nemate.

– Nema koristi od živciranja – mudro će Stretch.

Prava je potjera izjahala još prije nego što je Baisley pojeo svoj doručak. Predvodio ju je Burnie. Za njom je izjahala i druga skupina naoružanih konjanika kojom je zapovijedao Rouse. Oni su odjahali u suprotnom pravcu.

Kada su Teksašani i Baisley izašli iz gostionice, ljudi iz potjere, koju je vodio Norquist, već su bili pretražili konjušnice, staje i sve prazne kuće u gradu. Lov je očito počeo i unatoč svom strahu Baisley je pomislio kako je to zapravo ironično da istodobno dok ti ljudi pretražuju grad, Ruby i Max doručkuju zajedno sami u blaženu miru izvan meteža.

– – Vraćam se u hotel – izjavio je Baisley.

– Samo vi idite – kimnuo mu je glavom Larry.

U deset sati kad je salun »Kraljica srdaca« otvorio svoja vrata, u njem se začas okupila trećina šerifovih dobrovoljaca. S mjesta na ko-

jem su sjedili na klupi na suprotnoj strani ulice, Teksašani su podozrivo promatrali što se oko njih događa.

– U potjeri čovjek začas ožedni

– posprdno je napomenuo Stretch.

– Bogami, uskoro će cijeli grad biti pretražen. Uključujući i hotele

– reče Larry.

– Čak i oni najbolji kao Hayward : namršteno će Stretch.

– Ali ne i apartman gospode Ruby Martell – samouvjereno će Larry. – Kaži ti meni... tko će i pomisliti da u njezinoj spavaćoj sobi potraži odbjeglog osuđenika na smrt.

– Pa što će onda učiniti?

– Šerif će pregledati knjigu gostiju, pretresti prazne sobe u nazočnosti direktora hotela. Ja mislim da dalje neće ići. A po zakonu ljudi imaju pravo na slobodu privatnog života.

– Nadam se da imaju – dodao je Stretch.

Ustali su i pošli prema salunu u nadi da je Harrow već čuo novost i u namjeri da ga upitaju što on o tome misli. Bez žurbe zastali su na vratima. Bacivši pogled ustranu prema stolu podno stuba koje su vodile na kat, Larry je ugledao Del Harrowa. Sjedio je za stolom i pio kavu. Lice mu je bilo bezizražajno. Jedan čovjek iz šerifove potjere, kovčeg i potkivač bucmastih obraza, vodio je glavnu riječ u raspravi o Maxovu bijegu iz zatvora.

– Teško da čovjek u to uopće povjeruje! – izazovno je dobacio Harrowu, a Larry zamijeti da se Harrowovo lice steglo od srdžbe u ružnu grimasu. – Teško da čovjek povjeruje da se netko uopće usudio da pomogne onom glazbeniku, ženoubojici. Ali, dovraga, baš se to dogodilo! Dade Rouse veli...

– Na probijaj mi uši govsnarijama. Ti si već treći po redu s istom

pričom – otresao se na njega Harrow.

– Oho, gospodin Harrow jutros nije baš dobre volje. Zacijelo je ustao na lijevu nogu – napomenuo je Stretch.

– Bit će još nesnosniji poslije razgovora sa mnom – reče Larry.

– Hoćemo li ga najprije razljutiti? – pitao je Stretch. – Možda. Nema žurbe – kimnuo je glavom Larry. Prišli su šanku. Zauzeli su prazna mjesta što bliže barmenu Adleru. Moss Adler razgovarao je s nekim mladim kaubojem. Nešto su žustrō raspravljali.

– Odmah dodem! – dobacio im je Moss Adler uz smiješak.

– Tko je taj mladić? – upitao ga je Larry kad im je barmen natio dvije čaše piva.

– Billy Hanks, mladi kauboj s ranča »Triple M.«. Zaljubljen je do ušiju u kćer svog gazde. Došao je ovamo da se napije. Nesretan je što se jedinica Jordya Mailera udaje za Vinta Ordwaya, vlasnika ranča »Bar O.«. Jedva sam ga nagovorio da ne pravi budalu od sebe i da se vrati na ranč »Triple M.«. Međutim, ako mene pitate, Cassie bi u svakom slučaju bila sretnija s Billyem.

– Zašto? Zar imate nešto protiv... kako se ono onaj zvao? – povukao je Larry barmena za jezik.

– Vinton Ordway – promirsi Adler. – Vrlo naočit i pristao muškarac. Sve su suknje lude za njim. Ali ako mene pitate, ja mislim da je prestar za Cassie. Doduše, nije sijed i nema debeli trbuh, ali nije par za gospodicu Cassie.

– Mi vam ne poznajemo tog Ordwaya, a ni gospodicu Cassie – upao je u razgovor Stretch.

– Ona vam je neugledna i bljedolika djevojka, pa ako mene pitate, ja mislim da je Ordwayu više stalo do njena miraza negoli do nje. Htio bih

se dokopati najvećeg ranča u našem kraju — reče Adler, a zatim brzo i tiho doda: — Molim vas, nemojte nikome ni jednom riječi spomenuti da sam vam ja to rekao.

— Ako se vjenčaju onda je i njeno sve što je i njegovo — mudro će Stretch.

— I njegovo sve što je i njeno — smrknuto će Larry.

— Tako je — složi se Adler. — I što onda mislite tko će naslijediti najveći i najbogatiji ranč kad stari Jordy otegne papke? — reče Adler i naglo promijeni predmet razgovora: — Jeste li čuli za bjegstvo iz zatvora?

— Grdo bogami — ozbiljnim je glasom rekao Stretch.

— Nisam znao da Max ima toliko odanih prijatelja. Četvorica ili petorica, najmanje. Netko od njih potpalio je staro skladište. I dok su se svi skupili oko zgarišta, njih nitko nije vidio kad su upali u zatvor. Čak ni pomoćnik šerifa koji je tamo bio na straži. Nabili su mu vreću na glavu.

— Kamo li je samo pobjegao? — zamišljeno će Larry.

— Odmakao im je taj već daleko. Ima desetak sati prednosti pred potjerom — reče Adler i pode dvoriti nove goste.

Kada je Larry spustio praznu čašu na šank, Harrow je ustao od stola i počeo se penjati uza stube na kat. Larry gurne Stretcha laktom, kimne na pozdrav Adleru, te pode za Harrowom. Harrow je opazio da ga Larry i Stretch slijede tek kad je otvorio vrata svoga ureda. Zveckanje njihovih ostruga po praznom hodniku upozorilo je Harrowa da ima društvo.

— Ovdje gore gosti nemaju pristupa — opomenuo ih je.

— Nemamo ništa protiv toga — reče Larry dok mu je prilazio. — Viste Del Harrow, novi pozlovoda, zar

ne? E pa, ja bih vam rado postavio nekoliko pitanja.

S rukom na kvaki, plavokosi ih je Harrow odmjerio od glave do pete s oprezom u očima.

— Pitanja? — ponovio je i podigao obrve.

— O sudenju gospodinu Maxu Smithu — bez okolišanja reče mu Larry svrhu njihove posjete.

— Max Smith je sinoć utekao iz zatvora... Zar niste čuli? smrknuto će Harrow.

— To je drugi par rukava — odvrati mu Larry. — Nismo mi došli da raspravljamo o njegovu bjegstvu iz zatvora nego o tome kako je on uopće dospio u zatvor... i tko mu je našao branitelja... i o smrtnoj osudi.

— Smrtnoj osudi? — Živac je poskočio ispod Harrowova lijevoga oka. — Slušajte, ja ne pozivam nepoznate u svoj privatni ured, stoga mi se najprije predstavite.

— Valentine — reče Larry.

— Emerson — doda Stretch.

— O da... — Harrow se kiselo nasmejao. — Sada mi je jasno odakle mi osjećaj da sam vas već negdje vidio. Izvolite, udite — Harrow im je pokazao rukom kroz vrata svog ureda.

Privukli su stolice i sjeli ispred pisaćeg stola iza kojeg je Harrow utonuo u dubok naslonjač. Ponudio ih je cigarama. Teksašani su odmahnuli glavom. Harrow je izabrao jednu i zapalio. Ispuhnuo je dim i streljao ih prodornim pogledom.

— Pa, kažite, što hoćete znati o sudenju Maxu Smithu — upitao ih je poslije kraće šutnje.

— Branio ga je odvjetnik koji je pijana propalica... mokri brat Grant. Čuli smo da je to bila vaša ideja da mu unajmite branitelja, pijanog kao letva — zagundao je Larry.

– Dobro ste čuli – kimnuo je glavom Harrow, pa dodao: – A sada vi meni odgovorite na jedno pitanje. Vi niste iz našeg grada. Zašto se onda toliko zimate za sudbinu Maxa Smitha? Vi ste mu možda prijatelji? Ili rod?

– Nikada prije nismo čuli za njega sve dok nismo stigli u Harri-
sburg – odgovori mu Larry.

– I pročitali u novinama izvještaj sa suđenja – dometnuo je Stretch.

– A ono što smo pročitali, ogorčilo nas je iz dna duše – mrko će Larry. – Osobito ono što je urednik napisao o odvjetniku Grantu.

– Dolan uvijek voli pretjerivati i uživa kad može okaljati tudi ugled – naborao je čelo Harrow. – To je obična kleveta zbog koje Dolan može biti sudski kažnjen za uvredu časti.

– Vi tvrdite da Dolan laže? – izazovno ga je povukao za jezik Larry.

– Zar Grant nije došao na raspravu pijan kao čep? – dobacio je Stretch.

Harrow se nervozno promeškotao u svom naslonjaču.

– Nadao sam se da će ta parnica dati Grantu snage da ostavi piće i da se sabere – promrm'ljao je. – Prije nego što se propio, Grant je bio vrstan odvjetnik i žilav protivnik.

– Radilo se o glavi Maxa Smitha – podsjetio ga je nasrtljivo Larry.

– A vi ste izjavili da ste uvjereni da je Max nevin – dobacio je Stretch u brk Harrowu.

– I još sam uvijek – uporno će Harrow. – Ne razumijem zašto je pobjegao iz zatvora?

– Zaboravljate da je Max imao sastanak... s krvnikom pod vješalima gdje ga je čekao konop – podbode ga Stretch.

– Mi nismo došli ovamo da s vama razgovaramo o njegovu bijegu iz zatvora. Nas zanima zašto ste Maxu unajmili odvjetnika koji pije kao smuk, pijanca koji se jedva i sam držao na nogama, a kamoli da nekoga brani – ogorčeno mu je prigovorio Larry.

– Ja podjednako volim i Maxa i Granta – izjavio je ponovo Harrow.

– Za mene je to bila idealna prilika da pomognem i jednom i drugom... da se Grant otriježni i ponovo proslavi i da Maxa oslobodi optužbe. Računao sam da će Grant naći rupe u dokazima. – Harrow je na to lupio šakom po stolu. – To je živa istina. Ali puca meni prsluk vjerujete li vi meni ili ne!

– Baš dobro što je tako. – kimnuo je Stretch – jer ja vam ne vjerujem. Da vam kažem onako po duši, još nikada nisam čuo toliko laži na jednoj hrpi.

– Ako vam je trebalo da Max omasti konop, za umorstvo gospo-
dice Tait, za vas je to bio najpogodniji način da mu ga stegnete oko vrata. Unajmili ste mu Granta jer on ne može dobiti parnicu – optužio je Larry Harrowa.

– Pazite vi što govorite! – zasiktao je Harrow.

– Ostaje još jedno otvoreno pitanje... Zašto? – Larry se kiselo nacerio kad je to izrekao. – Zašto vam je trebalo Harrowe da Maxu vezete konop oko vrata. Neka stara osveta... ili? Vi tvrdite da vam je Max drag, ali...

– Prestanite baljazgati koješta! – bunio se Harrow.

– ... ali vi ga u srcu mrzite – nastavio je Larry ne obazirući se na Harrowovu upadicu.

– Meni nije sila da trpim vaše uvrede i nisam dužan odgovarati na vaša zlobna i bezvezna pitanja: počeo je vikati Harrow.

– Ako ga ne mrzite... što je onda posrijedi? – upita ga Stretch piljeći mu u oči.

– Doznat ću ja to na vrijeme, tako mi boga! – zakleo se Larry kad je ustao sa stolice.

– Larry se zakleo i neće mirovati dok ne iščeprka istinu. Ružno vam se piše, gospodine – opomenuo je Stretch Harrowa, te izašao za Larryem čvrstim koracima. Nisu izustili ni riječi dok nisu stigli na ulicu.

– Misliš li da smo nešto postigli?

– prvi se oglasio Stretch.

– O da. Nije me mogao pogledati u oči, a to znači da smo mu potpalili vatricu pod guzicu. Taj više neće ni časa moći na miru sjediti. Vidjet ćeš.

– Misliš da nešto taji?

– I taji i, vjerojatno, nije sam u toj ogavnoj spletki. Moramo ga držati na oku. Pratiti ga ustopice.

– A ako se ne makne iz saluna?

– u dvojbi će Stretch.

– Osjećat ću se kao prava budala.

– Ali, koliko te ja znam, ti se ne voliš osjećati kao budala.

– Tako je. Stoga se i nadam da me neće razočarati.

Sporedna poprečna uličica, točno nasuprot saluna »Kraljice srdaca«, bila je u sjeni. Tako su se Teksašani skutрили i budnih očiju promatrali salun kad se Del Harrow pojavio na ulicu s polucilindrom na glavi i jaćim ogrtaćem prekoramena kako bi zaštitio od prašine svoje skupo odijelo.

– Grdno mu se žuri. Osedlaj nam konje. Sastanak ispred konjušnice za pet minuta – kazao je Larry.

Nedugo zatim, kad je Harrow izjahao iz grada, za njim su pošli i Teksašani. Pazili su da ih Harrow ne uoči, zadovoljni da samo u daljini vide njegovu prašinu na cesti prema sjeveru.

Moglo je biti oko jedanaest sati tog sunčanog prijepodneva kad su Teksašani zaustavili konje uz putokaz na bijelo obojenoj dasci pribitoj na stup.

– Vidi vraga – kimnuo je glavom Larry. – Gospodin ode u posjetu na ranč »Bar O«. Moramo se privući bliže da vidimo s kim će se gospodin sastati.

Ostavili su konje u žbunju, a oni su se potrbuške spustili niz blagi obronak i naizmjenice kroz dalekoozor promatrali dvorište ranča »Bar O« i Harrowa kad je sjahao i žurnim koracima ušao u rančersku kuću.

– Šteta da im se ne smijemo približiti bliže – požali se Stretch.

* * *

Četvrt sata su Harrow, Ordway i namršteni Red Keen raspravljali o bijegu Maxa Smitha iz zatvora i pojavi Teksašana u gradu.

– Ma, to su ona dvojica o kojima često pišu u novinama – s omalovažavanjem će Ordway.

– Valentine i Emerson. Sada barem znamo tko su nam protivnici, Vinte – reče Red Keen.

– Okomili su se na mene – potužio se Harrow.

– Po svaku cijenu moramo ih se što prije otarasiti – izjavio je Red Keen.

– Dok su živi, glava mi je u vreći – opomenuo ih je Harrow.

– Povedi naše momke, Rede. Ako ikako možeš namami tu dvojicu izvan grada, a ako ćeš ih morati poubijati u gradu neka to bude tobože u samoobrani, razumiješ – naredio je Ordway Keenu, a zatim je kimnuo glavom Harrowu: – Ti se, Dele, odmah vrati u grad. Ne bi bilo dobro da te vide u društvu s mojim kaubojima.

– Lako ćete ih prepoznati. Visoki su dva metra – uputio je Harrow

Keena prije nego što je izašao na dvorište.

– Prepoznat ću ja njih čim ih vidim – nacerekao se Red.

Kroz dalekozor Larry je pratio svaki korak Dela Harrowa sve dok Harrow nije izjahao iz dvorišta ranča »Bar O«.

– Hoćemo li za njim? – upita Stretch.

– Čekaj da vidim zašto su se oni dolje toliko uzmuvali – odvrati mu Larry dok je dalekozorom obilazio oko staje na ranču »Bar O«.

– Što rade? – nestrpljivo će Stretch.

– Spremaju se da izjašu, čini mi se.

– Koliko ih je?

– Četvorica. Žurno sedlaju konje.

– Larry je pričekao dok Keen, Wilson, Fischer i Groom nisu uzjahali, a zatim je spustio dalekozor i dao znak Stretchu da pode za njim do mjeta gdje su ostavili konje.

– Možda se varam. Znao sam se i prije prevariti... ali slutim da idu u potragu za nama – promrmljao je Larry.

– Ali kad imaš pravo, onda ga imaš stoposto – napomenuo je Stretch.

Čim su uzjahali, Larry je stao očima pomno pretraživati po istočnom obzorju.

– Šumovit kraj, a jamačno kroza nj žubori i potočić. Tamo mi idemo – rekao je poslije kraće šutnje.

– Opazit će nas Harrow kad izbijemo na cestu – upozorio ga je Stretch.

– Neka. Ti gledaj na sjevernu stranu. Jaši na istok i pravi se da ga ne vidiš... Bez žurbe i spokojno.

– A što si naumio, molim te?

– Svrbi me nešto pod lopaticom – razvukao je Larry – Progoni me zla slutnja da mi netko želi zapucati u leđa.

Kada su izašli iz žbunja i laganim kasom izbili na cestu, Harrow je bio nekih pedesetak metara sjevernije od njih... i uvjeren da oni nisu opazili da ih je vidio. Teksašani su cestom jahali s noge na nogu, zgrbljenih ramena kao kauboji koji nemaju drugog posla na ovom svijetu. Stretch je prebacio jednu nogu preko jabučice na sedlu i namatao cigaretu.

Koju minutu kasnije Harrow je presreo četvoricu jahača s ranča »Bar O« i jedva čekao da im kaže što je vidio.

– Ne morate u grad. Upravo sam ih opazio na cesti.

– One dugonje? Jesi li siguran?

– zapita Red Keen.

– Baš njih. Otvorite dobro oči i uskoro ćete ih vidjeti na ridanu i na šarcu. Idu na istok prema potoku – odvrati mu Harrow sav sretan.

– Bogbogova, zar ne Reede? – pakosno se cerekao Brett Wilson.

– Već osam godina čekam da izravnam račune s tom dvojicom junaka koji su mog bratića predali u ruke pravdi.

– Zbog tih pasijih sinova odsjedio sam pet godina tamnice u Nevadi – namrgodeno će Ty Fischer.

– Na mojoj koži, doduše, još nisu ostavili ožiljka, ali već mi je dojadi lo čitati u novinama o njihovim junčkim pdvizima. U idućem broju – nacerekao se zlurado podbuhli Dutch dok se tapšao po koltu – novine će pisati o njihovu sprovodu.

– Ti idi u grad kako ti je naredio Ordway – kazao je Keen Harrowu.

– Mi ćemo za njima i... poslati ih bogu na račun.

Harrow je okrenuo konja i u galopu grabio prema Baker Cityu, a Red Kenn je, otresito, upozorio ostale: – Ti su i prije upadali u zasjeđe i još su živi. Sjetite se toga... čim vam izbiju na oči. Dadete li im

časka prednosti... sve će nas pobiti!

— Teksašani su se u međuvremenu pripremili za doček družbe s ranča »Bar O«. Na čistini iza zapadne obale potoka, sjahali su i spustili konjima noge. Stretcha je zapalo da nasijeće granja dok je Larry od šiblja napravio dva štapa za pecanje. Srušeno deblo uz obalu došlo im je kao naručeno za ono što su naumili učiniti. Na istočni kraj debila Stretch je dovaljao truli panj i dovikao granja. Svoj kaput od odijela navukao je preko panja, a Larry svoj preko granja. Na vrh tih napunjenih mamaca nabili su svoje šešire i u te grubo napravljene lutke zataknuli štapove za pecanje.

Povukli su se zatim kojih dvadesetak koraka da provjere dojam iz daljine.

— Nisu baš savršeni — prosudio je Larry ali poslužit će svrsi.

— A meni se baš čine kao da su živi — ponosno će Stretch.

— Sve ovisi o tome koliko će im se približiti.

— Sada brzo u šumarak — dometnuo je Stretch i potegnuo kolt iz korica.

— Zapamti još nešto. Ja bih rado da ih uhvatimo žive — reče mu Larry kad se skrio iza stabla.

— Sve ovisi o njima — uporno će Stretch. — Ako se predaju mirno, može. Inače...!

— Svakako, svakako — zagundao je Larry. — Ali svejedno nemoj pretjerivati. Jer, mrtva usta ne govore, a nama treba njihovo priznanje.

Desetak minuta kasnije čuli su iz daljine topot kopita, a malo zatim četvorica jahača s ranča »Bar O« došuljala su se pješice do šumarka. Pojavili su se iz žbunja. Dvojica su bila naoružana vinčesterkama, a dvojica koltovima. Oprezno, na vršcima prstiju prikradali su se obali, očiju uperenih u dva ribića uz oba-

lu potoka. Keen, očito, nije htio da odviše iskušava svoju sreću, pa im je, još dok su bili podosta daleko od svojih žrtvi dao znak da otvore vatru.

Dvije su vinčesterke promuklo prasnule, a koltovi zagrmili. Larry i Stretch, skamenjenih lica, pričekali su dok nije utihnula buka pucnjave.

VIII

Osam je hitaca proparalo prije-podnevnu tišinu prije nego što je Red Keene dao zapovijed svojim ljudima da prekinu vatru. Mukla tišina sjela im je na uši.

— Nema više bum — bum, momci. Bacite oružje i dignite ruke nebu pod oblake! Prorešetali ste nam kapute sleđa, a to valja platiti — rekao im je Stretch.

Uz glasnu i masnu kletvu Wilson se okrenuo kao zvrk prema mjestu odakle je čuo Stretchov glas. Njegova krvožednost kao da bijaše zaražna. Keene, Fischer i Groom slijedili su njegov primjer. Revolveri i puške rignuli su vatru, ali Teksašani su već, ozbiljna lica, bili iskočili iz šumarka i zapucali.

Prvi je pao pogoden Fischer. Posrnuo je, jauknuo i sklupčao se u travu. Prsa su mu bila velika krvava mrlja. Larry, dok se bacao ustranu, oćutio je žarki dah olovne kugle. Parala mu je nogavicu na trapericama na lijevoj nozi i pržila mu meso. Odvratio im je s dva uzastopna hica koja su srušila Wilsona. Keene je prostački opsovao kad mu je drugi metak iz Stretchova kolta napravio ranu uzduž rebara i izbacio ga iz ravnoteže. Groom je uperio pušku u Stretcha. Teksašani su opalili istodobno, i Grooma kao da je u prsa udarila golema šaka. Skljokao se na leđa. Njegova je puška opalila u nebo kad je Groom ramenom udario o zemlju.

Naglo i iznenada kako je počela, tako je pucnjava naglo i iznenada završila i utihla.

Ležeći potrbuške na zemlji, Keene je ispružio ruku da dohvati revolver koji mu je ispao iz šake. Njegovi zgrčeni prsti došli su tik do kolta kad je Larry na njega stao nogom. Keene je zatim osjetio kako ga je snažna ruka zahvatila za ovratnik košulje. Stretch ga je podigao sa zemlje.

– Ovaj je jedini ostao živ – obavijestio je Larrya.

– Jesi li siguran da su ostali mrtvi? – upitao ga je Larry dok je sebi za pojas spremao Keeneov kolt.

– Zar ti nisi? – odvratio mu je podrugljivo Stretch.

Od užasnih bolova koji su ga mučili Keene je bio blijed kao smrt. Usto, Larry mu je natjerao strah u kosti svojim strogim pogledom u kojem nije bilo nimalo samilosti.

– Pusti ga – tiho će Larry. – Pusti ga neka poljubi zemlju prije nego ode pod nju, a ti nadi njihove konje.

Kako su mu Larryeve riječi zaparale uši, Stretch ga je, doduše, poslušao, ali s gundanjem.

– Da ga nisi dovršio dok se ja ne vratim. Hoću da to vidim svojim očima. On je poslao tri metka u leđa mog kaputa.

Keene se spustio i ostao svinut sjediti. Stenjao je. Popipao se oprezno prstima pod rebrima. Kad je Stretch nestao u guštiku, Larry se hladnim očima zapiljio u lice ranjenog Keenea.

– Znam da ste s ranča »Bar O« i znam da su Ordway i Harrow u do-sluhu, te da Max Smith nije udavio Louelleu Tait. Ali ne znam tko je to učinio. Ti zacijelo znaš. Kaži!

– Ništa ja ne znam! – tiho se branio Keene.

– Tko vam je naredio da nas po-ubijate. Ordway ili Harrow?

– Nitko nama nije ništa naredio. Sami smo došli od svoje volje da s vama izravnamo stare račune : progundao je Keene.

– Tko bi to rekao? – nasmiješio se tobože kao u čudu Larry.

– Htjeli smo vam se osvetiti za naše rodake i prijatelje koje ste poslali na robiju ili pod ledinu – izjavio je Keene. – Zar te to čudi, Valentine?

– A ne, ni najmanje. Krvoločne zvijeri valja spriječiti da poštenim ljudima ne piju krv : odvratio mu je Larry, pa se sagnuo do ridokose Keeneove glave. – Tako ti ništa ne znaš o umorstvu Louelle Tait, je li?

– Ne znam, očiju mi? – smrknu-to će Keene.

– Pazi da ne oslijepiš prije vremena – upozorio ga je hladno Larry. – Jer, ako bismo od tebe mogli što doznati, imali bismo i dobar razlog da te sačuvamo živog... ova-ko – kazao mu je Larry. Izvukao je kolt i napeo ga.

Iz guštika pojavio se Stretch. Jahao je pastuha zelenka, a druge je konje vodio za uzdu. Sjahao je i pogledao, podigavši upitno obrve, u svog prijatelja.

– Od njega nećemo imati nika-kve koristi – izjavio je Larry.

– Rekao si mi, pazi da barem jednog uhvatimo živog. Eto ti sad to tvog živog! Uzalud si se ponadao da ćeš od njega čuti istinu – prigovorio mu je ogorčeno Stretch.

– I prije sam znao pogriješiti. Pa što onda? Završimo s njim. Daj laso! – zlovoljno će Larry.

Za tren oka Stratch je razmotao laso i s njime najprije Keeneu zavezao ruke na leđima, a zatim noge. Keene se sav odrvenio od straha, a i rana ga je užasno pekla.

– Hej, boga ti tvoga što...

– Ne cmizdri! – namršteno mu je odbrusio Larry. – Nije vrag da si od nas očekivao da ćemo te maziti stoga što si nas maloprije htio ubiti, pucajući nam u leđa?

– Jedan dobar zanjihaj i pljunut će usred potoka gdje je struja najjača. Smijem li mu začepiti usta da ne čujem kako cvili? – upita Stretch.

– Ni govora. Kad ga bacimo začepi uši prstima – osorno mu je odgovorio Larry.

– Čekajte malo, malo ljudi...! – zaklinjao ih je Keene kad su ga podigli sa zemlje. Larry ga je primio za ramena, a Stretch za noge. – Ne smijete vi uzeti zakon u svoje ruke?

– Svi nam to kažu – odbrusi mu Larry dok su ga nosili na obalu potoka. – Koliko smo ih već ovako podavili? Sjećaš li se možda?

– A tko više broji? – rastegnulo je Stretch po teksaški.

– Stanite ljudi, molim vas...! – udario je zapomagati Keene.

Nehajući mnogo za Keeneove vapaje, Teksašani su ga dovukli do obale. Počeli su ga njihat i kao da će ga baciti u vodu.

– Jedan...dva... tri, hop!

– Što brojiš, bacaj! – zapovijedio mu je Larry.

– Slušajte, čekajte! Ne dugujem ja svoj život onom Ordwayu! – napokon je popustio Keene.

– Duguješ ga nama, gade, što ubijaš ljude s leđa! – odsiječe mu Stretch.

– Ali ja mogu posvjedočiti da je Max Smith nevin! – povikao je Keene koliko mu je dopuštala bol u rani. – Ja vam mogu ... kazati tko je zapravo ubio onu Louelleu Tait... i zašto.

– O, gle! Sad najednom možeš. Samo, znam ja takve lisce kao što si ti. Kazat ćeš nam, jamačno, samo polovicu od onog što nas zanima –

nacerekao mu se Stretch u brk.

– Sve ću vam reći, bogami... kunem vam se! – obećao im je Keene. – Radije ću u zatvor... nego da se utopim u potoku.

– Spusti ga – naredio je Larry Stretchu. – Pustimo ga neka nam kaže što zna, a ako nam se učini da nam je nešto zatajio, onda ćemo s njim u vodu.

Spustili su Keenea uz rub obale. Čučnuli su uz njega i uzeli namatati cigarete. Keeneu se odjednom razvezao jezik. Govorio je bez predaha oko petnaestak minuta, zaklinjao ih da mu poštede život, odgovarao im na njihova pitanja i ponovo ih molio za milost.

– Dobra ti je ta priča, nema šta – napomenuo je Stretch dok je puštao kroz nos dim cigarete.

– Ali ne vrijedi ni pišljiva boba – potužio se Larry.

– Što...? – zažmirkao je u njih Keene. – Dovraga, to je živa istina!

– O da, svakako, živa istina – kimnuo je glavom Larry. – Vjerujemo mi tebi svaku riječ koju si kazao, ali kad te predamo šerifu, začepit ćeš gubicu i tvrditi da se ti više ničega ne sjećaš, pa će to za nas biti mrtva istina.

– Priznat ću sve Norquistu – uvjeravao ih je gorljivo Keene.

– Imam ja bolju ideju – polako će Larry. – Nije nama do toga da šerifu činimo usluge, pa ćemo mi tebe odvesti na ranč »Triple M« da ti svoje priznanje ispričaš ocu mlađenke, gospodinu Maileru.

Keene je duboko uzdahnuo.

– Dobro, može ako moram. Sve ću reći Maileru što sam i vama rekao.

Oko podneva, dolazak dva visoka jahača s četiri konja natovarena mrtvacima i jednim ranjenikom, prvi je na ranču »Triple M« najavio

žutokljuni Billy Hanks. Mailer i njegov predradnik Robbie Ferguson dočekali su ih na trijemu rančerske kuće.

– Kauboji s ranča ar O* i oni Teksašani – najavio je Ferguson namrštena čela.

– Tri mrtva i Red Keene ranjen! – derao se Billy preko dvorišta.

Mailerovi su se obrazi zažarili od srdžbe kad je čuo glas Billya Hanksa.

– Ako taj zelembač još samo jednom zine, izlupat ću ga štakama... tako mi bog pomogao – procijedio je kroz zube Mailer.

– Billy! – prekorno je povikao Ferguson.

– Molim? – poslušno se odazvao Billy.

– Zaveži! – odbrusio mu je Ferguson, a zatim se zagledao u visoke Teksašane kad su im prišli.

– Ovo je gospodin Mailer, vlasnik ranča *Triple M*. Ja sam Ferguson, njegov predradnik. Molim vas objasnite zašto ste došli sa svim tim...

– Ja sam Valentine – prekine ga Larry. – Moj se drug zove Emerson. Ovi su nas junaci maloprije htjeli poubijati s leđa, ali loše su prošli. Jednog smo uhvatili živog, kao što vidite. I, nekako smo ga uspjeli nagovoriti da nam kaže koju riječ... radi svog zdravlja.

– Kakve veze ima ranč *Triple M* s time što vi pričate? – upitao ih je zlovoljno Mailer pošto se pribrao poslije prvog dojma.

– Čuli smo da se vaša kći namjerava udati za vlasnika ranča *Bar O* – odvrati mu Larry dok se spuštao sa sedla.

– A što se to vas tiče, molim vas lijepo? – nabusito će mu Mailer.

– Ako vam je stalo da znadete za koga će se udati vaša kćerkica i kakav je čovjek vaš budući zet, poslu-

šajte našeg Keenea – odvrati mu Larry.

– Možete li vi to i dokazati? – namršteno će Ferguson.

– Kaži im Rede – naredio je Larry ridokosom Keeneu – kaži im, sve do zadnjeg slova... pa će možda i šerif kazati sucu koju dobru riječ za tebe.

– Dobro, neka vas vrag nosi! – srdito će Keene koji se svijao od bolova. – Vint i Harrow prestrašili su se da ih Valentine ne raskrinka. Harrow je dojurio k Vintu, odmah poslije razgovora s Valentineom.

– Što on to drobi? – srdito je upao Mailer.

– Za mene to nije bez veze – odvrati mu Ferguson. – Možda vi još niste čuli za Valentinea i Emersona, ali ja jesam. Oni su strah i trepet za sve ubojice, Jorde. Poznati su nadaleko po tome. Pa, ako Harrow i Ordway nešto kriju...

– Što Vint Ordway KRIJE OD MENE? – osorno se okomio Mailer na Keenea.

– Nije Max Smith ubio Louellu Tait... nego Harrow – preko volje priznao je Keene. – A Vint Ordway mu je za to obećao brda i doline. – Keeneovo se lice pri tom skvrčilo od boli. Larry mu je, doduše, zavio ranu, ali ruke su mu još bile zavezane za jabučicu na sedlu, a noge za stremene.

– Trebalo je da se svi obogatimo. Obećao nam je Vint. Pošto se oženi, imao je samo da pričeka da vi odapnete... a onda bi mu *Triple M* pao u krilo kao zrela kruška. Harrowu je obećao bogatu nagradu... ako ga oslobodi Louelle Tait.

– Zaboga! – zinuo je zaprepašteno Mailer.

– Zašto je htio da Harrow ubije Louelleu? Kakve veze ima ona s Ordwayem? – zapitao ga je Ferguson.

– Pa – ridokosi je Keene za-

žmirkao svojim očima i zagledao se u zemlju — ona je nekada bila Vintova ženska još u San Carlosu, u Nevadi. Louellea je držala javnu kuću i... kad bi se je Vint zasitio, imao je uz nju i druge žene. Imao je svoju sobu u tom kupleraju. Ništa nije radio, a uvijek je bio pun para. Često je jahao s Hallidayevom družinom. Pljačkali su banke i poštanska kola diljem Južne Nevade sve dok im nije postalo vruće pod petama.

— Ovdje — nastavio je Keene poslije kraćeg predaha — u oblasti Baker, Ordway je vidio priliku da se obogati i da živi u lagodi i raskoši.

— Jer čovjek koji dobije za ženu bogatu nasljednicu Cassie Mailer, postat će gospodar najvećeg ranča u cijelom Novom Meksiku — dometnuo je Larry.

— Znao sam ja to! — zasiktao je stari Mailer. — Slutio sam da se taj gad pretvara. Odviše se uzorito vladao... taj prljavi i raskalašeni krmak!

— Kad su se Ordway i vaša kćerka zaručili i odlučili da se vjenčaju, Louellea Tait mislila je da je kucnuo njezin čas — nastavio je Larry objašnjavati. — Počela je ucjenjivati Ordwaya. — Larry je pogledao u Keenea. — Je li tako bilo?

— Jest, baš tako — potvrdio je Keene. — Opomenuo sam Vinta da je u nje dugačka jezičina i da će vam — Keene se zagledao u starog Mailera — kad-tad sve otkucati o prošlim danima u San Carlosu.

Larry se popeo na trijem i zagledao u starog Mailera i njegova nadglednika.

— Što vas zanima? Pitajte. On će vam odgovoriti na sva vaša pitanja. Sve će učiniti samo da ne omasti konop.

— Ja imam još jedno pitanje —

oglasio se Ferguson. — Neka nam kaže zašto je Ordway predložio baš Harrowu da počini taj gnjusan zločin? I kako je znao da će Harrow pristati?

— Harrow je bio ljubomoran. Kad je došao raditi u salun kod Louelle, počeo se oko nje ofrkavati, a ona ga je popljuvala pred svima. Zamrzio ju je iz dna duše. Htio je njezino mjesto da joj se osveti. Tako, kad mu je Vint ponudio novac, nije ga morao mnogo nagovarati.

— I taj se poročni ženskaroš usudio udvarati mojoj Cassie! Cassie! — zavapio je u očaju Mailer.

— Hej, gle ovo...! — dreknuo je iz sveg glasa Billy.

— Daj mi taj revolver — naredio je Mailer Fergusonu — da ustrijelim to prokleta magare što reve kao da je podivljalo!

— Gospodice Cassie! — udario je vikati Billy. — Bože sveti, još je nikada nisam vidio tako brzo galopirati!

Ferguson je ustao i razrogačio oči.

Mailer se od straha ukipio.

U tom trenu i Teksašani su čuli topot konjskih kopita. Larry je odmah potrčao prema svom ridanu. Krajičkom oka uhvatio je sliku djevojke u jahaćem kostimu na vatrenom vrancu.

— Otprašila je na zapad, a vi znate što to znači — kazao je Ferguson starom Maileru.

— Na Ordwayev ranč! — zastenjao je Mailer. — Odmah upregni kočiju, Robbie. Moram srediti račune s tim gadom — rekao je Mailer, a zatim je izdao zapovijed svojim kaubojima.

— Neka se Pete pobrine za Keenea. Neću da mi crkne ovdje. Kako dovraga trči onaj balonja Billy?

U općoj zbrci Teksašani su uspjeli prvi izjahati za djevojkom. Dok je

Ferguson zaprezao konje, Billy je već bio izjahao iz staje i začas prestigao Teksašane na svom mustangu.

* * *

Vinta Ordwaya ništa nije upozorilo na opasnost koja mu se sve više približavala, kad je izašao na vrata svoje kuće privučen topotom kopita u dvorištu. Kad je Cassie zaustavila vranca pod trijemom i sjahala, nasmiješio joj se od uha do uha. Kosa joj je bila razbašurena, a odjeća bijela od prašine.

Zaljubljena glupača ne može više ni časka živjeti bez mene. Dobrano sam je smotao. Ta će mi još zobati iz ruke – pomislio je Vint Ordway u svojoj taštoj glavi.

– Kakvo ugodno iznenađenje! Tako mi je drago što te opet vidim, Cassie, ljubavi moja jedina – tobože razdragano dočekao ju je Vint kad se Cassie popela na trijem.

– Neće ti biti drago kad čuješ zašto sam došla – odsijekla mu je osorno Cassie.

Ostao je zaprepašten kad je Cassie prohujala pokraj njega ravno u salon. Pošao je za njom i zatvorio vrata za sobom, te je u nedoumici stao promatrati dok je otvarala vrata spavaće sobe.

– Cassie, što ti je, dušo...?

– Nova spavaća soba samo za mene? – upitno je podigla glas. – Ili još bolje naša bračna ložnica... ljubavno naše gnijezdo...?

– Zašto si srdita? – smrknuto je pogleda Vint.

– Najprirodnija reakcija prevarene žene, Vinte – rekla je zajedljivo. Otvorila je širom vrata i ušla u spavaću sobu šibajući očima naokolo po raskošnom krevetu, gusto nabranim zastorima, novom namještaju.

– Čestitam, doista imaš istančan

ukus. Mislim da bih ovdje možda mogla biti i sretna – dobacila mu je posprdno.

Stajao je na pragu. Promatrao ju je s puno opreza.

– Cassie, što se dogodilo... Ti si se... promijenila.

– Pravo pitanje na pravom mjestu u pravo vrijeme! – procijedila je djevojka kroz zube, pa nastavila: – Što se dogodilo? Sve se dogodilo, Vinte. Više se i nije moglo dogoditi... Tvoji plaćenici... tvoji kauboji... mrtvi su. Svi osim ridokosog Keenea. O da, svija se i jauče od boli... teško je ranjen, ali još uvijek dovoljno živ... previše ustrašen... i previše lajav. Njihov napad je propao. I oni Teksašani doveli su ga ocu na ranč... gdje je propijevao sve što je znao o tebi! Sve sam čula. Svaku riječ! – djevojka ga u svom bijesu nije štedjela. On se pobjao da se Cassie ne baci na njega i ne izgrebe mu lice noktima.

– Gori si od običnog lašca, Vinte! To što si se htio samnom poslužiti kako bi se dokopao bogatstva mog oca, samo je polovica tvoje podlosti i pokvarenosti. Jer, tvoj je najveći zločin što si potplatio Harrowa da ubije Louelleu Tait... i što bi dopustio da zbog toga objese nevina čovjeka!

– Keene laže od straha! Kunem ti se u našu ljubav... – zaigrao je Ordway na posljednjeg aduta:

– Našu ljubav? Pa da! Ti nisi imao ni jednu ženu prije mene, zar ne? – nasmijala mu se podrugljivo u lice. – Ja sam tvoja prva i posljednja ljubav. Ostale nisu postojale pretpostavljam. Louella Tait i sve druge s kojima si bludničio u San Carlosu... jer one nisu bile bogate nasljednice!

– Ustuknuo je korak pred njenim gnjevom. Lice mu je bilo blijedo kao krpa, zgrčeno. A zatim je iz da-

ljine sve glasnije čuo zloguk topot konjskih kopita. Opsovao je naglas i zgrabio Cassie za zapešće ruke, potegnuo kolt i grubo je gurnuo prema vratima.

U dvorištu, uz koral, Billy Hanks skočio je sa sedla i počeo vikati.

– Vinte, čuješ li me? Javi se... pogana ništarijo! Uvrijedio si moju Cassie... To ćeš skupo platiti!

Nezgraplan i nespretan kao uvijek Billy je potegnuo svoj dugocjevni kolt. Čim je to vidio, Ordway se zlobno nacerekao i opalio u njega s vrata kuće.

Billy je pijano zaplesao nogama i srušio se u prašinu. Zadnje što je čuo bio je krik užasa koji se vinuo iz grla očajne Cassie koja je pomislila da ga je Vint ustrijelio. Ordway je zatim počeo pucati nasumce preko dvorišta, ali kad je opazio poznatu kočiju starog Mailera, svog nesuđenog tasta, brže bolje zalupio je vratima kuće i zaključao ih.

– Djevojka je samnom! Gubite se s mog ranča, Maileru, i kažite svima... ako itko zapuca u kuću, prosut ću joj mozak! – derao se Ordway iza odškrinuta prozora kamo je bio dovukao i Cassie kako bi je svi iz dvorišta mogli vidjeti.

Cassie se otimala kao divlja mačka i klela ga.

– Prevarena žena može poludjeti od ljubavnog očaja... To si mi ti kazao... razbludniče prokleti! – prigovorila mu je Cassie i pljunula mu u lice. – Zaveži kučko! – zarežao je Vint dok je nadlanicom desne ruke, u kojoj je držao kolt, brisao popljuvani obraz.

Teksašani su sjahali. Larry se polagano počeo šuljati do ranjenog Billya dok ga je Stretch, skriven iza stabla na polovici dvorišta između kuće i Larrya, štitio i motrio pozornost prozore na kući. Zatim su oboji-

ca otrčala iza staje. Larry je preko leđa nosio onesvještenog Billya.

– Bojiš se i nos proviriti kroz prozor dok su oni na dvorištu – zajedljivo ga je izazivala Cassie.

– Ušuti glupačo, prokleta bila! – zapjenio se Vint i pustio je iz ruku kako bi je mogao ošamariti... što mu je bila kobna greška. Cassie je zamahnula rukama i kao podivljala mačka izgrebala mu lice noktima. Okrenula se zatim kao zvrk i šmugnula mu ispred nosa u spavaću sobu. Čim mu se razbistrio vid, Ordway je podigao desnu ruku s koltom. Opalio je za njom, ali zrno se zarilo u vratnice.

U dvorištu ranča, Mailer je izdavao zapovijedi svojim kaubojima, zamišljajući, vjerojatno, svoju kći u suzama i sklupčanu u nekom kutu sobe. Međutim, bijesna kao ris i okretna kao kuna, Cassie je podmetnula najprije stolicu s naslonom pod kvaku na vratima, a zatim je dohvatila petrolejku sa stolića i zapalila fitilj.

– Ordwayu, gotov si! – čula je gromovit glas svog oca iz dvorišta.

– Pusti mi kćer... ili ću te ja osobno objesiti!

– Ne dižite glavu. Ustrijelit će vas. Sada puca iz puške – upozorio ga je Ferguson dok su obojica čučala iza kočije.

Ozbiljna lica Cassie je prišla krevetu s petrolejkom u ruci. Čula je opet pucnjavu iz dvorišta. Kauboji njezina oca zasipali su pročelje kuće olovom. Cassie je trenutak gledala svoju nesuđenu bračnu postelju, jastuke, skupi prekrivač. Iz duše joj se vinula kletva kad je bacila petrolejku na postelju. Stakleni cilindar je prsnuo, petrolej se prolio a plameni jezici liznuli su iz pokrivača. Ustuknula je korak kad joj je vrući zrak opario lice. Otrgnula je zasto-

re s prozora i bacila ih na rasplamsalu postelju.

Na ulazu u staju Teksašani su pregledali Billyevu ranu te ponovo svu svoju pozornost usredotočili na Ordwaya u kući.

– Kuća gori! – izustio je Stretch.

– A djevojka je još u kući. Onaj će divljak pucati dok ne potroši metke... ako se mi ne uvučemo u kuću i ne stavimo točku na ovaj vatromet – reče Larry.

– Što onda čekamo? – doda Stretch.

Vireći kroz prozor na pročelju kuće, Ordway nije vidio Tekšašane dok su se sa strane prikradali uz kuću. Dim je već kuljao između dasaka na zidu. Čučnuli su ispod zatvorenog prozora na spavaćoj sobi.

– Ja ću razbiti prozor i uskočiti. Ti me štiti vatrom ako zatreba – kazao je Larry.

U sobi punoj dima Larry je potrčao prema vratima, ali se spotaknuo i gotovo pao preko ispružene Cassie. Ležala je na podu drhtala kao prut na vodi. Rupčić je čvrsto stiskala na usta, braneći se od dima. Nije bila u nesvjesti, jer se dim dizao uvis, pa je na podu bilo još čista zraka.

– Dodat ću vas kroz prozor svom drugaru – kazao joj je Larry i pokušao je ohrabriti. – Sve će biti dobro.

– Izgorjelo je... Sve je izgorjelo... Ja sam zapalila krevet... svoju bračnu ložnicu...!

– Dobro ste napravili. Čestitam – nasmiješio joj se Larry.

Pogleda ga kroz suzne oči.

– Vi mislite... Vi mislite da sam ja luda?

– Mislim da ni Billy neće umrijeti, nacerio se Larry. – A što mislite vi o njemu? Dobio je metak u rame, ali ozdravit će.

Larry ju je podigao s poda i kroz prozor predao u naručaj Stretchu, a zatim je s koltom u ruci nasrnuo kroz dim na vrata. Ruku je zamotao u rubac i pritisnuo vruću kvaku pošto je prije toga nogom odgurnuo polusagorjelu stolicu koju je pod kvaku podmetnula Cassie. U jednom trzaju, naglim pokretom ruke, otvorio je širom vrata. Ordway je klečao pod prozorom na pročelju kuće i pucao iz vinčesterke.

– Sve vam je uzalud, gospodine! – doviknuo mu je Larry.

Ordway se napola okrenuo od prozora. Zapucao je u Larrya, ali je Larry bio brži jer je to očekivao. Prasak iz njegova kolta odjeknuo je časak prije vinčesterke. Ordwayu je desna ruka ostala visjeti kao uzeta. Krv mu je šiktala iz duboke rane pod ramenom. Zastenjao je i pao na pod. Larry mu je polagano prišao, odgurnuo nogom vinčesterku, zgrabio Ordwaya za ovratnik i uspravio ga, te ga gurnuo prema vratima.

– Ne pucajte! – naredio je glasno Mailerovim ljudima. – Djevojka je živa i zdrava... a imamo u rukama i gospodina Vinte Ordwaya!

Mailer i njegovi kauboiji počeli su se izvlačiti iz zaklona čim se Larry pojavio ispred kuće sa svojim zarobljenikom. Larry ga je s prezirom odgurnuo od sebe i Ordway je pao u prašinu. To je trebalo da bude slavodobitan trenutak za starog Mailera, ali njegova se radost što ponovo vidi svoju kći živu i zdravu, odjednom pomutila i pretvorila u jad i muku kad se Cassie posjela uz ranjenog Billya i stavila njeovu glavu u svoje krilo. Hopsajući na štakama, Mailer je mrzovoljno pošao prema njima, ali Larry se ustobočio ispred njega i zakrčio mu prolaz.

– Mičite mi se s puta, gospodine Valentine! – zarežao je stari Ma-

iler. – Dugujem vam mnogo, ali...

– Ne smijemo zaboraviti na Harrowa – čvrstim mu je glasom odvratio Larry. – Želio bih da ovu zbrku rasčistim još danas prije nego što sunce zađe. Moj prijatelj i ja vraćamo se u grad. Zgrabit ćemo Harrowa... ali nužno nam je potrebna vaša pomoć kako bismo to mogli izvesti bez sukoba sa šerifom.

– Što hoćete od mene? – htio je znati Mailer.

– Imate li ranarnika na ranču ili nekoga tko zna previti rane? – upitao ga je Larry.

– Zna naš kuhar, a zna, bome, i Robbie Ferguson, upravitelj mog ranča – odvrati mu Mailer.

– A imamo tu i tri pokojna revolveraša – dodao je Robbie Ferguson.

– Želio bih da nekako skrpite Ordwaya i Keenea i da ih dovedete u grad s njihovim mrtvim prijateljima. Mi ćemo vas čekati u šerifovu uredu zajedno s Harrowom. Možda ćete nas naći zajedno s njim u ćeliji pod ključem – reče Larry uz kiseo osmijeh.

– Možda i hoćemo – složio se Ferguson. – Hobie Norquist drži se paragrafa kao pijan plota. Njemu bi to bilo i slično da vas zatvori... stoga što ste uzeli zakon u svoje ruke.

– Dobro, gospodine Valentine, učinit ćemo sve kako vi kažete – kimnuo je glavom Mailer koji se u međuvremenu malko udobrovoljio.

– Pa čak da vas Norquist i strpa iza brave, ja ću se pobbrinuti da vas pusti na slobodu, danas još prije nego što sunce zađe.

IX

Točno u tri sata poslije podne Teksašani su se vratili u Baker City. Rastali su se nekoliko kuća sjever-

nije od »Kraljice srdaca«. Stretch je nastavio jahati na svom šarcu prema salunu, a Larry je skrenuo u istočnu uličicu u koju su se spuštale požarne ljestve što su vodile do prozora ureda Dela Harrowa.

Dok je Del Harrow zamjenjivao za šankom Mossa Adlera koji je imao odmor za ručak, u salun je ušao Stretch. Gurnuo je naglo laktima krilna vrata i izazvao pretnjama Harrowa, koji je u tren oka potegnuo sačmaricu otpiljenih cijevi, koju je držao pri ruci ispod šanka, te ju uperio u Teksašanina. To je natjeralo sve goste u salunu da se nagonski bace u bilo kakav zaklon.

– Gosti su mi svjedoci – opomenuo je Harrow Stretcha. – Prijetiš mi... i ja imam zakonsko pravo da se branim!

– Bolje bi ti bilo da se okaniš oružja i da se braniš na sudu – savjetovao mu je Stretch. – Uхватili smo Vinta Ordwaya... i imamo priznanje njegova predradnika riđokosog Keenea. – Kako bi primorio ustrašene goste koji su se skutili i stiskali uza stube i zidove i iza prevrnutih stolova, Stretch je svima glasno i jasno obznanio:

– Ne bojte se ljudi! Došao sam samo po Harrowa. Osuđen je nevin čovjek za umorstvo Louelle Tait... koju je zapravo udavio Del Harrow!

– Ljudi moji! – razjapio je usta novinar P.J. Dolan koji se stisnuo u kutu saluna uz još dvojicu uglednih gostiju, gradonačelnika Incea i liječnika Aarona Shepparda. – Jeste li i vi čuli što je taj dugonja rekao?

– Čuli smo – potvrdio je doktor Sheppard – ali na njegovu mjestu ja se ne bih usudio tako nešto izjaviti... ispred napete sačmarice.

Larry je u međuvremenu razvalio zasun i ušuljao se kroz prozor u ured Dela Harrowa. Odmah je pohl-

tao kroz vrata na hodnik, te se s koltom u ruci zaustavio navrh stuba.

— Ovaj čovjek laže! — branio se Harrow.

— Otkucao te je Keene — odvrati mu Stretch razvlačeći riječi po teksasški. — Sproveli smo ga na ranč »Triple M«, jer smo znali da će ga rado saslušati i gospodin Mailer. Stoga Harrowe nema više smisla da nam blefiraš. Bolje ti je da baciš tu pušketinu i da...

Šesto osjetilo spasilo je Stretchu glavu. Bljesak u očima Dela Harrowa opomenuo ga je da je kucnuo čas da se baci na pod, trenutak prije nego što je Harrow opalio iz sačmarice. Kiša sačme prorešetala je krilna vrata, a kad je utihnuo prvi pucanj, Larry je s vrha stuba doviknuo Harrowu da se preda. Harrow je u hipu uperio sačmaricu u Larrya, da u njega prospe sačmu i iz druge cijevi. Larry je netom zapucao iz kolta i bacio se na stube.

Kad je J. P. Dolan podigao glavu, vidio je samo Harrowa. Naslonio se klonuló na police iza šanka. Na prsima mu je zjapila krvava rana. Sačmarica, s podignutom cijevi, ponovo je zagrmjela i raznijela u sitne komadiće veliki kićeni stakleni luster, na koji je pokojna Loullea Tait bila vrlo ponosna. Sitne rbine raspucana i raznesena stakla sasule su se kao gusta tuča po glavama gostiju. Sačmarica je zatim ispala Harrowu iz ruku a trenutak kasnije i Harrow se stropoštao do nje. Bio je mrtav još prije nego što se našao na podu iza šanka.

Ono što se potom zbilo Larry je unaprijed bio predvidio. Predobro je poznavao mentalitet i naglost stanovništva u stočarskim gradovima.

Nije prošlo ni desetak minuta, a

već je u salun »Kraljice srdaca« stigao i predstavnik zakona u Baker Cityu, šerif Norquist. Oštrim je okom odmjerio situaciju i bez obzira na izjave dvadesetak očevidaca, dao otpremiti mrtvo tijelo Dela Harrowa u gradsku mrtvačnicu, a Teksašane je priveo u svoj ured na preslušanje. Larry je gutao gnjev zbog takova šerifova postupka, ali je ipak mirnim i staloženim glasom ispričao napad Ordwayovih revolveraša i kako im je uspjelo da uhvate živoga Keenea. Kad je u šerifov ured stigla i skupina s ranča »Triple M« i dovela sa sobom Ordwaya i Keenea, s tri mrtva revolveraša s ranča »Bar O«, glavnu je riječ preuzeo stari Mailer. Njega je šerif morao saslušati, bez pogovora.

P. J. Dolan, koji je slušao s vrata, prepuna šerifova ureda što Mailer govori, poželjeo je da ima dva para ruku kako bi mogao što brže i bolje zapisati sve što čuje. Toliko je važnih dokaza bilo iznijeto... sve jedan senzacionalniji od drugoga... pa je P. J. Dolan odlučio da priču objavi u nastavcima u nekoliko idućih brojeva svojih novina Baker City Beacon.

No, ostao je zgranut kad je u šerifov ured banuo još jedan čovjek koji u tom času tamo nije imao što da traži. Sve nazočne zamolio da mu oprostite što smeta i što je nepozvan upao. Ostao je stajati na pragu šerifova ureda uz Dolana i neko vrijeme napeto gutao svaku riječ koja je bila izgovorena u šerifovu uredu. — To onda znači... da je Max Fitch oslobođen krivnje, zar ne? — upitao je Dolana, a oči su mu zasjale od radosti.

— Tko? — zablenuo se Dolan u njega.

— Htio sam kazati, Max Smith.

— O da, gospodine Baisley. Ke-

- eneovo priznanje to dokazuje. A zašto to vas zanima, molit ću lijepo?

– Puka radoznalost – odvratio mu je Baisley. Slegnuo je ramenima i okrenuo se, te žurnim koracima napustio ured i krenuo natrag u hotel dok je Mailer i dalje nastavio govoriti.

Pomoćnik šerifa Burnie napisao je bio nekoliko stranica zapisnika svojim nečitkim rukopisom. Norquist je mrkim pogledom promatrao Vinta Ordwaya koji je skrušeno sjedio na klupi i trpio bolove od duboke rane pod ramenom tako da nije mogao ni pratiti svaku riječ starog Mailera. Jedva je čekao da se saslušanje završi.

– Je li to sve? – upitao je šerif kad je Mailer zašutio.

– Za mene je to dovoljno i previše da netko završi na vješalima – nacerio se Ferguson.

Norquistov se mrki pogled tada zaustavio na Redu Keeneu koji je svojim upalim očima buljio u jednu točku na podu.

– Nikome ne obećavam da će ga mimoići zaslužena kazna – opomenuo je šerifa Ordwaya i Keenea – ali ako na sudu potvrdite sve ovo što sam ovdje čuo...

– Stari Mailer rekao je sve onako kako je i bilo – potvrdio je tiho Keenea i duboko uzdahnuo.

– To nije pošteno prema meni! potužio se pomoćnik šerifa Rouse.

– Ja sam baš želio da vidim onog pijanistu kako visi!

– Ne želim da od tebe čujem više i jedne riječi. Prokleti lešinaru! – obrecnuo se na njega šerif Norquist. Opazivši u tom trenutku još jedno novo lice na vratima svog ureda, Norquist je naglo podigao glavu. Razrogačio je oči i razjapio usta od iznenađenja.

– Smith!

Max je smjerno ušao u šerifov ured, sa šešikom u ruci.

– Istina je, zar ne? – upitao je tihim glasom. – Pravi je ubojica...

– Del Harrow – odgovorio mu je osorno i odriješito šerif Norquist. – Ali i vi ste još uvijek pod udarom zakona, Smithe!

– Pobjegao je iz zatvora! – jedva je dočekao Rouse.

– Ja bih baš htio znati – promrsio je Burnie, a da nije podigao glave – gdje se, dovraga, taj muzikant dosada krio?

– Prste k sebi, šerife. Nemate više zakonske podloge da ovog čovjeka ponovo strpate u zatvor – javio se ozbiljnim glasom Larry.

– Jer on zapravo nikada nije ni smio biti zatvoren, da je istraga valjano sprovedena – oglasio se Mailer.

– I dospio je iza brave vašom krivnjom šerife i osuđen je nevin na smrt! – doviknuo je Stretch ljutito.

– K tome ja nisam pobjegao iz zatvora – dometnuo je gotovo plašljivim glasom Max.

– Kako niste? – izletjelo je nehotice P. J. Dolanu.

– Ja vodim ovo saslušanje. Mir! – dreknuo je strogo šerif Norquist, pa se obratio Maxu: – Smithe, što vi to govorite?

– Mene je nasilu oteo iz zatvora neki meni nepoznati čovjek – izjavio je Max. – Ja ga nikada prije u životu nisam vidio. A ne bih ga ni mogao prepoznati, jer je na glavi imao nekakvu kapuljaču.

– Objasnite, ali potanko što se dogodilo – naredio mu je Nortquist kroz stisnute zube.

– Otključao je moju ćeliju i, s uperenim revolverom u mene, prisilio me da izađem na stražnja vrata – kazao je Max. – Morao sam

se popeti preko ograde. Zatim me je poveo u mrak i rekao mi neka se negdje skrijem. Ja sam se protivio jer sam znao da sam kao bjegunac iz zatvora izvan zakona i da me svaki građanin ima pravo ustrijeliti čim mu izadem na oči.

— A što vam je još kazao taj zakrabuljeni čovjek? — zanimalo je Norquista.

— Kazao mi je da se skrijem na krov, a kako sam bio nevin osuđen i nisam htio da umjesto nekoga drugoga visim na konopcu, ja sam ga poslušao — odgovorio mu je Max.

— Skrivali ste se na krovovima... cijelo vrijeme? — iznadio se Burnie.

— Opišite mi tog čovjeka — naredio mu je Norquist.

— Osrednjeg je rasta. Nešto je niži od mene, ali mnogo deblji. O da, sjetio sam se sada. Trbuh mu je visio preko opasača — rekao je Max i slegnuo je ramenima kao da se ispričava. — To je doista sve što vam o njemu mogu kazati.

— Sethe, projaši kroz grad i razglasi što se dogodilo — uzdahnuo je Noequist. — A i vi, gospodine Dolane, objavite to u svojim novinama. Nitko od nas ne želi da neki revni građanin, odviše brz na revolveru i lakom na nagradu, upuca nevina čovjeka i da ga mi nosimo na duši.

Sat kasnije u hotelskom apartmanu gospode Ruby Martell, odnosno Fitch, Larry i Stretch pomno su pazili da se uljudno vladaju dok su iz visokih kristalnih čaša srkali pjenušac, njihovo ne baš odveć omiljeno piće, ali, prema onome što je kazao gospodin Baisley, jedino koje pristaje uz takvo slavlje.

Ponovo zajedno gospodin i gospoda Max Fitch sjedili su jedno uz dugo na mekanoj sobi pokraj Teksašana, i držali se zaljubljeno za ruke dok je Baisley sjedio na stolcu za

glasovirom i radoznalo prelistavao Maxove rukopise s kajdankom.

— Tri balade — oduševljeno je Baisley obznanio novost Teksašanima — skladane u zatvoru, zamislite! Maxe, svidaju mi se riječi, a još više mi se svidaju napjevi. Slušajte, nemojte da vas više moram uvjeravati i nagovarati. Vi, Maxe, niste prosječan pijanist koji se mora grijati na odsjaju slave svoje žene. Vi ste pravi mjetnik i dopustite da i vama budem menandžer. Ja poznajem utjecajne ljude u svim glazbenim nakladama u San Franciscu.

— Je li tebi jasno, Maxe, što ti Baisley nudi? — nasmiješila se Ruby svom mužu. — Nitko ne može tvrditi da sam ti ja potrebna.

— Oh, nemojmo se više o tome prepirati — rekao je Max sjetno.

— Ali ti si meni uvijek bio potreban — izjavila je Ruby. — Pristani, Maxe, molim te. Obecaj mi da me više nikada nećeš napustiti.

— Moram ti iskreno priznati, nimalo nisam uživao u svom ponovnom momačkom životu — rekao je, a zatim se zagledao u Teksašane. — A vama se, gospodo, nikada neću moći dostatno odužiti. — Ah, to me je na nešto podsjetilo — rekla je Ruby. Htjela je ustati, ali Larry joj je dao znak rukom da ostane sjediti. Zatim je iskapio svoje piće i iz džepa izvadio lisnicu.

— Vidite li vi ovo, gospodo Raby! — kazao je Larry i pokazo joj lisnicu nabitu novčanicama.

— Novac — kimnuo je glavom Stretch — mnogo novca.

— I previše za ljude poput nas — reče skromno Larry. — Neki dan smo imali više od tri i pol tisuće.

— Što nam je samo zadavalo glavobolje — dodao je Stretch uz širok osmijeh.

— Ali, zaboga, gospodo... — zaustila je Ruby.

Ni govora, gospodo, molim vas — rastegnuo je po téksaški Larry. — Uostalom, vi óvdje i nemate toliko gotovine da biste nas mogli isplatiti, a mi sutra zorom odlazimo prije nego što će banke otvoriti svoja vrata — rekao je i spremio lisnicu u džep, pa joj se nasmiješio, sokoleći je: — Ali, svaki put kad zapjevate nekú teksašku pjesmu...

— Da — kimnula je glavom. — Mislit ću na vas... s osjećam duboke zahvalnosti i iskrene prijateljske ljubavi.

— Ali večeras morate s nama u kazalište. Ne smijete nam odbiti to zadovoljstvo. Morate, svakako, doći. Rezervirali smo za vas najbolja mjesta — zaintačio se Baisley.

Najljepša vam hvala na pozivu — odvratio mu je uljudno Larry — ali mi moramo večeras rano leći. Su-

tra u cik zore krećemo na dugo putovanje kako sam vam već spomenuo.

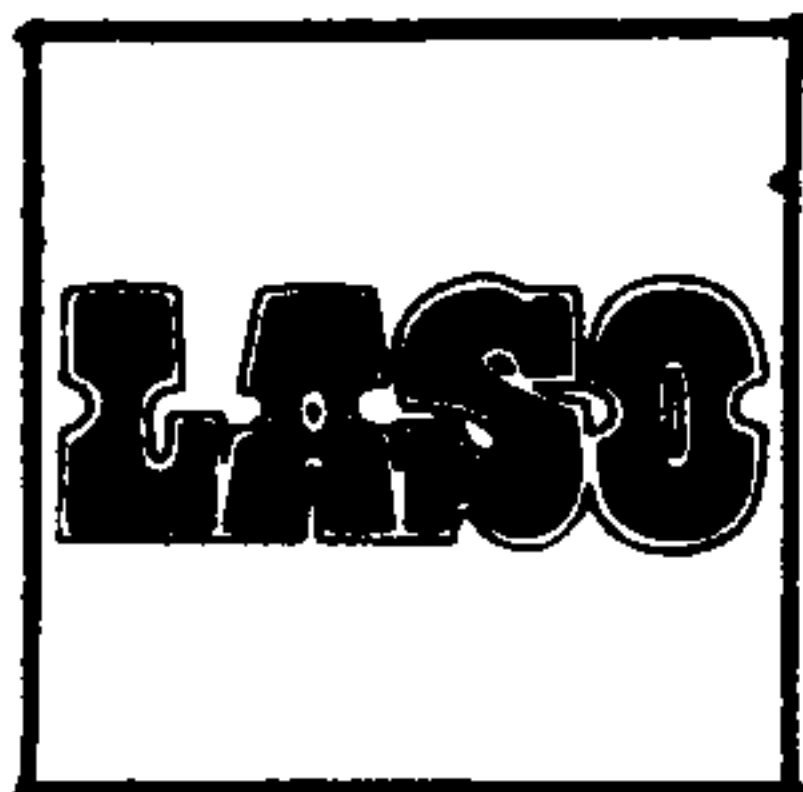
— Jer šerif Norquist ima zao pogled i dobro pamćenje — dodao je u šali Stretch na što su svi udarili u smijeh.

Ali ni jedan šerif nije mogao zastrašiti dva jahača iz Teksasa. Imali su oni kudikamo bolji razlog radi kojeg su željeli izjahati iz Beker Citya u praskozorje. Iznijeli su živu glavu iz još jednog razračunavanja i tu više nisu imali što tražiti. A k tome, njihov nemirni duh nije im dopuštao da se na jednom mjestu zadrže dulje nego što treba.

Kraj

U pripremi:

Clem Colt
Zemlja brzih koltova

PRETPLATA U SFRJ: Sve informacije o pretplati u tuzemstvu na telefon 041/341-277

Uplate se šalju na žiro račun NIŠPRO VJESNIK ZAGREB, 30101-833-2052 sa naznakom »za pretplatu na list LASO«. U slučaju poskupljenja lista u toku pretplatnog perioda pretplatniku se priznaje stara cijena do isteka pretplate:

Cijena inozemne pretplate za šest mjeseci: DEM 33,00, ATS 234,00, SHF 27,00, HLG 37,00, SEK 116,00, FRF 109,00, USD 17,00, (avionom USD 20,20), CAD 24,00 (avionom CAD 28,30), Australia AUD 12,00, (avionom AUD 15,00). Uplata na devizni račun 30101-620-16-25731-3296911 kod Udružene banke Hrvatske, Zagrebačka banka, Zagreb (za »Laso«, izdanje OOUR-a IRI).

Ekonomska propaganda: »Vjesnik«, Agencija za marketing, Zagreb, Trg bratstva i jedinstva 6.

Zadnja-kolor stranica 1/1 4,000.000 d, c/b stranica 1/1 3,000.000 d.

Oslobodeno plaćanja poreza na promet mišljenjem Republičkog sekretarijata za prosvjetu, kulturu i fizičku kulturu SRH broj 2935/7-1973. od 16. XI. 1973.

Rukopisi se ne vraćaju.

LASO iduceg petka

